«Այ Փի Էս Սի» ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՎ ՍՈՑԻՈԼՈԳԻԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

Համայնքային կարիքների գնահատում. Երևանի հիմնախնդիրները, ռեսուրսները և զարգացման հնարավորությունները

Սոցիոլոգիական հետազոտության վերջնական հաշվետվություն

Հեղինակ՝ «Այ Փի Էս Սի» Քաղաքական և սոցիոլոգիական խորհրդատվությունների ինստիտուտ, IPSC

20 մարտի, 2013թ.

Ազատության պող. 27, 4-րդ հարկ, ս. 402, Երևան, 0014, ՀՀ
+374 10 20 47 72
+374 10 20 47 71
info@ipsc.am
www.ipsc.am

1.Մեթոդաբանություն

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Քանակական հարցման մեթոդաբանությունը

- Զանգվածային հարցում Երևան քաղաքում՝ **1,077** հարցվող
- Հետազոտության համար կիրառվել է բազմաստիճան քվոտային ընտրանք՝ տվյալների **α=95%** ճշտությամբ:
- Սահմանային սխալի գործակից՝ **Δ=±2.9%**
- Անկեղծության մակարդակ՝ **85.8%**
- Դաշտային փուլ՝ **14.03.2013թ.- 18.03.2013թ.**
- Որակի ստուգում՝ **54.1%**

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Որակական հետազոտության մեթոդաբանությունը

Որակական հետազոտության ընթացքում կիրառվել է հետևյալ մեթոդը.

Փորձագիտական խորին հարցազրույց

- Թվով 10 հարցազրույց Երևան քաղաքների փորձագետների հետ:
- Փորձագետները ներկայացնում են ճարտարապետների, բնապահպանների, ազգագրագետների և հոգեբանների հանրությունը:
- Փորձագետների ընդհանրացված կարծիքները ներկայացված են առանձին սլայդների տեսքով (որոնց վրա նշված է «Փորձագիտական կարծիք»):

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

2.Սոցիալ-ժողովրդագրական տվյալներ

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Հարցվողների ժողովրդագրական բաշխումն՝ ըստ սեռի և տարիքի

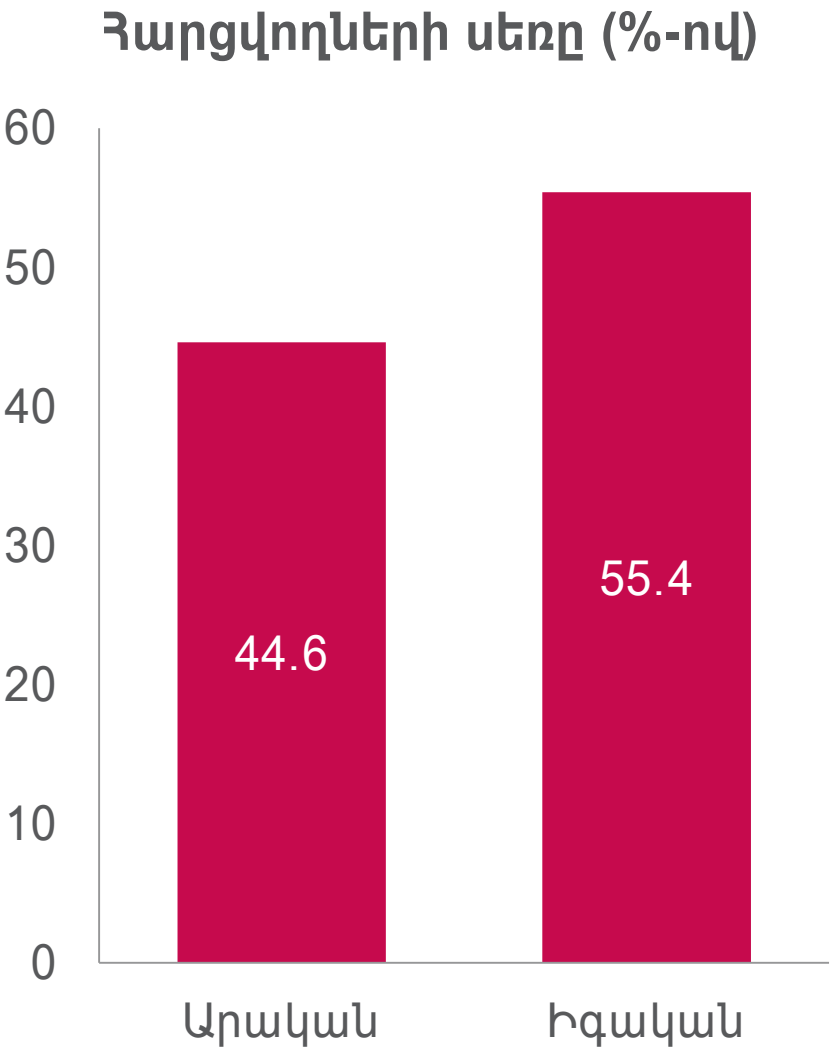

N=1,077

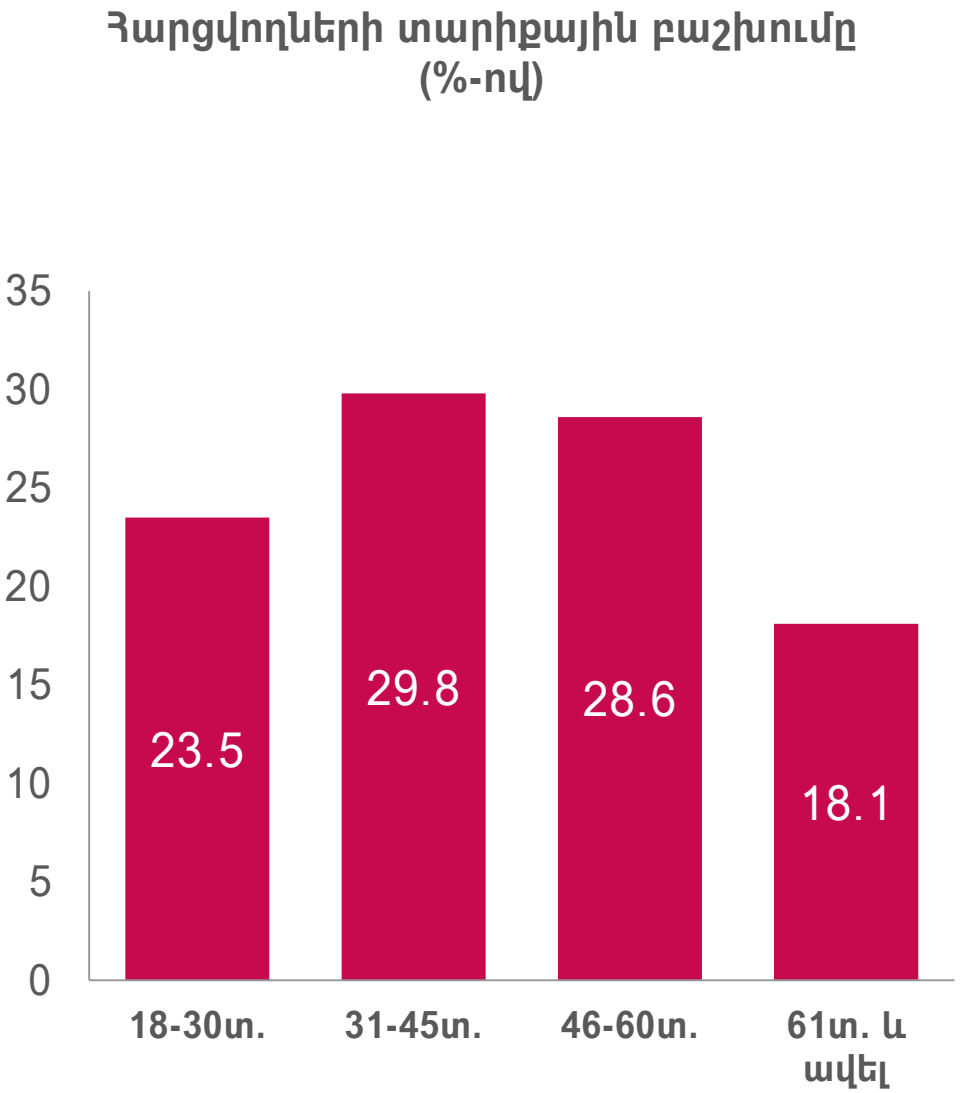

N=1,077

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Հարցվողների ժողովրդագրական բաշխումն՝ ըստ ընտանիքի անդամների թվի

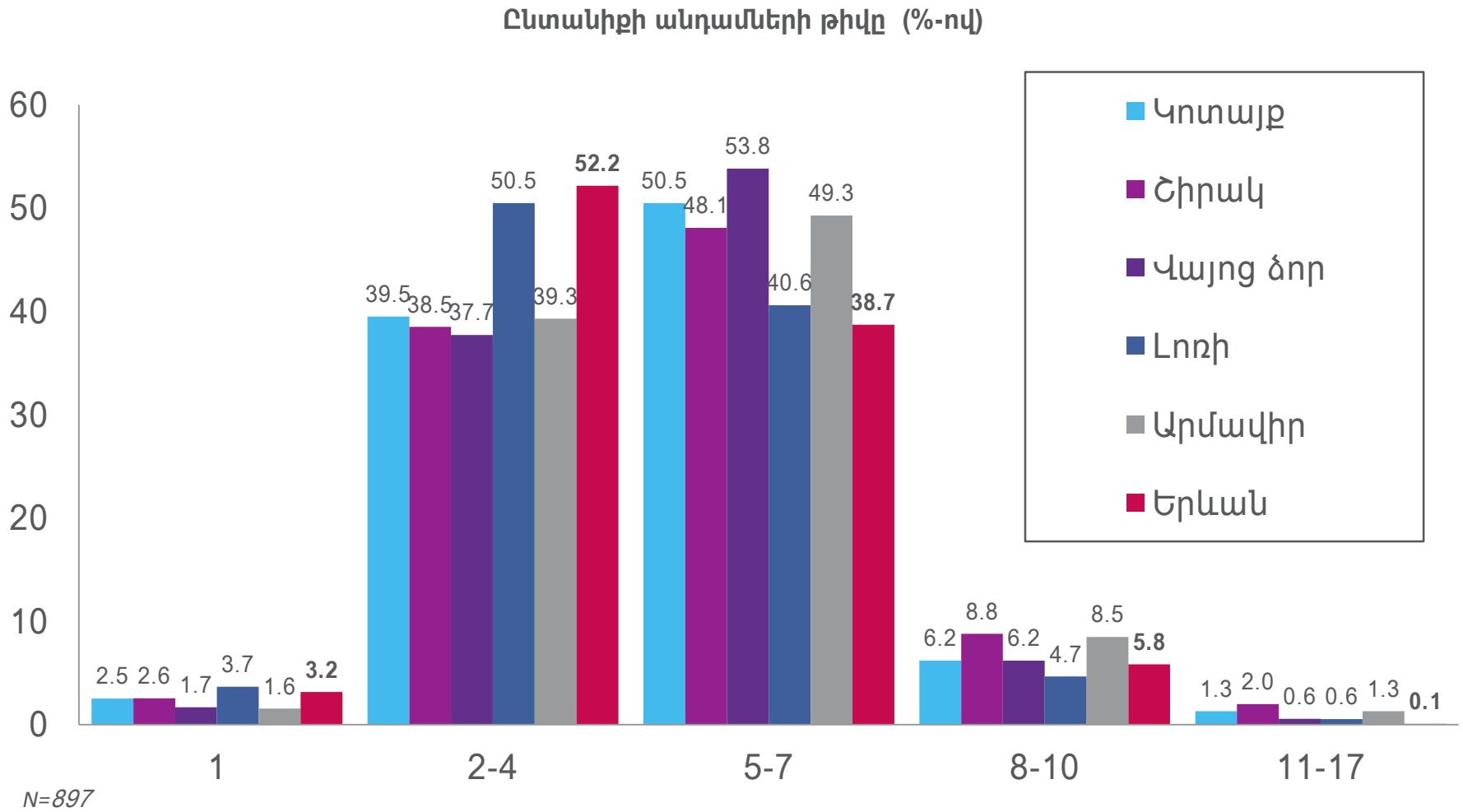

N=897

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Հարցվողների ժողովրդագրական բաշխումն՝ ըստ սեռի, տարիքի, ընտանիքի անդամների թվի

Զբաղվածությունը (%-ով)

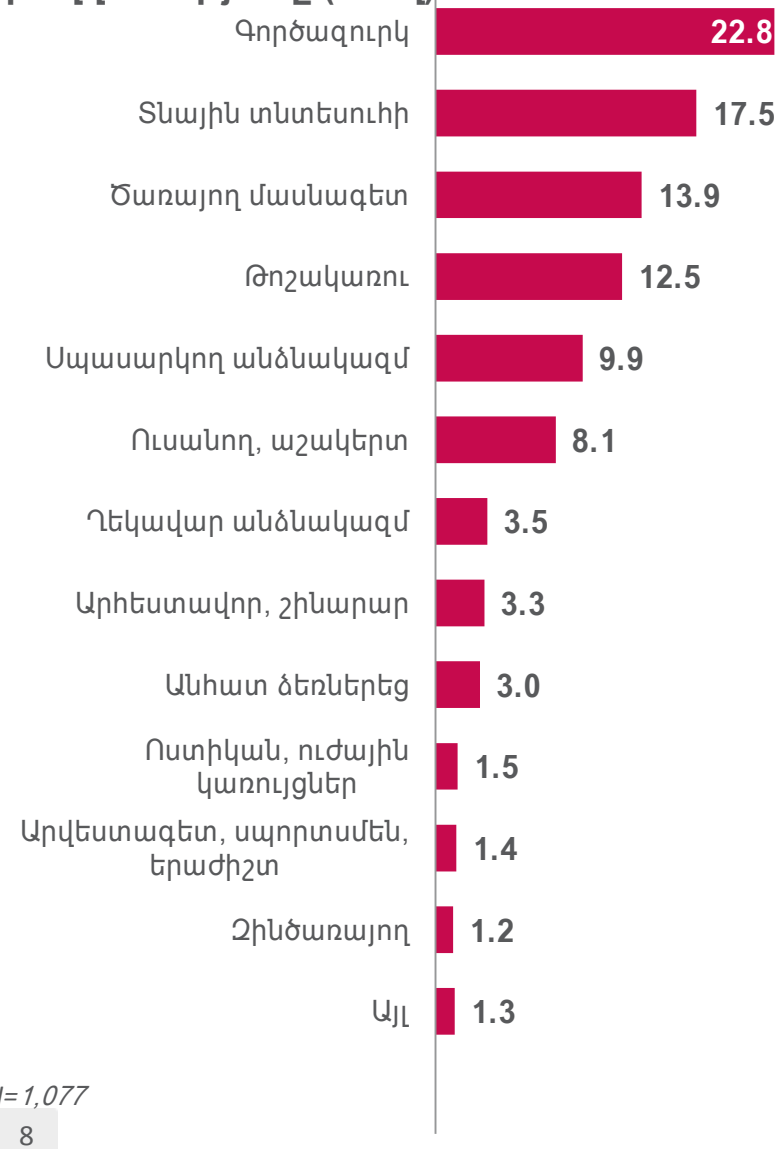

N=1,077

Կրթական աստիճանը (%-ով)

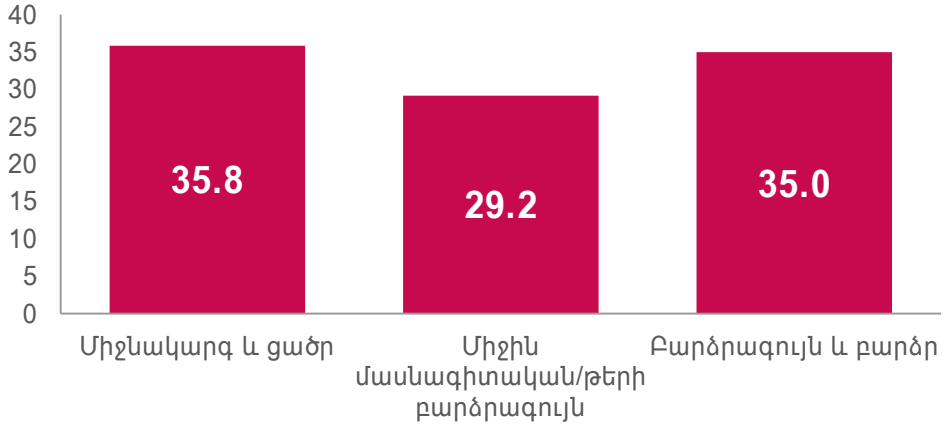

N=1,077

Զբաղվածության հատվածը (%-ով)

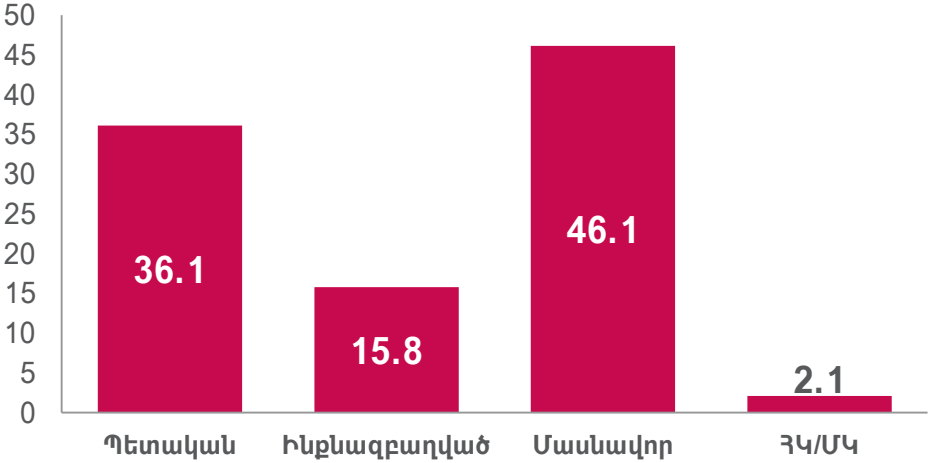

N=440

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Հարցվողների ժողովրդագրական բաշխումն՝ ըստ սեռի, տարիքի, ընտանիքի անդամների թվի

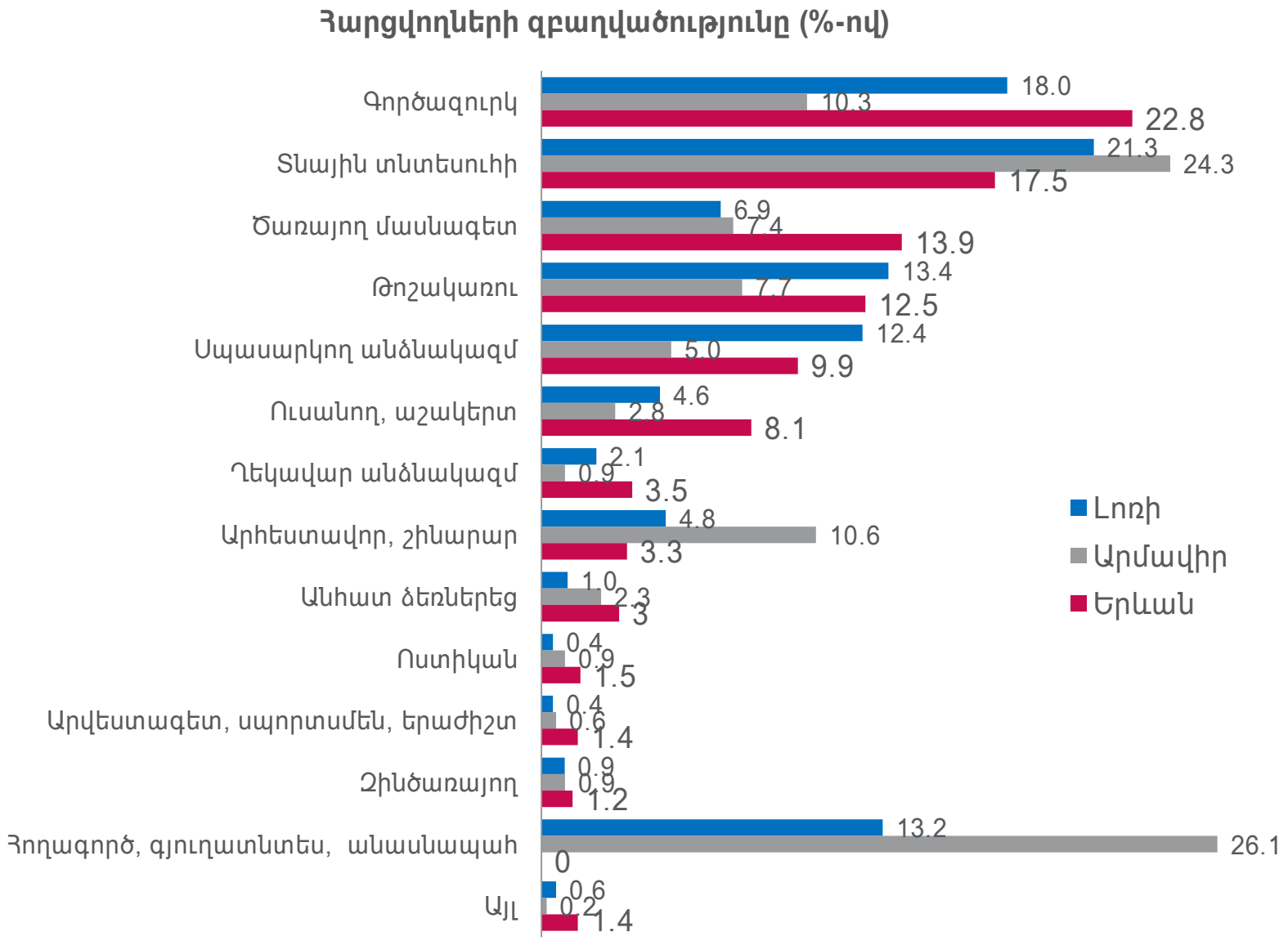

N=897

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Հարցվողների զբաղվածությունն ըստ գործունեության տիպի

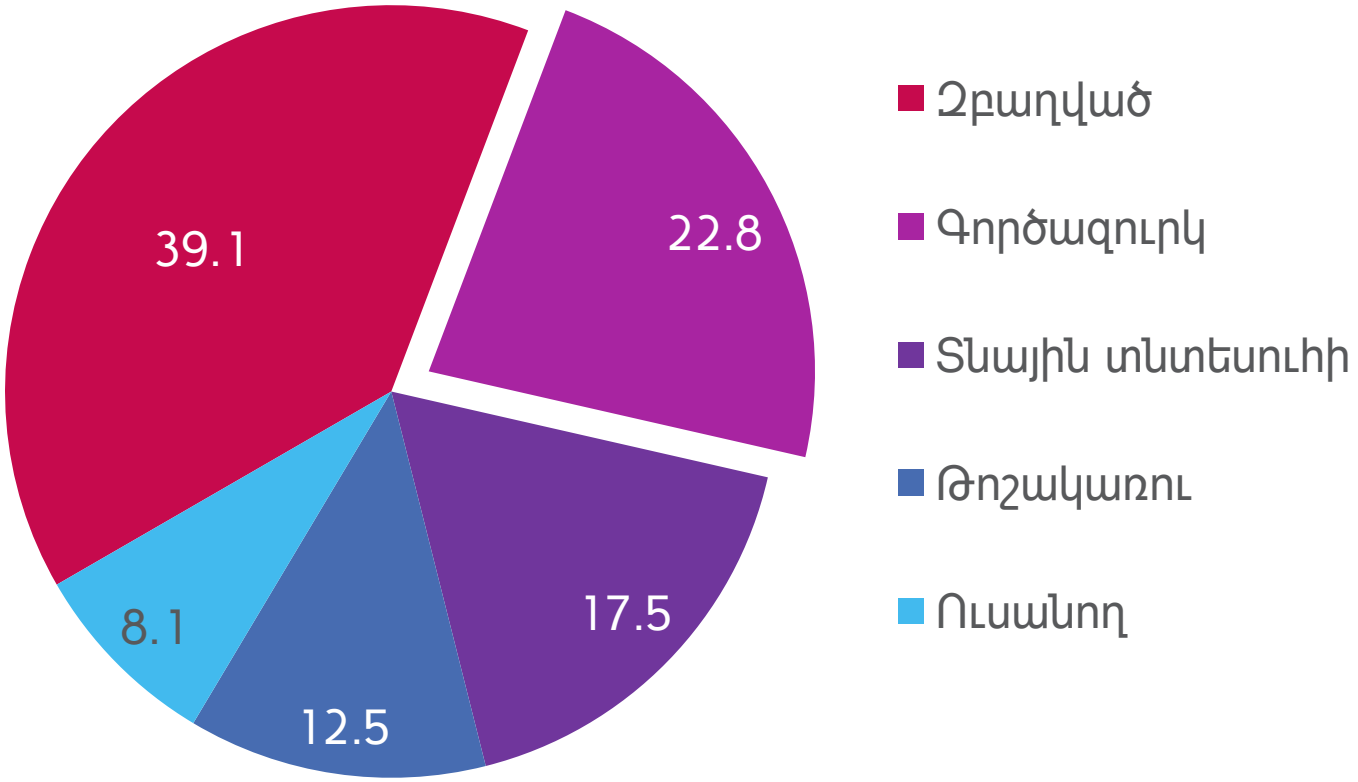

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակի փոփոխությունները

Վերջին մեկ տարվա ընթացքում ինչպե՞ս է փոխվել Ձեր ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակը (%-ով):

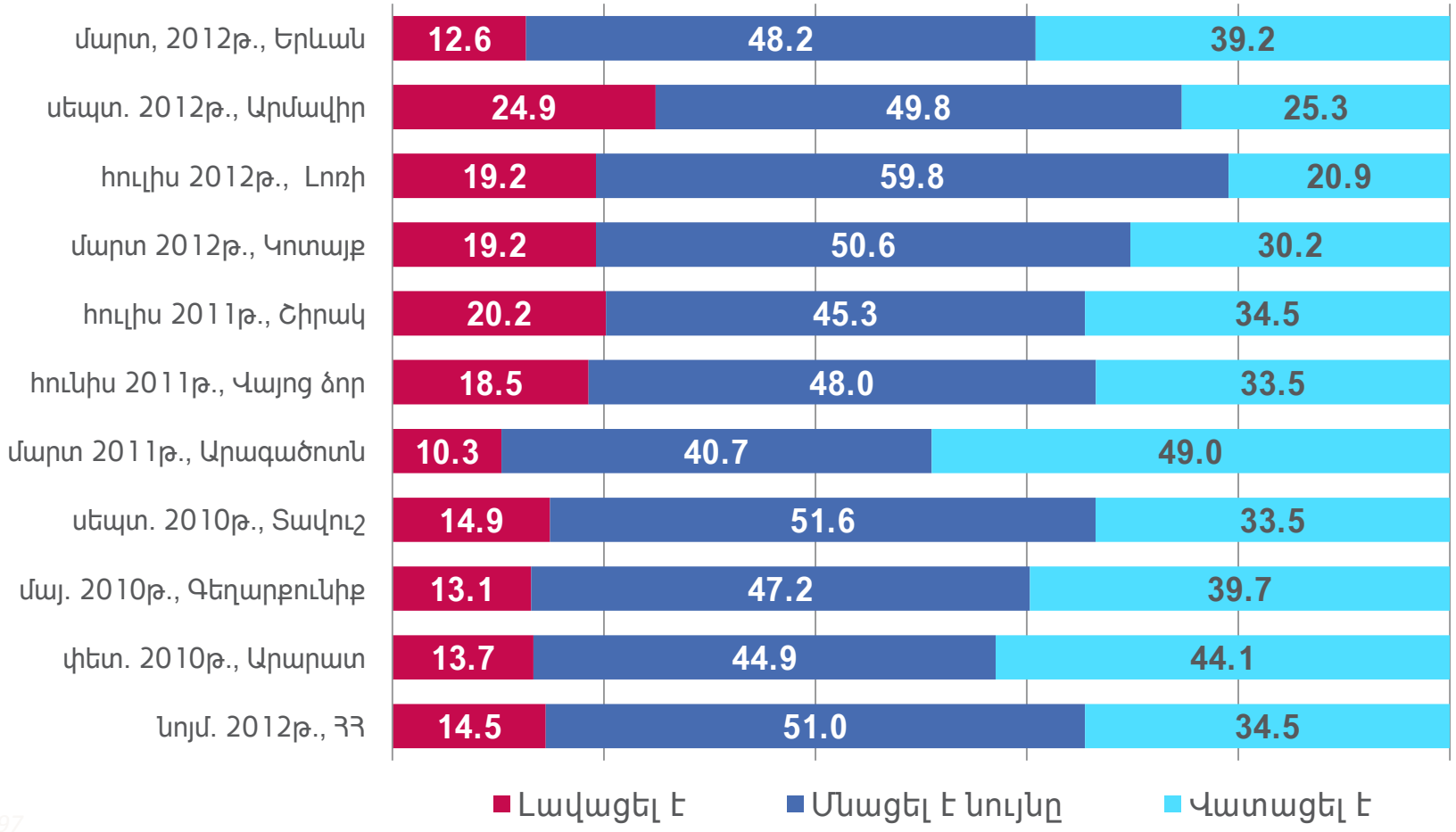

N=897

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակի լավացման պատճառները

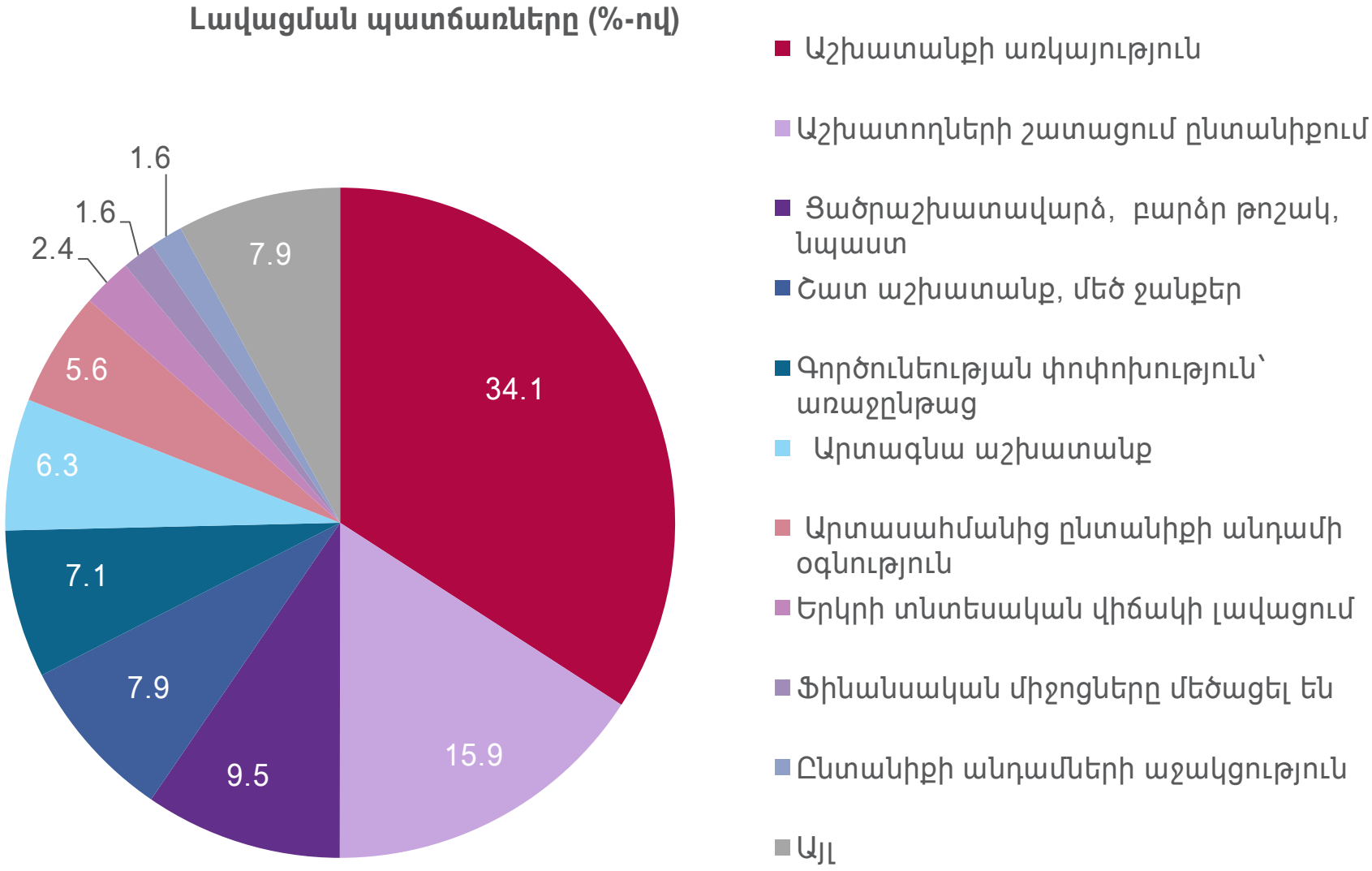

N=126

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակի վատացման պատճառները

Վատացման պատճառները (%-ով)

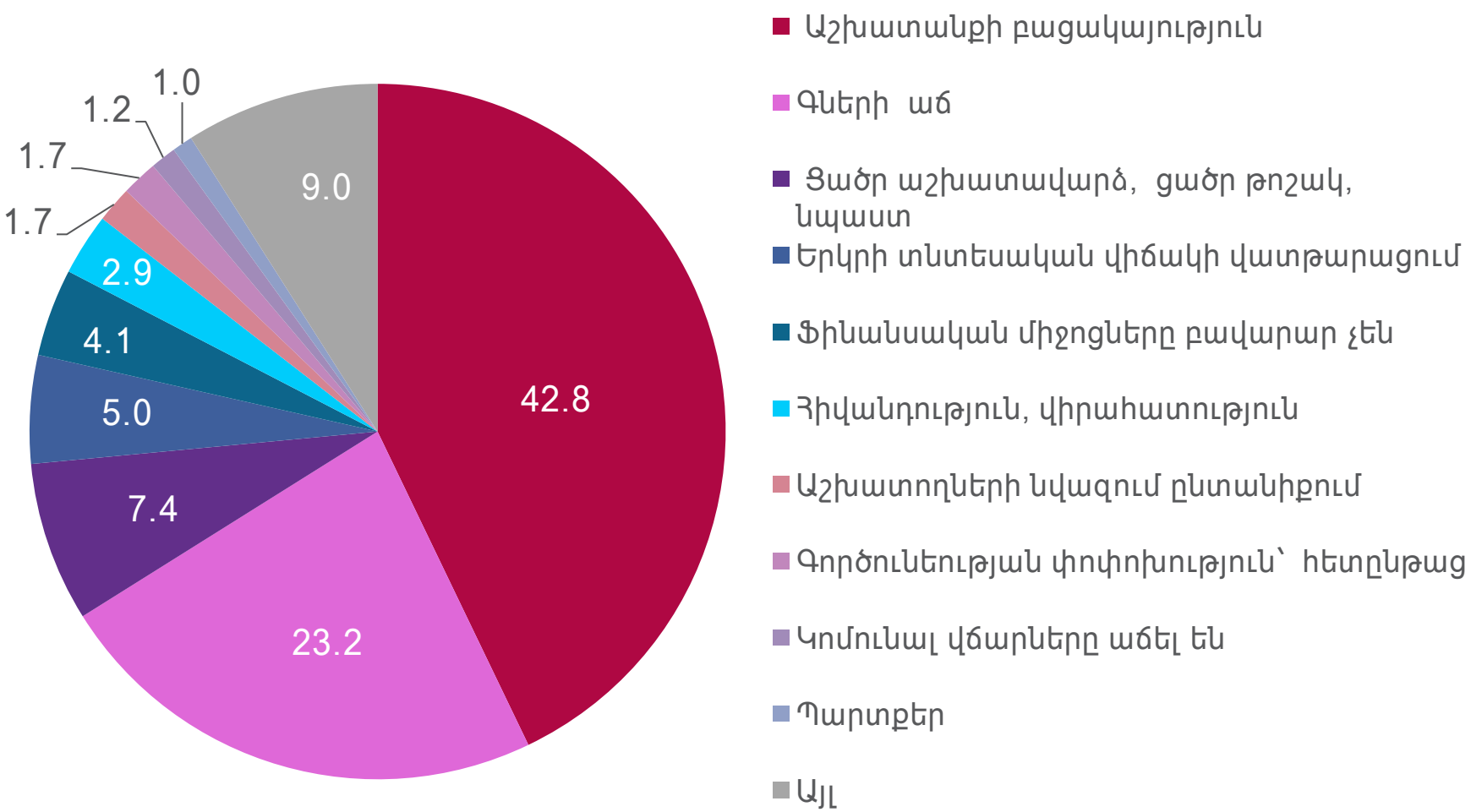

N=418

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Մոտ ապագայում ընտանիքի սոցիալ-տնտեսական վիճակի փոփոխության գնահատականը

Ըստ Ձեզ, ինչպե՞ս կփոխվի Ձեր ընտանիքի տնտեսական վիճակը մոտ ապագայում (%-ով) :

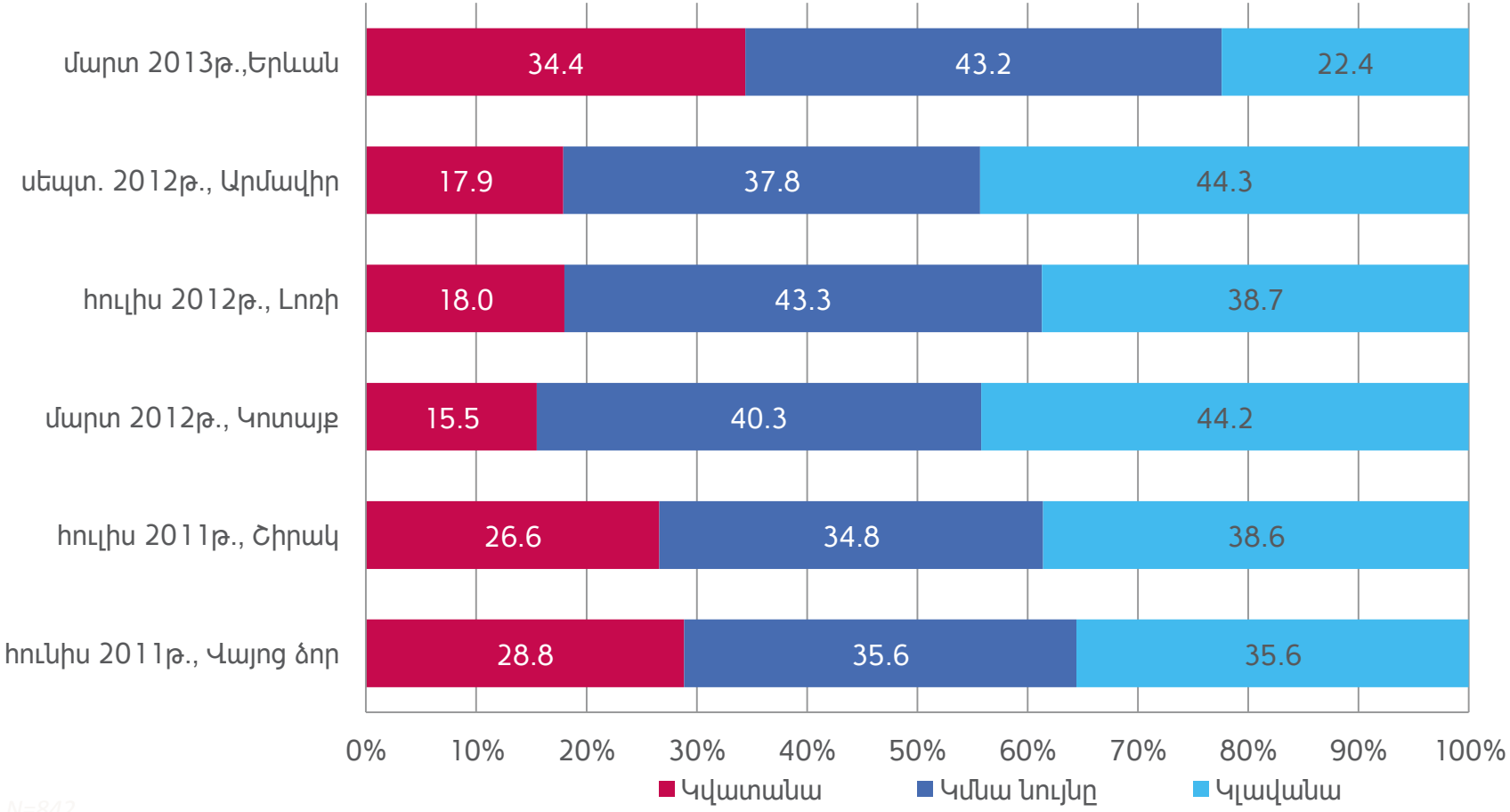

N=842

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Ընտանիքի ֆինանսական վիճակի բնութագիրը (սուբյեկտիվ գնահատական)

Որքա՞ն է կազմում Ձեր ընտանիքի միջին եկամուտը 1 ամսում՝ բոլոր աղբյուրներից միասին վերցրած (%-ով):

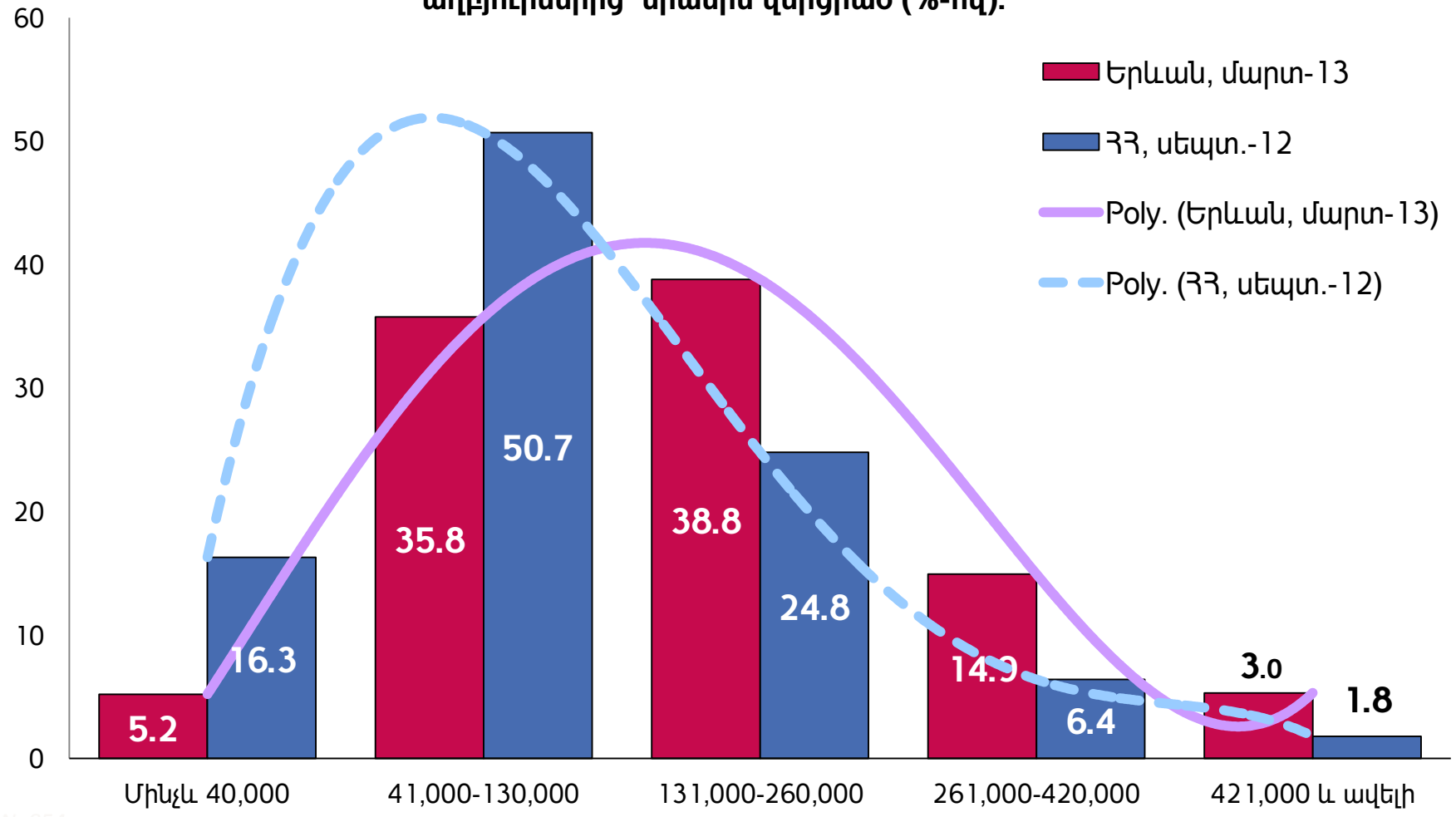

N=854

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Հարցվողների բաշխումն՝ ըստ ծախսերի

Որքա՞ն գումար եք ծախսել հետևյալի վրա վերջին ամսվա ընթացքում (%-ով, ՀՀ դրամով) -1

Բջջային հեռախոս

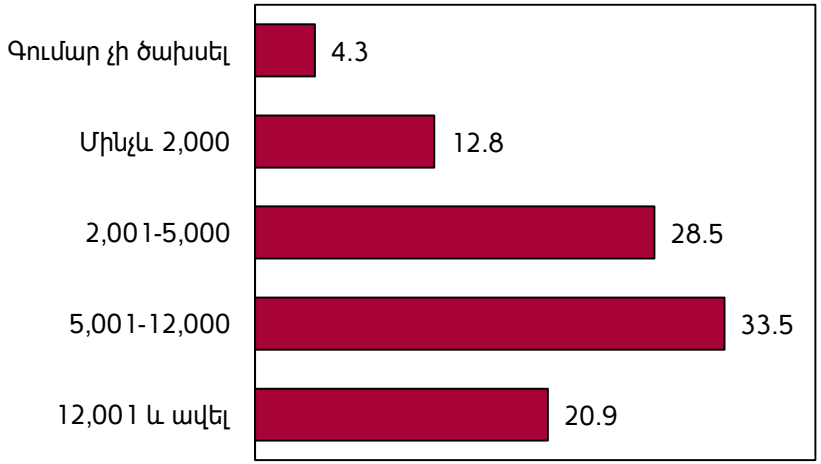

Հեռախոսակապ

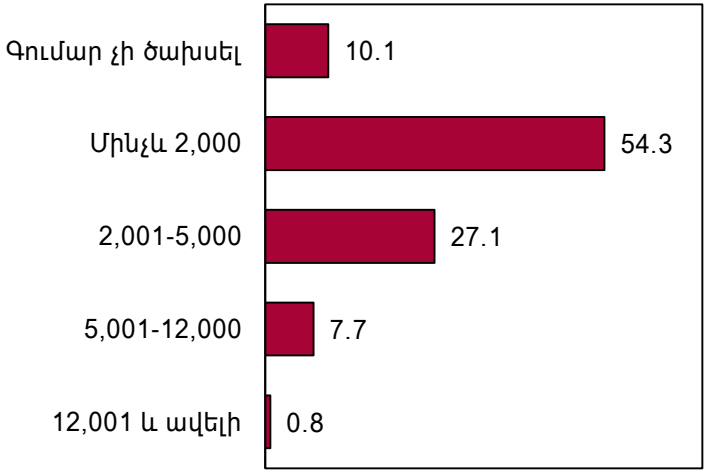

Էլեկտրաէներգիա

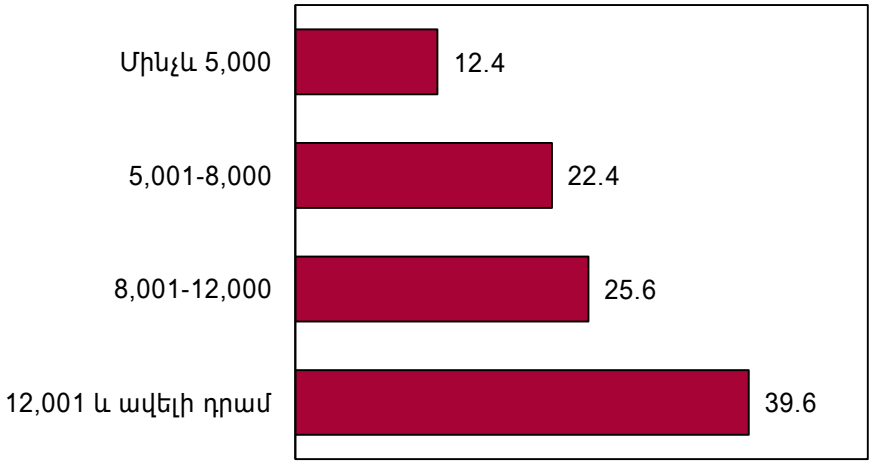

Ինտերնետ

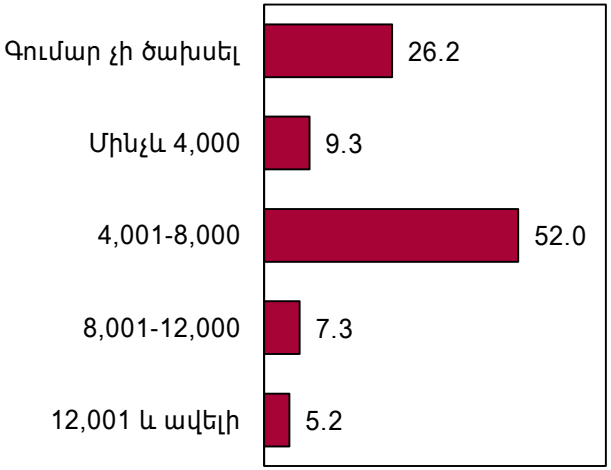

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Հարցվողների բաշխումն՝ ըստ ծախսերի

Որքա՞ն գումար եք ծախսել հետևյալի վրա վերջին ամսվա ընթացքում (%-ով, ՀՀ դրամով) -1

Գազամատակարարում

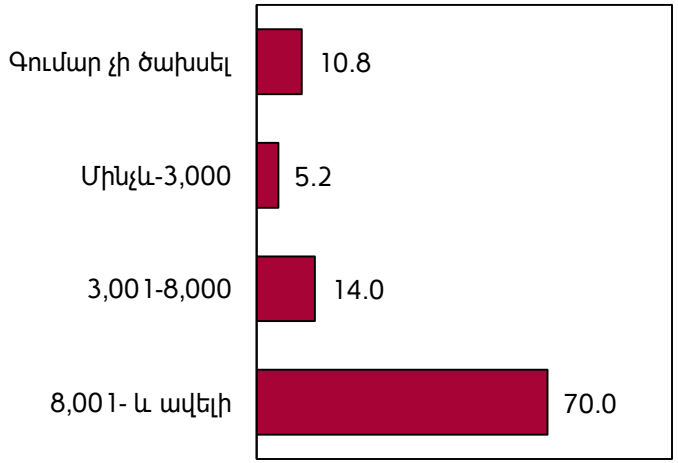

Ջրամատակարարում

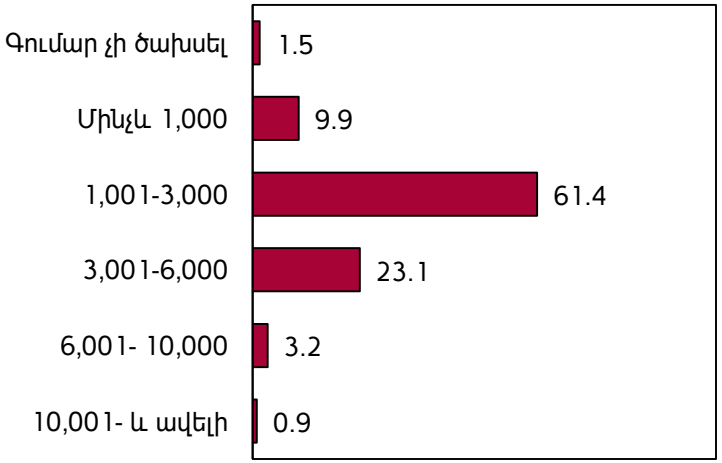

Սնունդ տան համար

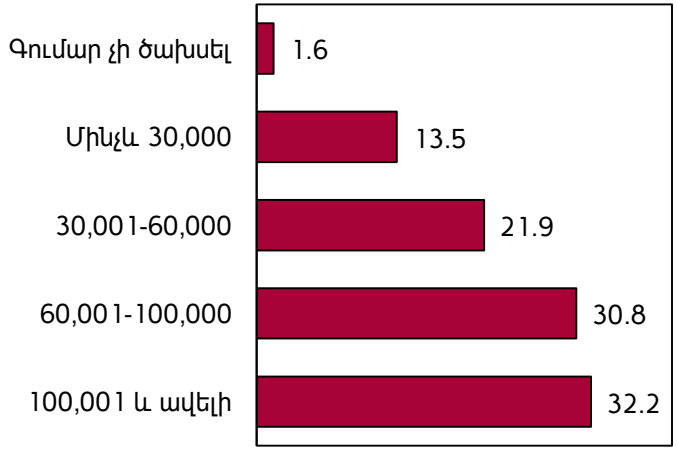

Առողջապահություն

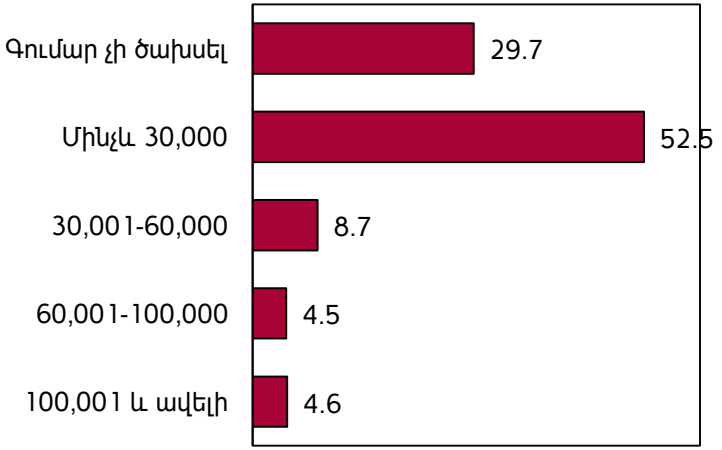

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Հարցվողների բաշխումն՝ ըստ ծախսերի

Որքա՞ն գումար եք ծախսել հետևյալի վրա վերջին ամսվա ընթացքում (%-ով, ՀՀ դրամով) -1

Տնային տնտեսության պարագաներ

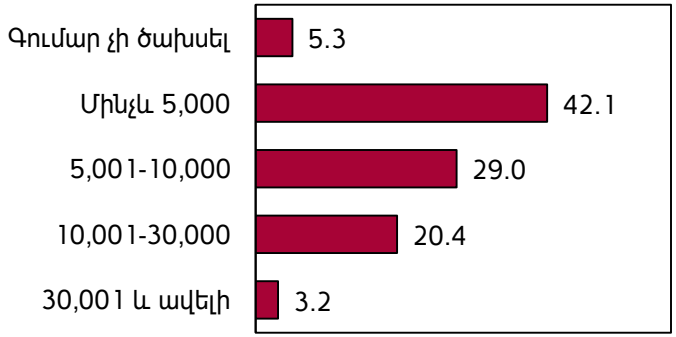

Մշակույթ, սպորտ

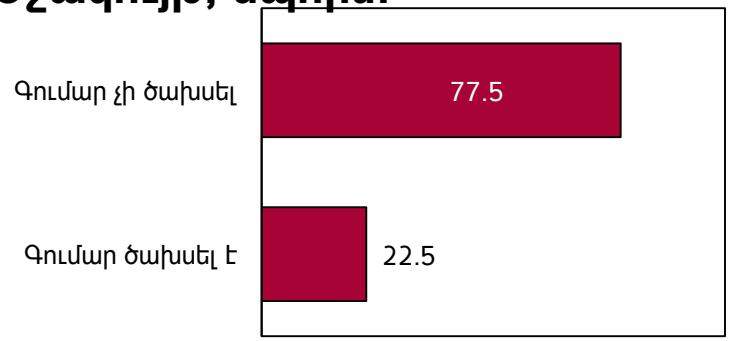

Տրանսպորտ/մեքենա, բենզին

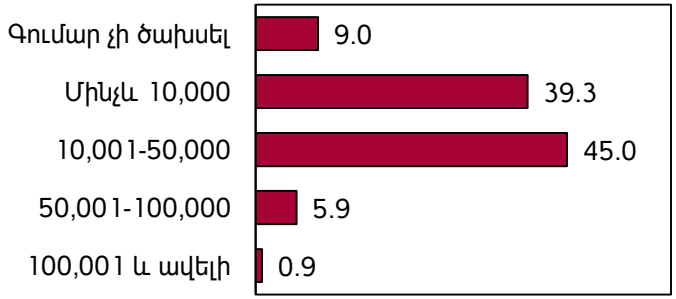

Հողի հարկ/ բնակարանի վարձ

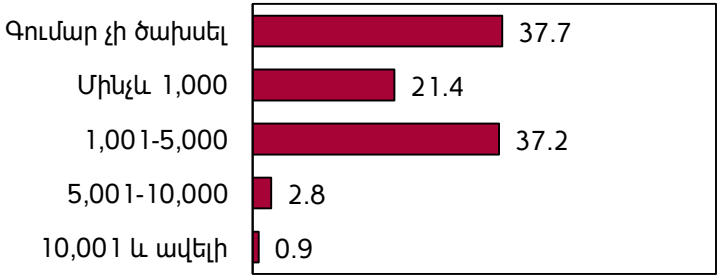

Աղբահանություն

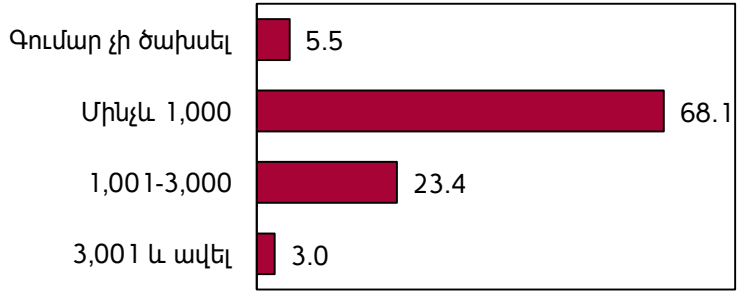

Ուսման վարձ

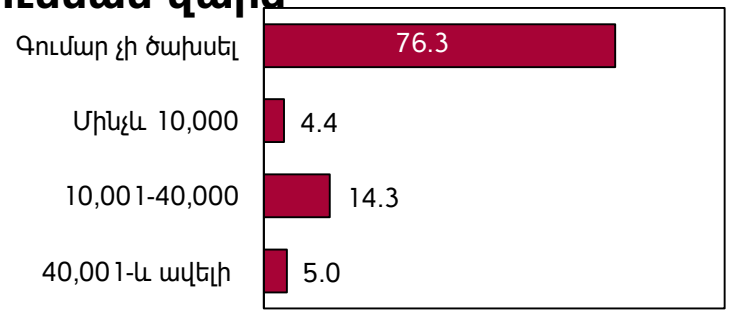

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Ընտանիքի ծախսերի միջինների տոկոսային հարաբերակցությունը - Լոռի

Որքա՞ն գումար է ծախսել Ձեր ընտանիքը վերջին մեկ ամսվա ընթացքում հետևյալի վրա (%-ով):

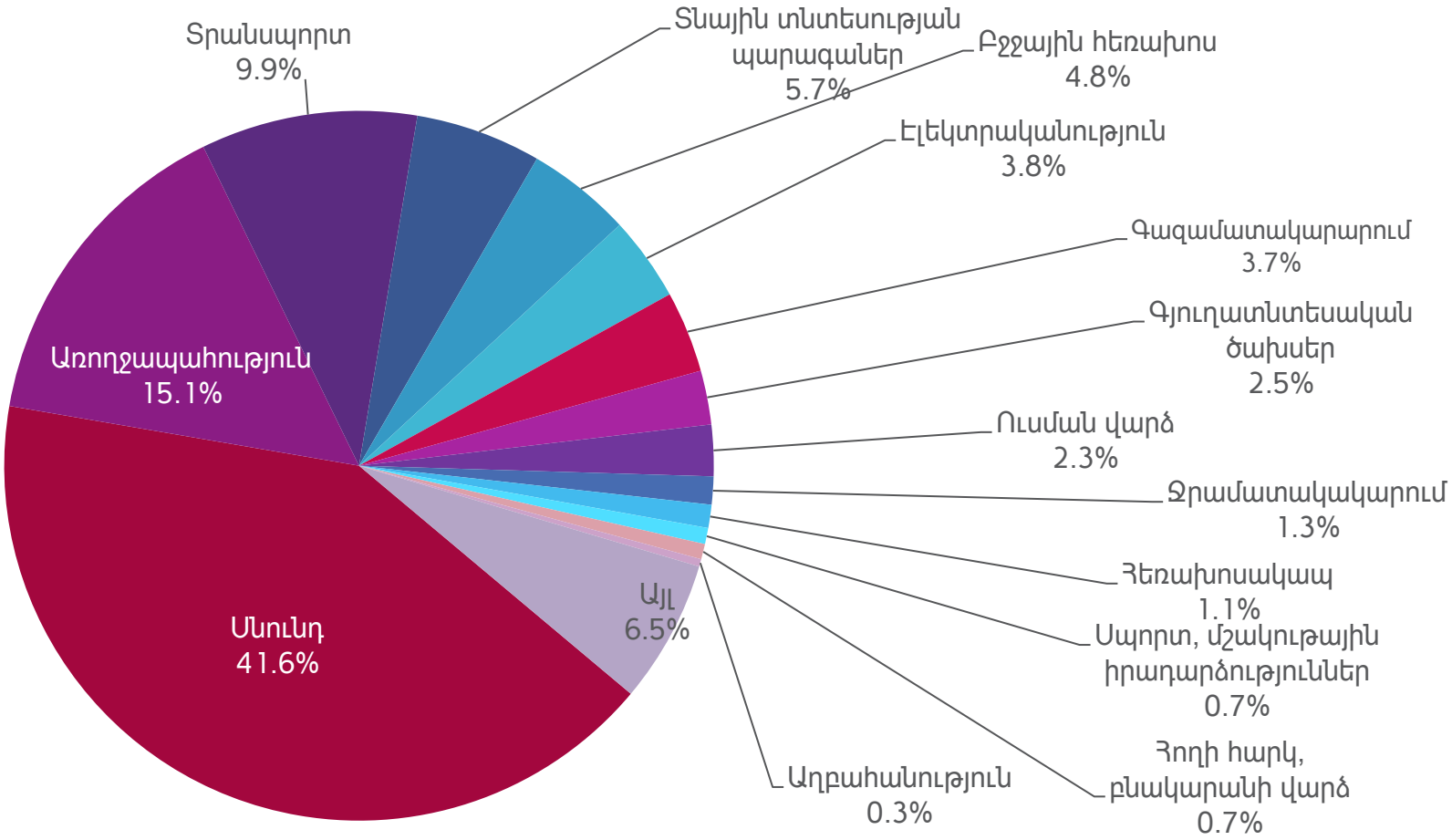

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Ընտանիքի ծախսերի միջինների տոկոսային հարաբերակցությունը – Արմավիր

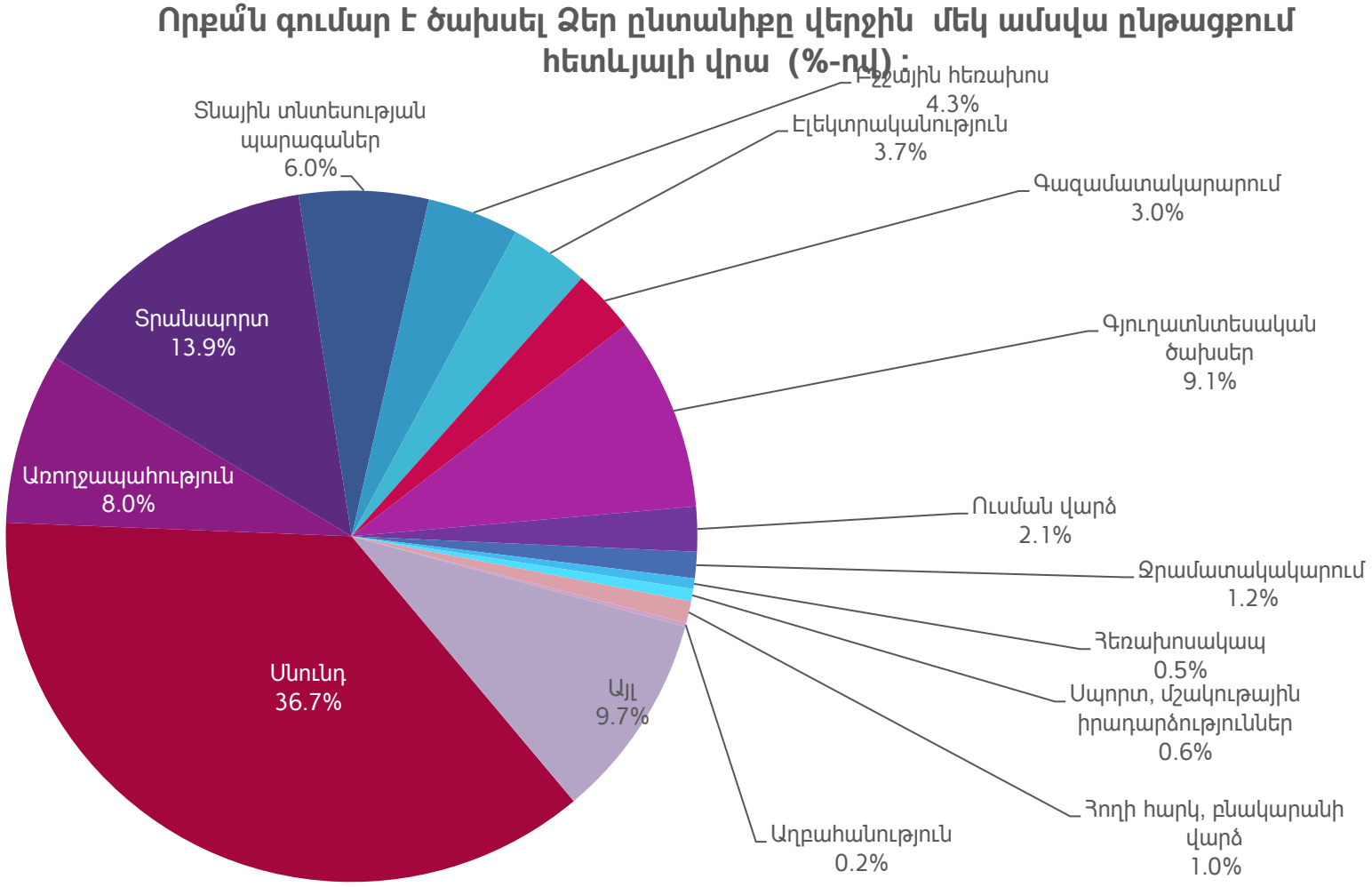

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Ընտանիքի ծախսերի միջինների տոկոսային հարաբերակցությունը - Երևան

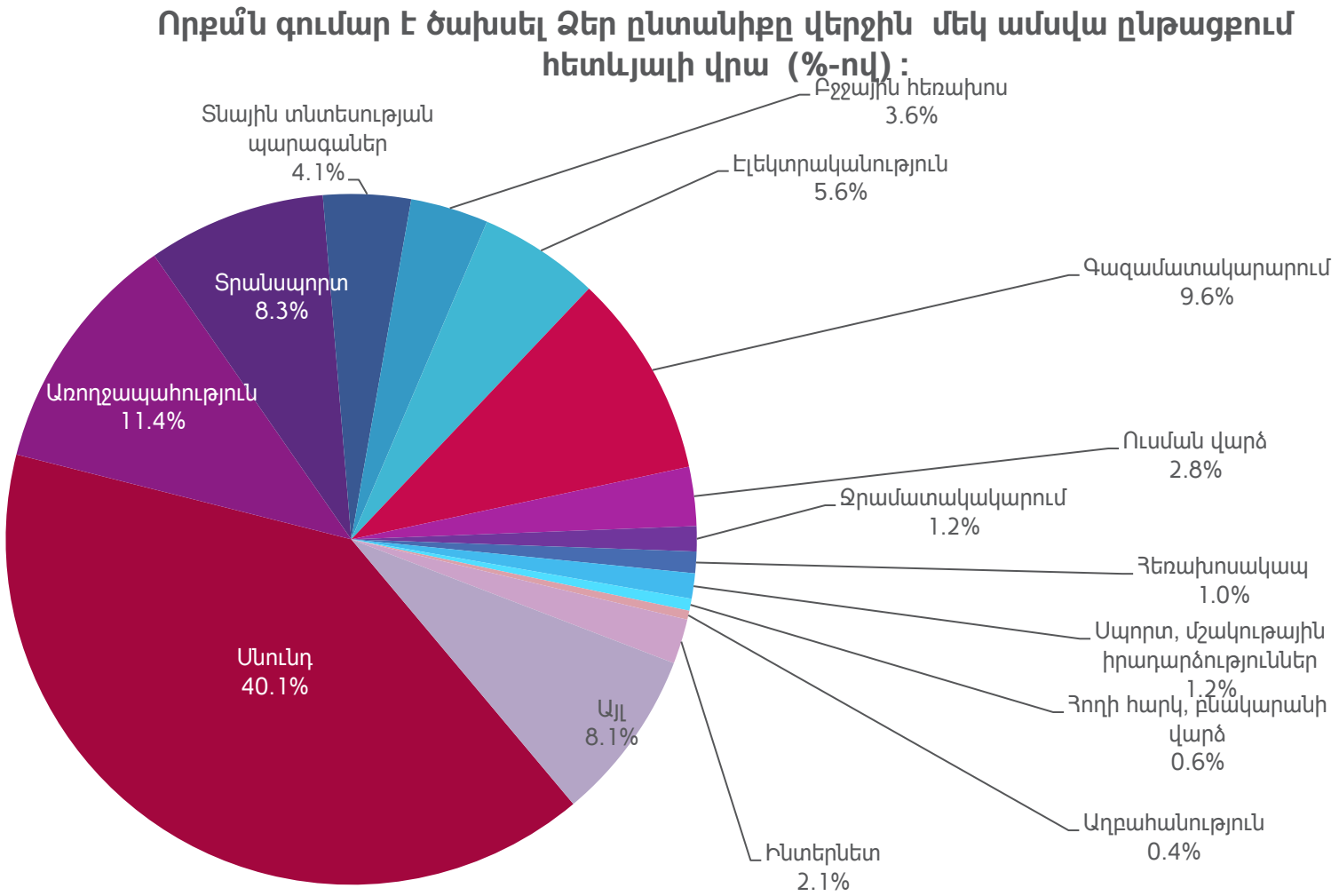

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Տնտեսական կապիտալ

(փորձագիտական կարծիք)

- **Համայնքների անհամաչափ զարգացում:** Երևանի Կենտրոնի և այլ համայնքների միջև անհավասար տնտեսական զարգացածությունը հանգեցնում է ռեսուրսների կենտրոնացմանը միայն Կենտրոնում: Կենտրոնն աստիճանաբար մենաշնորհ է ձեռք բերում ինչպես ժամանցային վայրերի առումով, այնպես էլ բնակարանաշինության և բիզնես տարածքների առումով: Եթե այլ մայրաքաղաքներում ժամանակի ընթացքում կամ սիստեմատիկ պլանավորման միջոցով ձևավորվում է բիզնես կենտրոն, ապա Երևանում բիզնես տարածքը և բնակելի տարածքները գտնվում են միևնույն ճարտարապետական տարածության մեջ: Այս ամենը վերջիվերջո հանգեցնում է բնակելի տարածքներում բնակչության համար կենսագործունեության պայմանների վատացման:

- **Տուրիզմի** առումով նույնպես չեն օգտագործվում առկա ռեսուրսները: Ըստ փորձագետների՝ տուրիզմի համար ստեղծված ամբողջ ենթակառուցվածքները սահմանափակվում են Կենտրոնով, բայց նույնիսկ Կենտրոնի առումով դրանց թիվը սահմանափակ է՝ ի համեմատություն 1980-ականների Երևանի: Տուրիստական առումով գործում են միայն մի քանի երթուղիներ, որոնք սահմանափակում են քաղաքի տուրիստական ներուժը: Անհրաժեշտություն կա «բրենդավորել» երևանյան արժեքները՝ դրանք ներկայացնելով առավել գրավիչ ու յուրօրինակ կերպով:

- Երևանն ունի **արդյունաբերական տարածքային ռեզերվների կարիք**. այս առումով անհրաժեշտ է մշակել քաղաքականություն քաղաքի արդյունաբերական տարածքների առավել օպտիմալ օգտագործման առումով: Քաղաքի հետագա զարգացումը կհանգեցնի նոր արդյունաբերական տարածքների անհրաժեշտության, իսկ դրանք փոքրանում են բնակելի տարածքների հաշվին: Նախկին արդյունաբերական տարածքների փոշիացումը կարող է հանգեցնել նոր ներդրումների անարդյունավետությանը, քանի որ անհրաժեշտություն կառաջանա ստեղծել նոր ենթակառուցվածքներ:

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

3.Երևան քաղաքի հիմնախնդիրները և դրանց լուծման պատասխանատուները

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Հարցվողների սոցիալ-տնտեսական և քաղաքական ակտիվությունը

Հետևո՞ւմ եք Ձեր մարզի սոցիալ-տնտեսական կյանքին (%-ով):

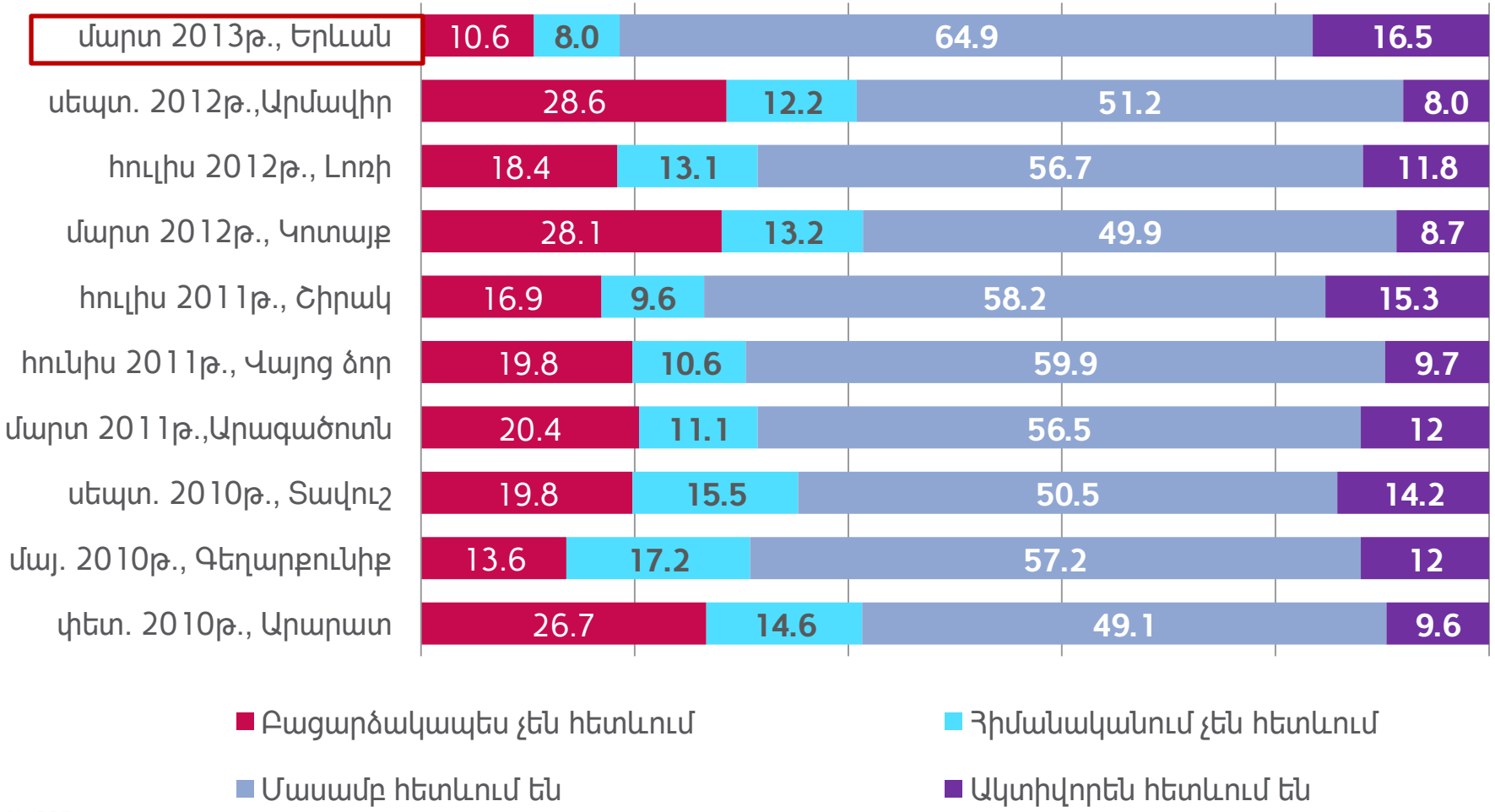

N=885

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Համայնքների առջև կանգնած հիմնախնդիրները (Երևան ընդհանուր)

Նշեք, խնդրեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Ձեր ընտանիքում (%-ով):

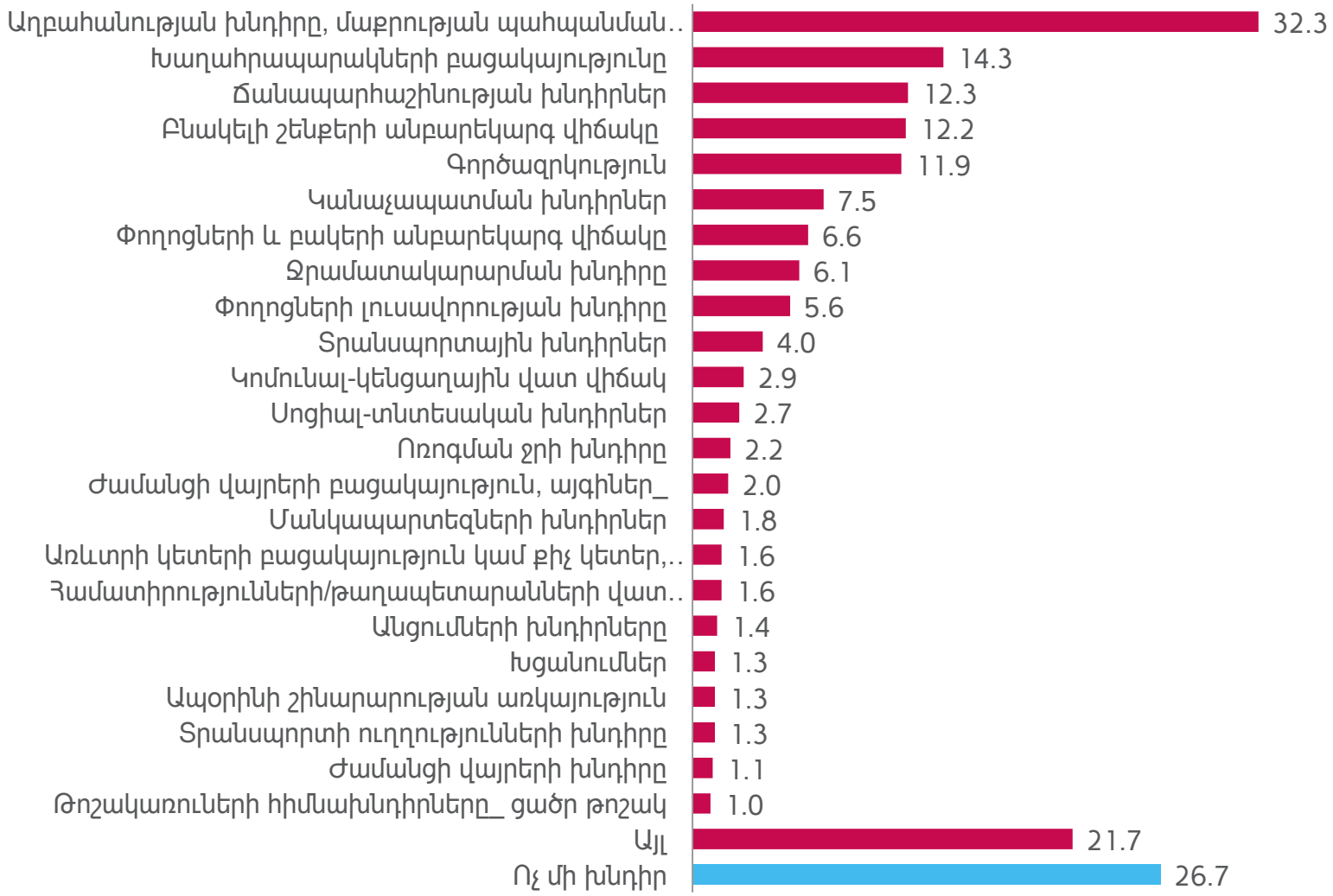

N=

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Համայնքների առջև կանգնած հիմնախնդիրները. Աջափնյակ

Նշեք, խնդրեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Ձեր ընտանիքում (%-ով):

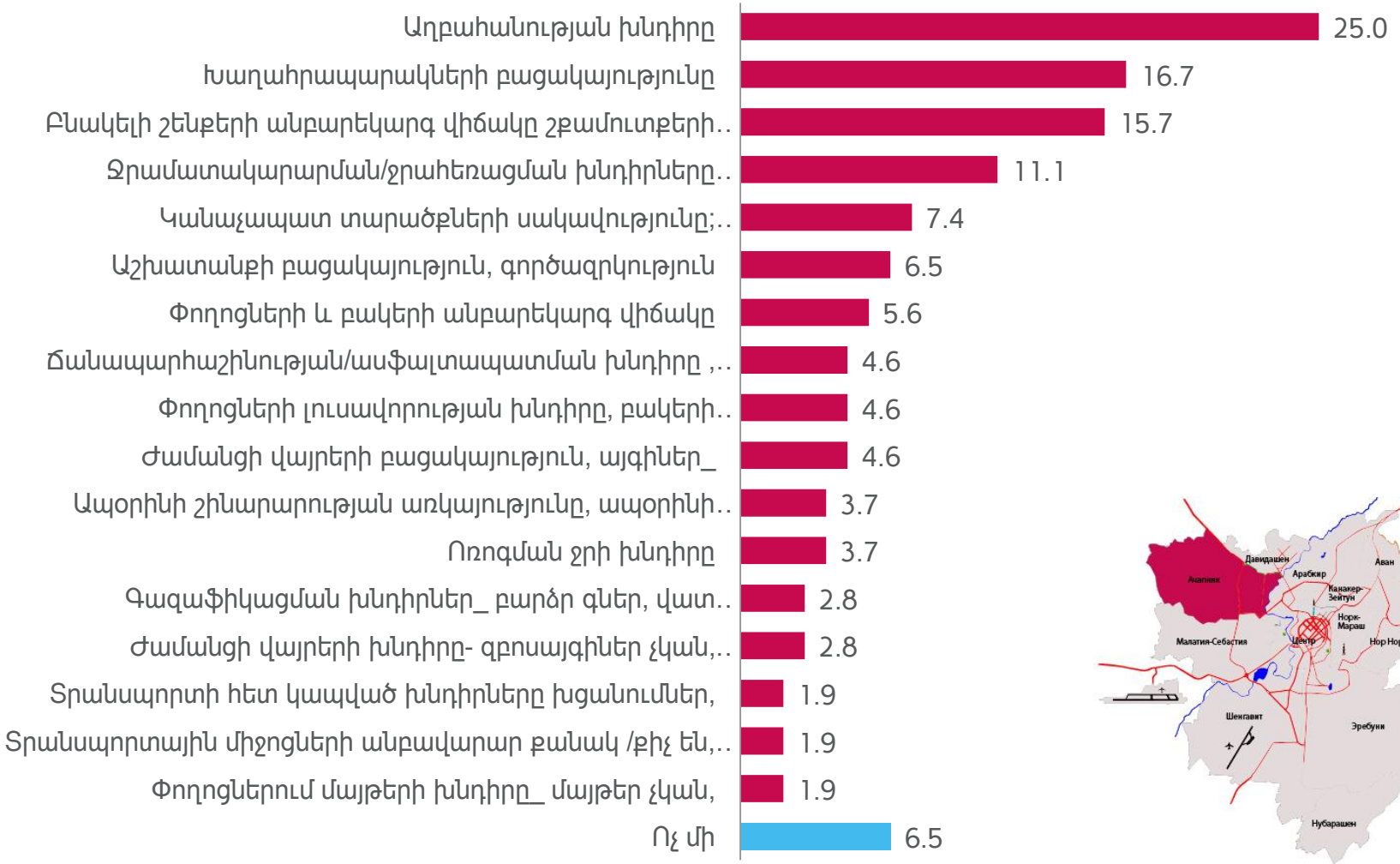

N=59

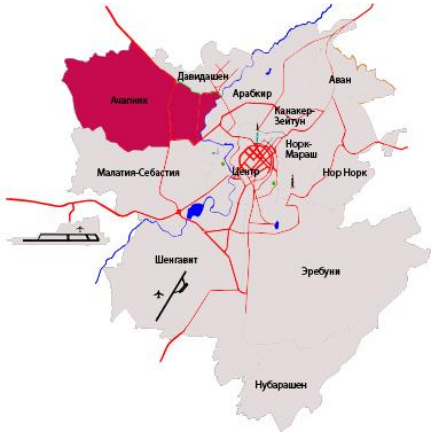

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Համայնքների առջև կանգնած հիմնախնդիրները. Ավան

Նշեք, խնդրեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Ձեր ընտանիքում (%-ով):

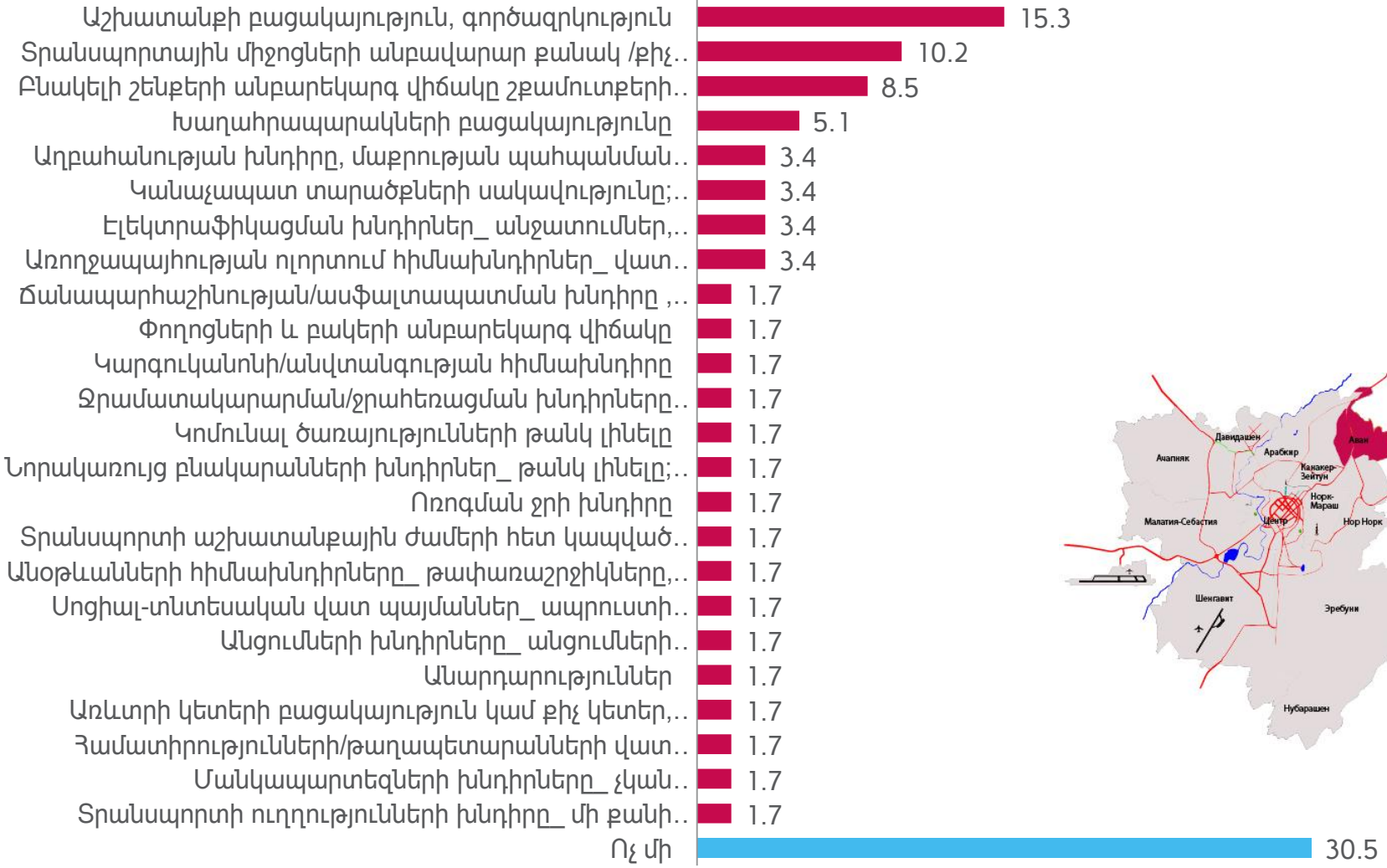

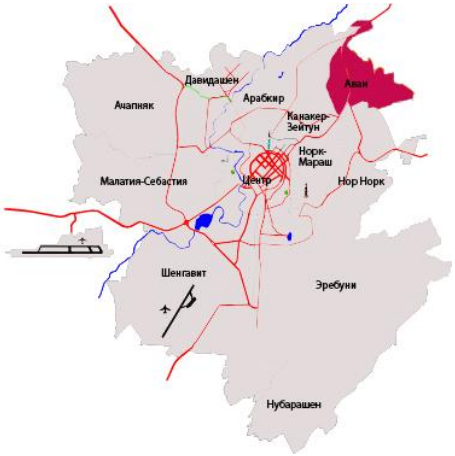

N=59

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Համայնքների առջև կանգնած հիմնախնդիրները. Արաբկիր

Նշեք, խնդրեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Ձեր ընտանիքում (%-ով):

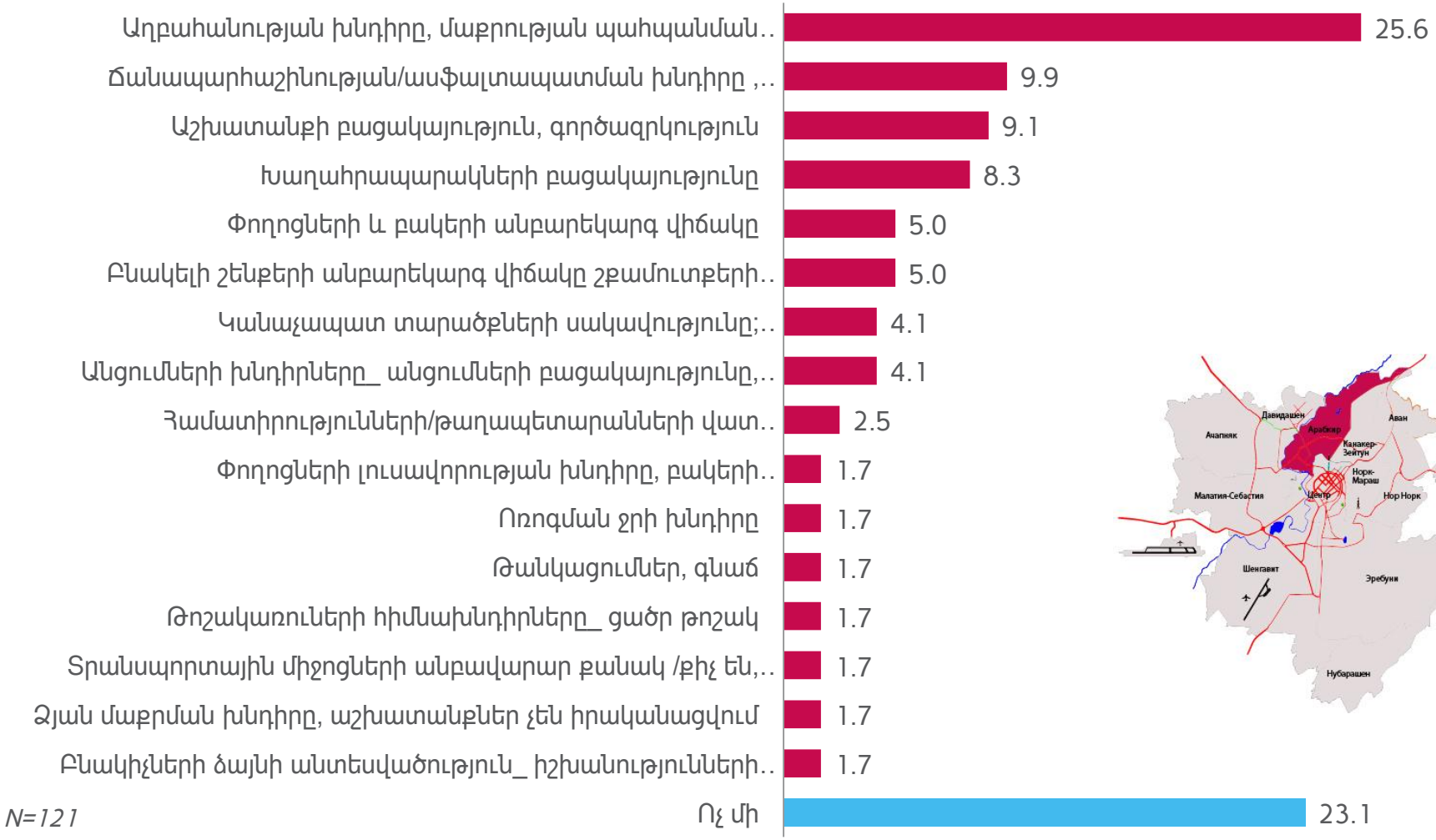

N=121

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Համայնքների առջև կանգնած հիմնախնդիրները. Դավիթաշեն

Նշեք, խնդրեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Ձեր ընտանիքում (%-ով):

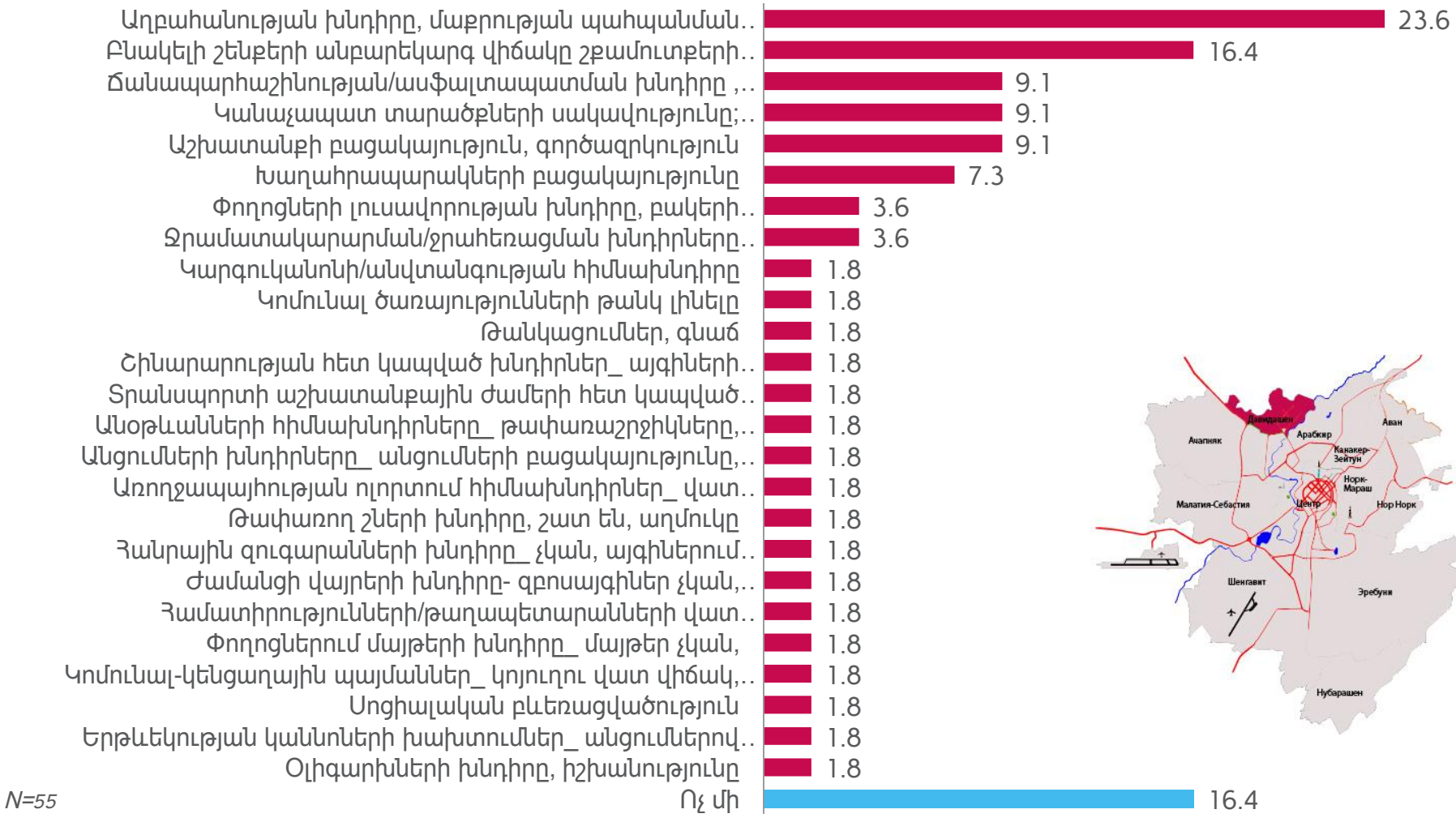

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Համայնքների առջև կանգնած հիմնախնդիրները. Երեբունի/Նորք Մարաշ

Նշեք, խնդրեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Ձեր ընտանիքում (%-ով):

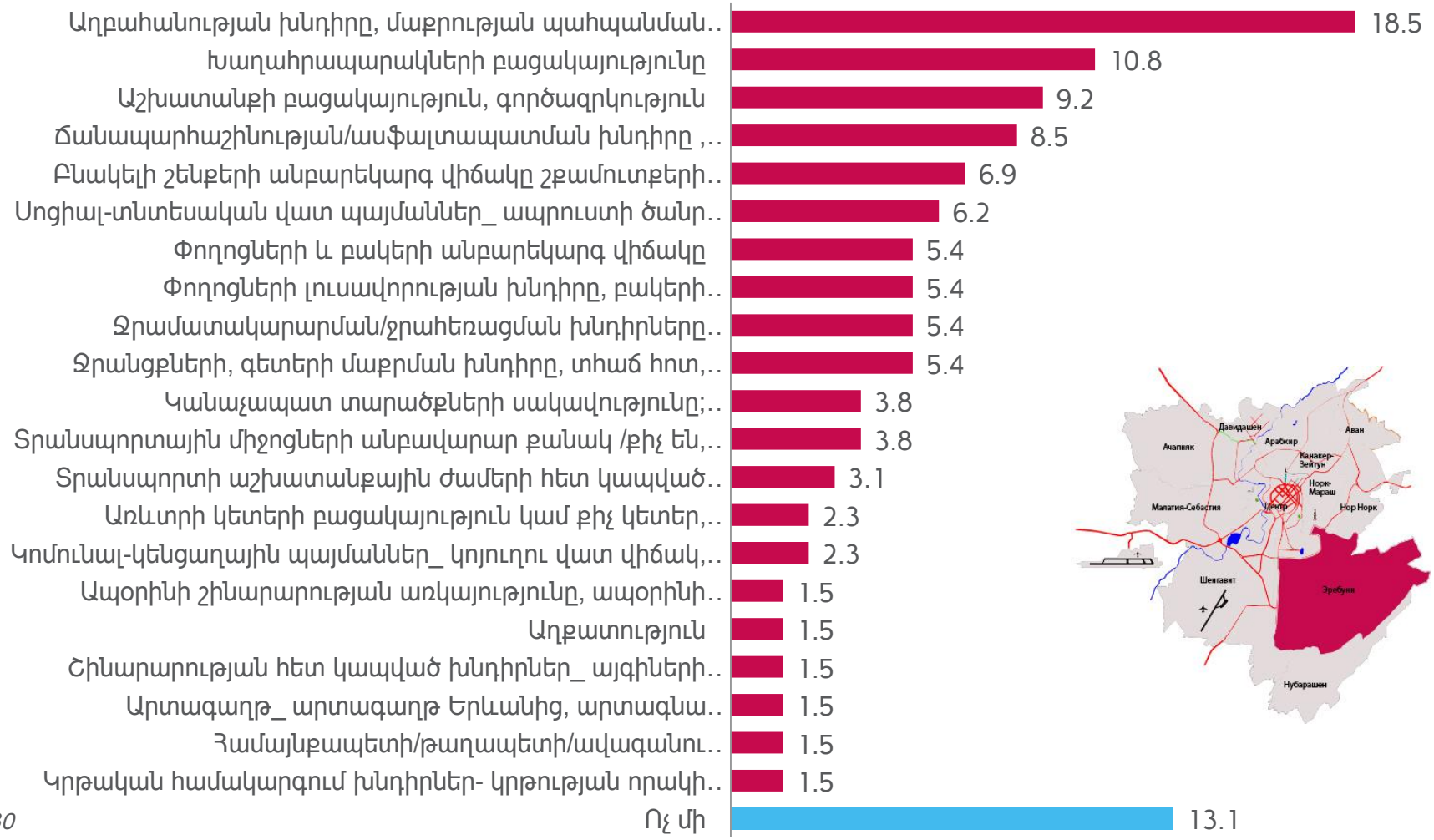

N=130

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Համայնքների առջև կանգնած հիմնախնդիրները. Կենտրոն

Նշեք, խնդրեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Ձեր ընտանիքում (%-ով):

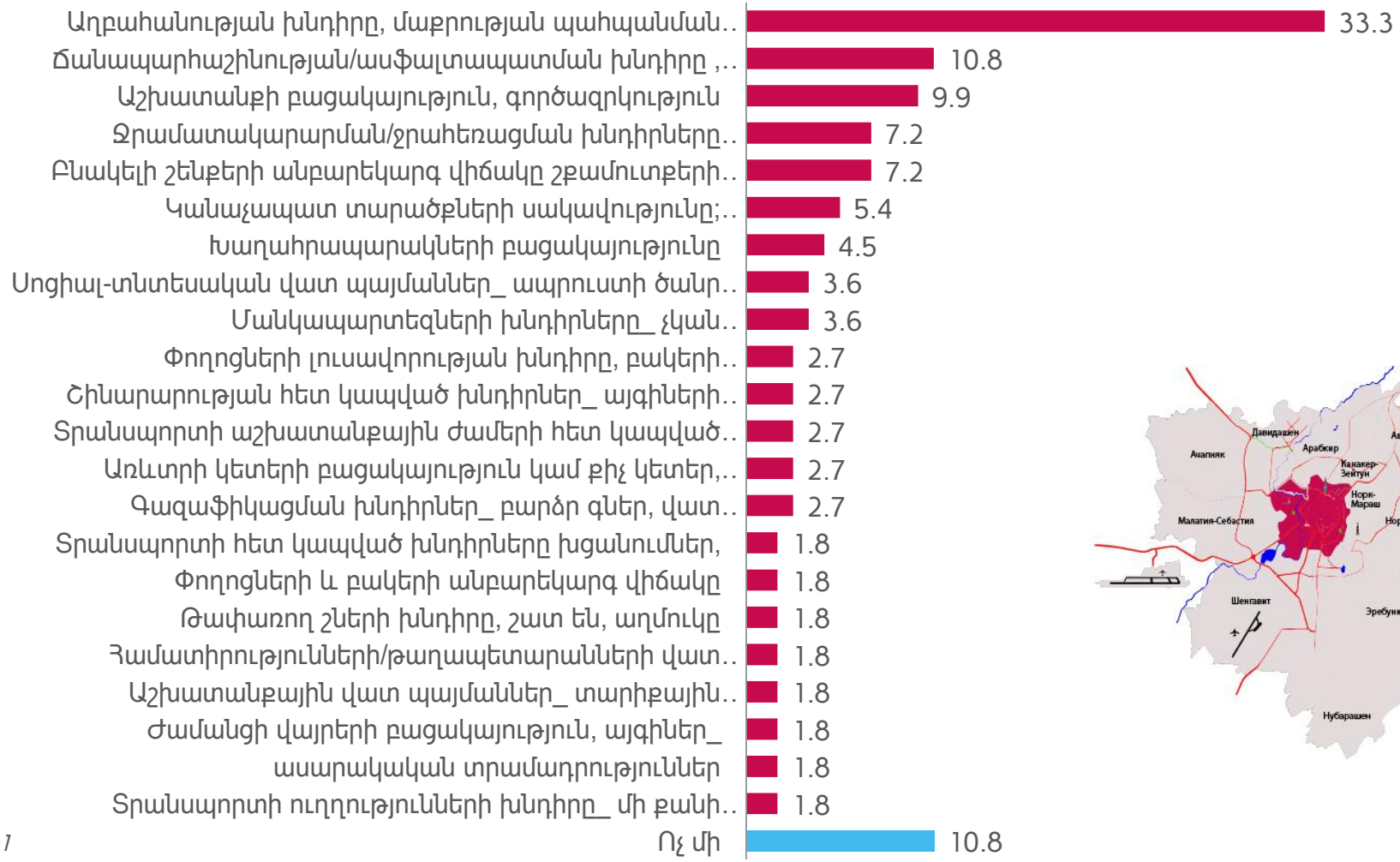

N=111

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Համայնքների առջև կանգնած հիմնախնդիրները. Մալաթիա-Սեբաստիա

Նշեք, խնդրեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Ձեր ընտանիքում (%-ով):

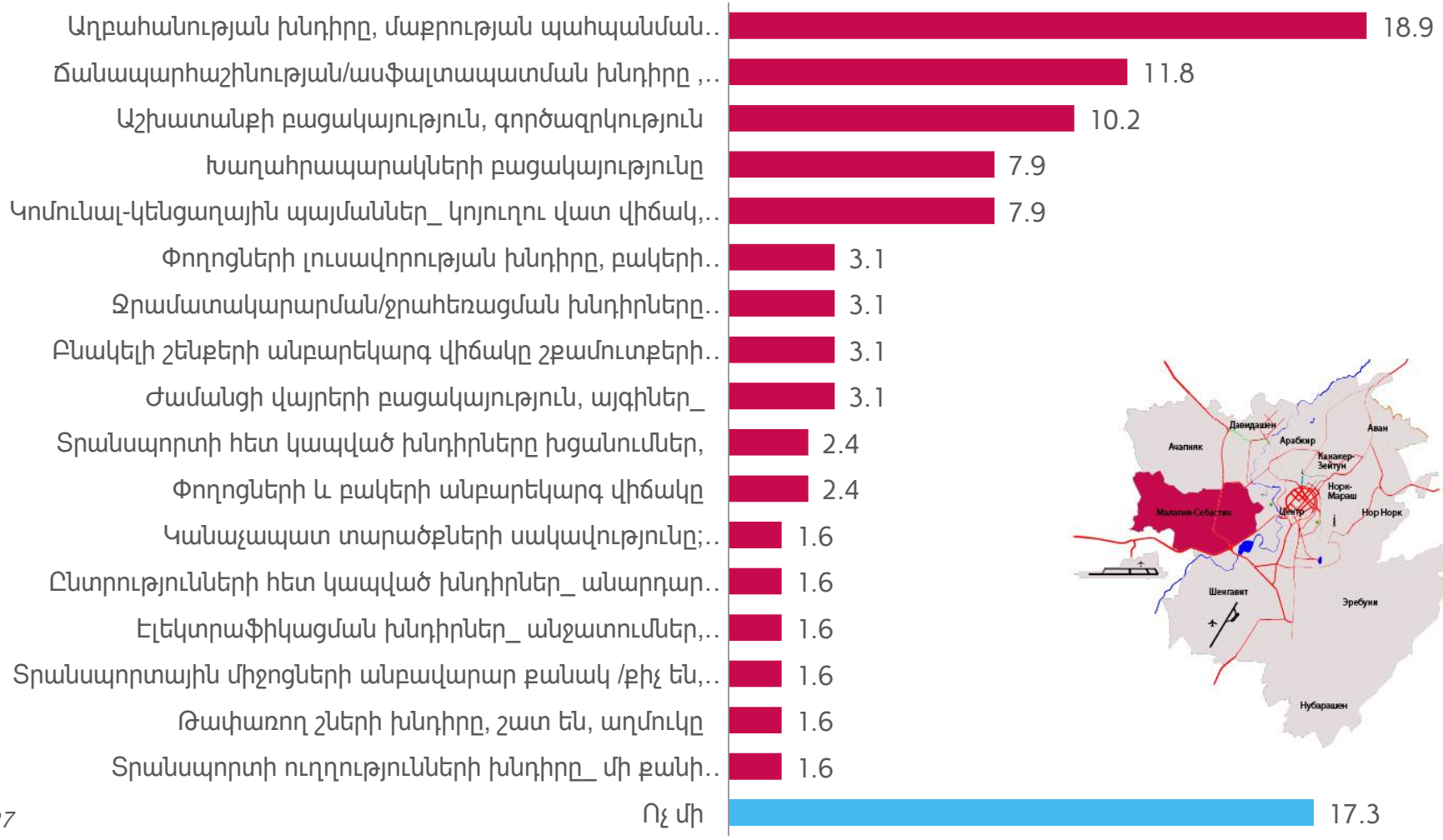

N=127

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Համայնքների առջև կանգնած հիմնախնդիրները. Նոր Նորք

Նշեք, խնդրեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Ձեր ընտանիքում (%-ով):

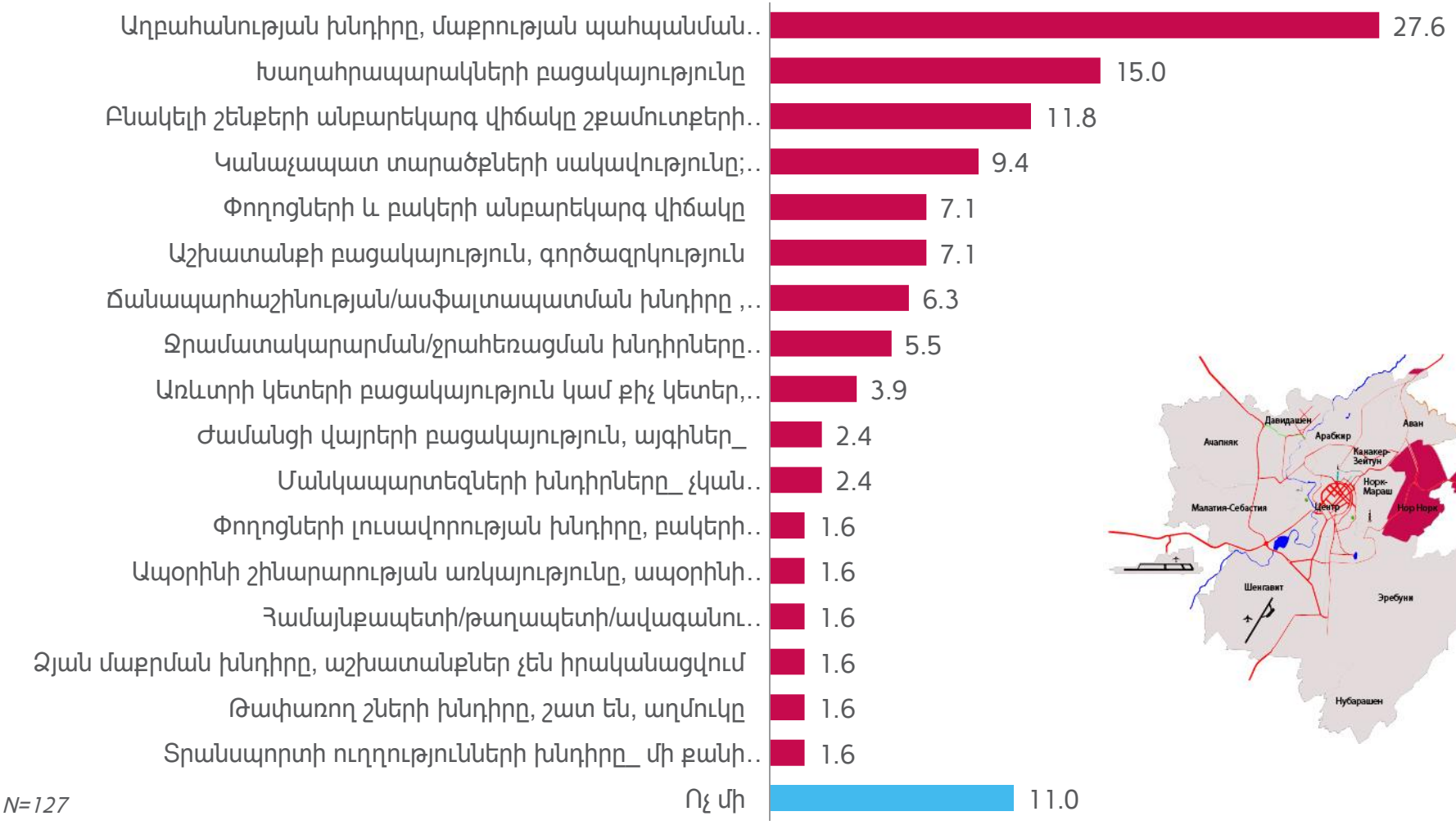

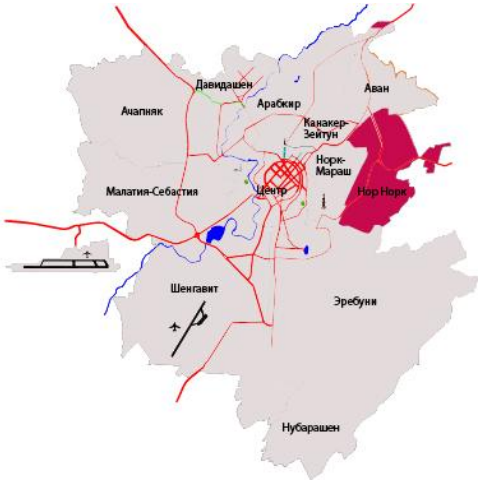

N=127

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Համայնքների առջև կանգնած հիմնախնդիրները. Շենգավիթ

Նշեք, խնդրեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Ձեր ընտանիքում (%-ով):

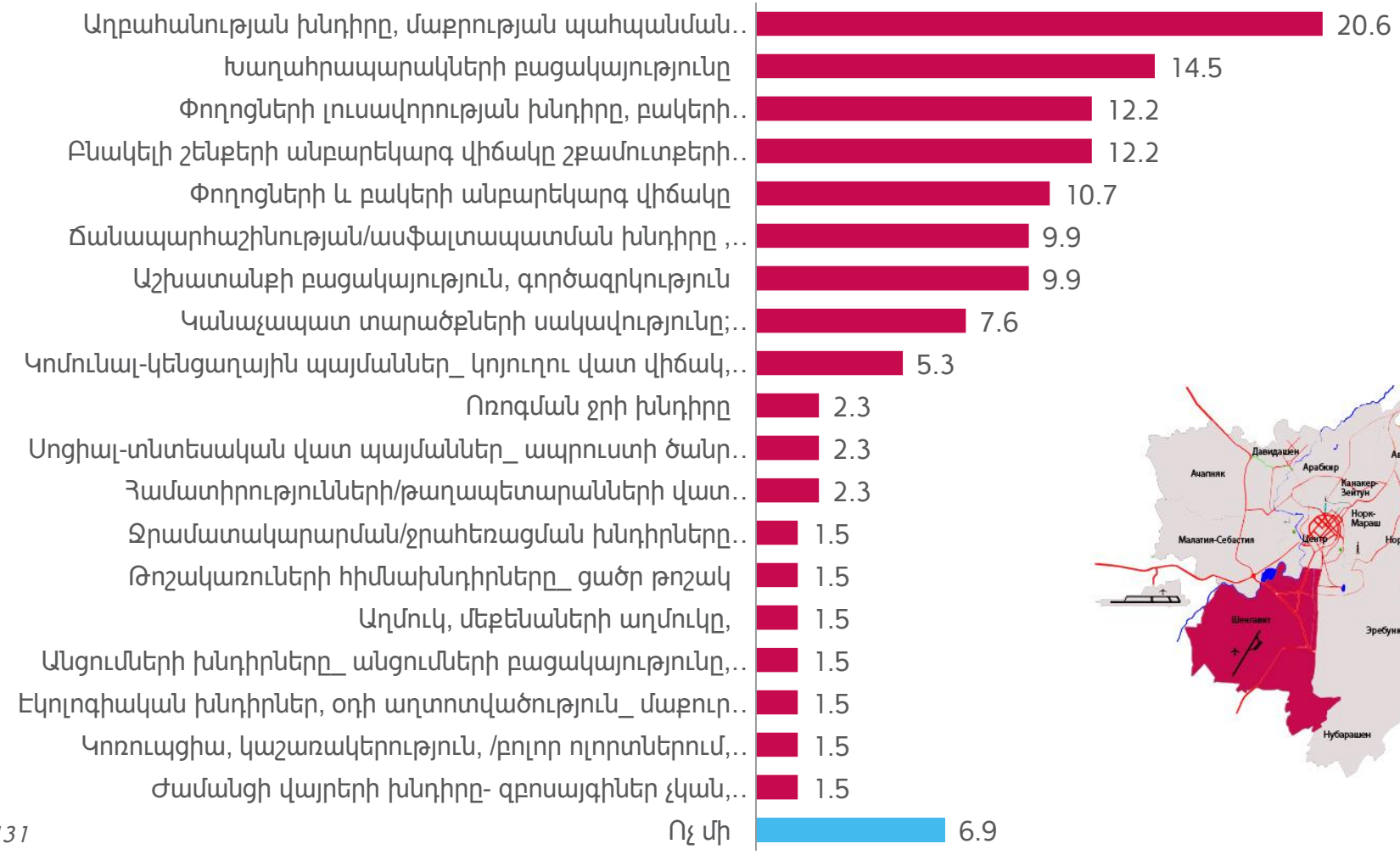

N=131

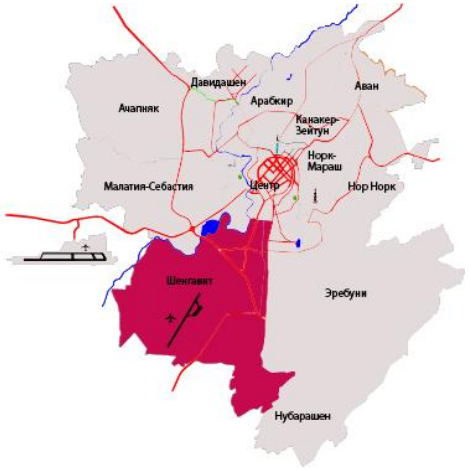

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Համայնքների առջև կանգնած հիմնախնդիրները. Զեյթուն

Նշեք, խնդրեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Ձեր ընտանիքում (%-ով):

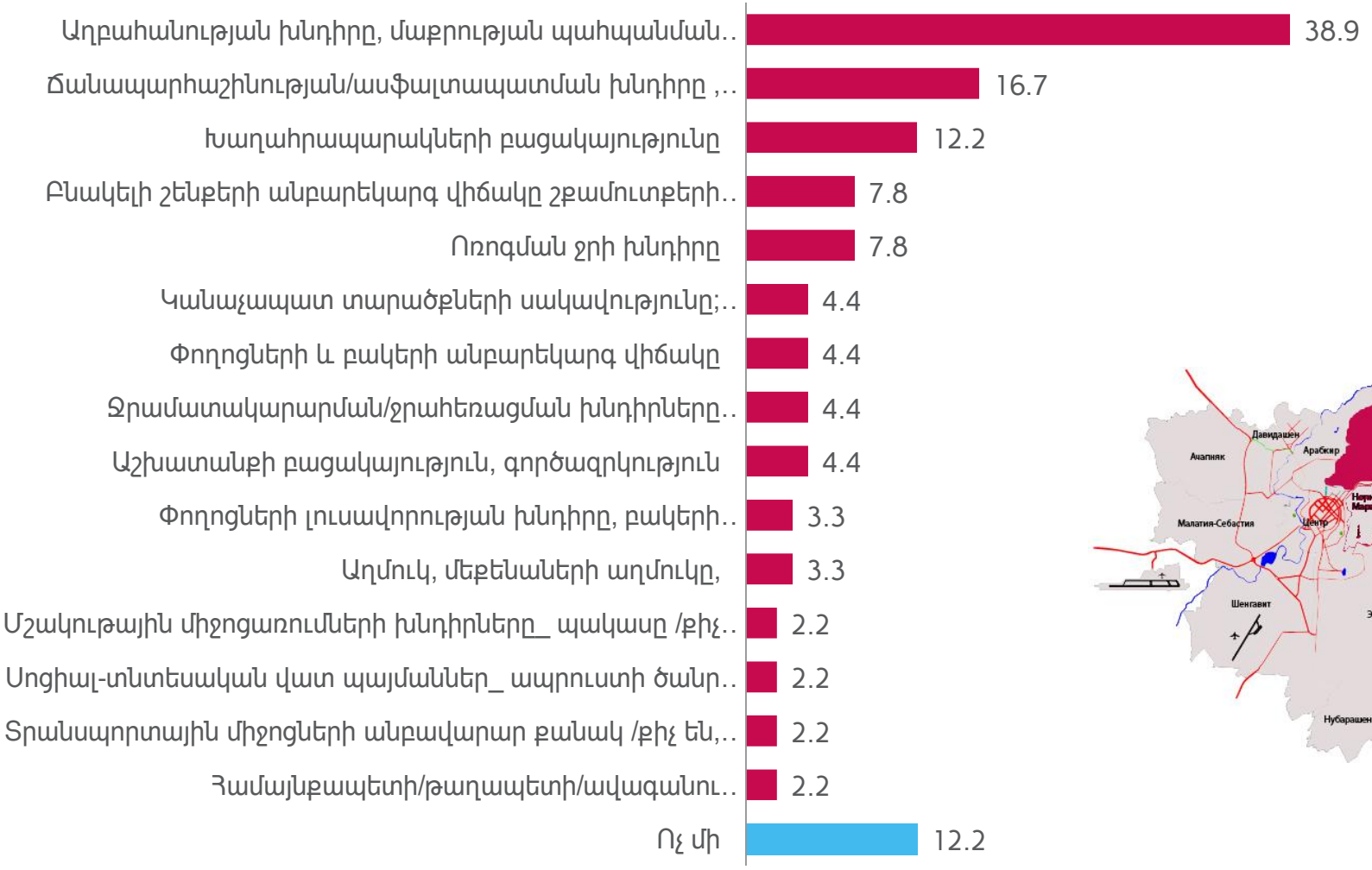

N=90

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Համայնքի հիմնախնդիրների պատասխանատուները

Ո՞վ/ ո՞ր կառույցն է պատասխանատու համայնքի առջև կանգնած հիմնախնդիրների լուծման համար (%-ով):

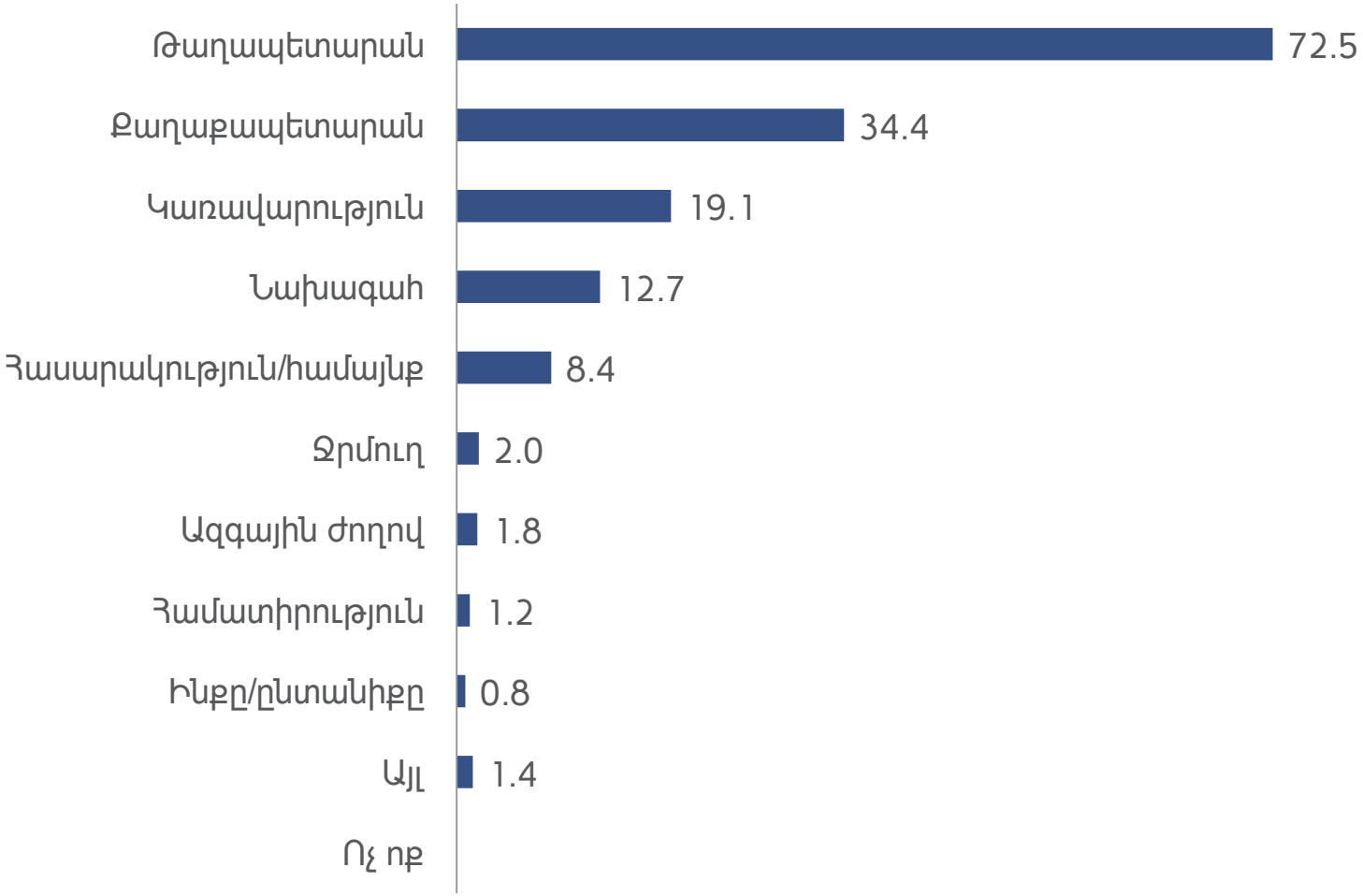

N=675

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Երևան քաղաքի առաջնային հիմնախնդիրները

Նշեք, խնդրեմ, այն առավել կարևոր հիմնախնդիրները, որոնք կան Ձեր համայնքում (%-ով) :

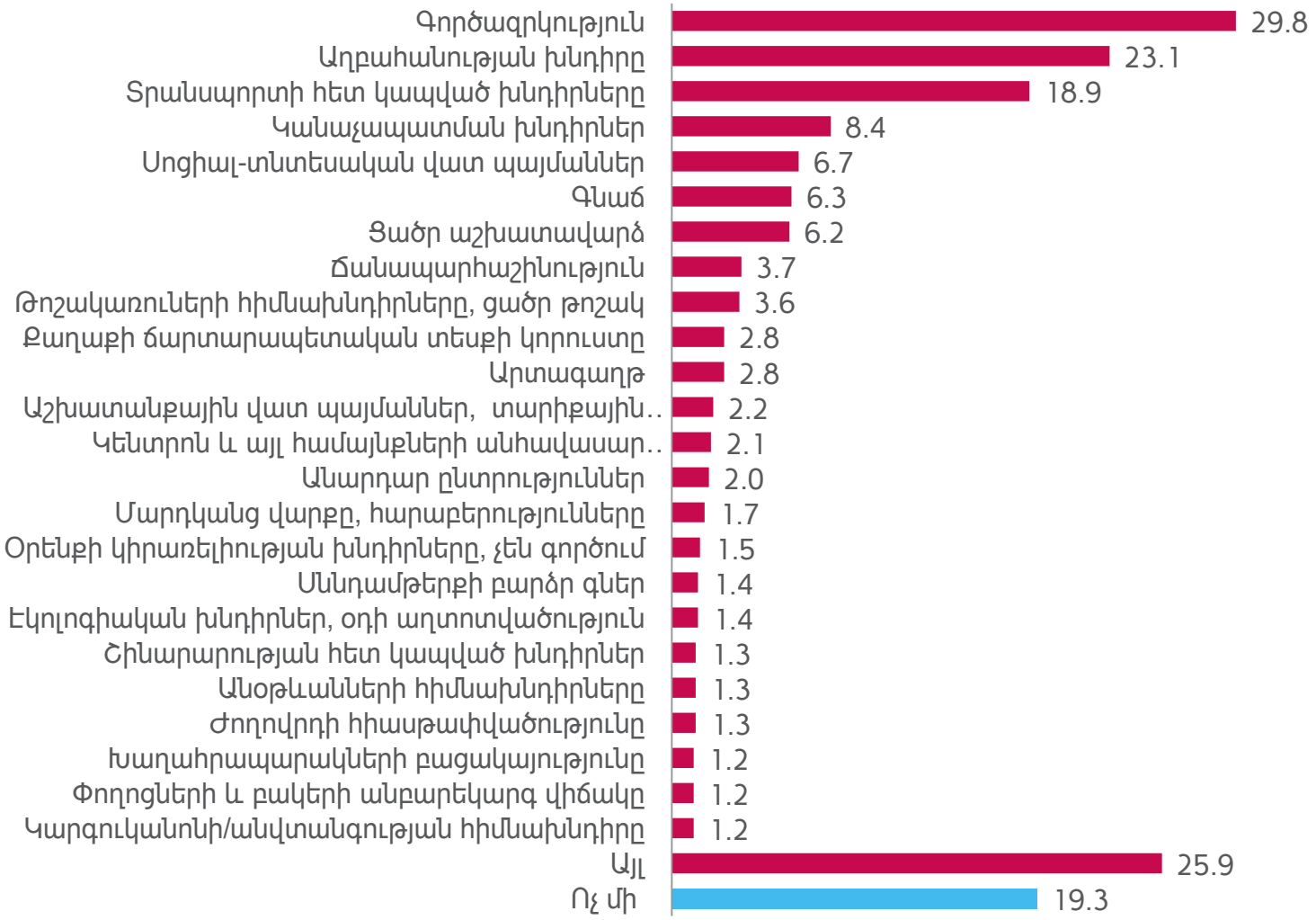

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Երևանի հիմնախնդիրների պատասխանատուները

Ո՞վ/ ո՞ր կառույցն է պատասխանատու Երևանի առջև կանգնած հիմնախնդիրների լուծման համար (%-ով):

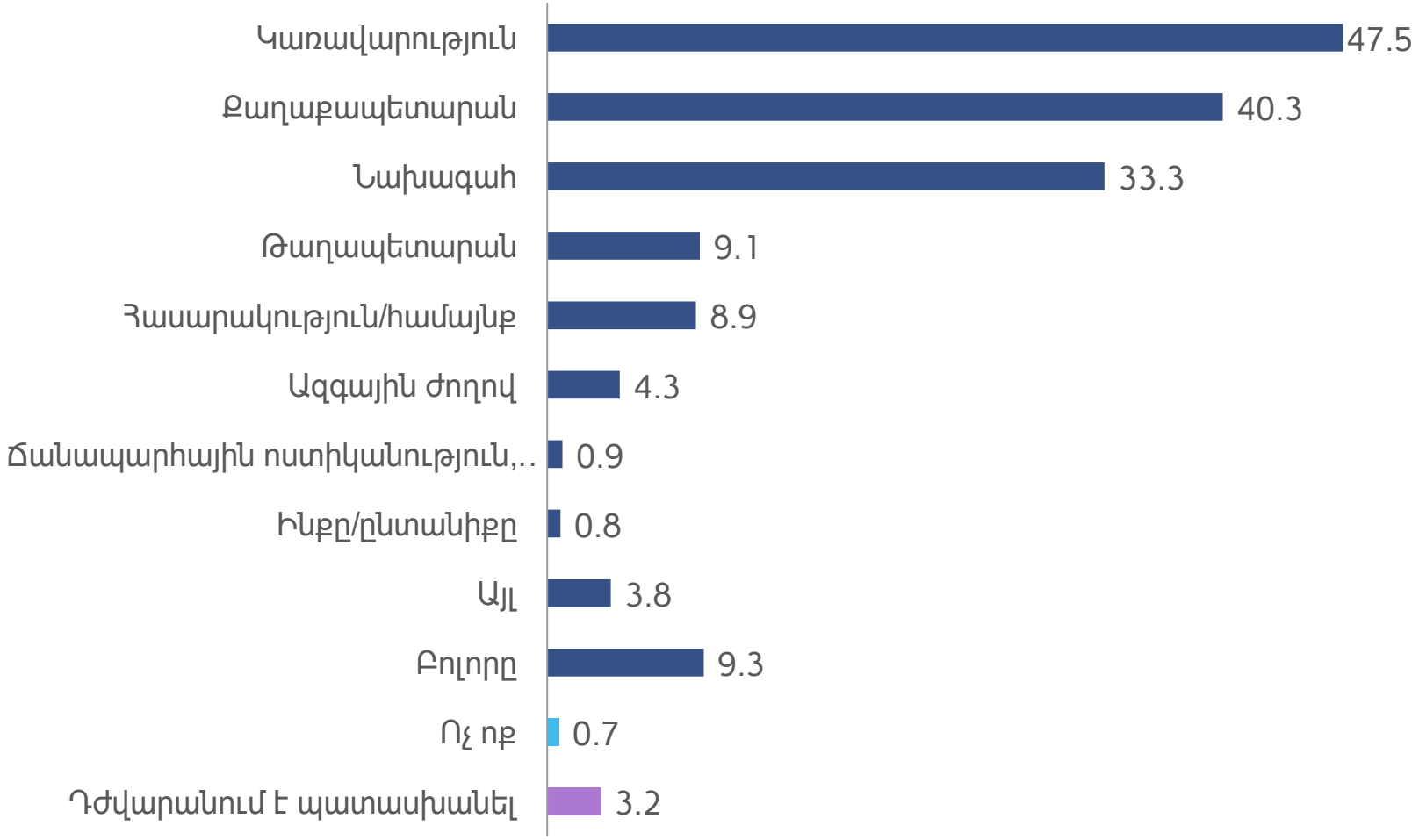

N=705

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Առավել կարևոր երեք հիմնախնդիրները առանձին համայնքներում և Երևան քաղաքում ընդհանրապես և դրանց երեք հիմնական պատասխանատուները

Համայնք

Հիմնախնդիրներ

1. Աղբահանություն
2. Խաղահրապարակների խնդիր
3. Ճանապարհաշինության խնդիր

Պատասխանատու

1. Թաղապետարան
2. Քաղաքապետարան
3. Կառավարություն

Երևան

Հիմնախնդիրներ

1. Գործազրկություն
2. Աղբահանություն
3. Տրանսպորտի հետ կապված խնդիրներ

Պատասխանատու

1. Կառավարություն
2. Քաղաքապետարան
3. Նախագահ

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Համայնքային առաջնային հինգ հիմնախնդիրներն ըստ հիմնական պատասխանատուների (%-ով)

№	Համայնքի հիմնախնդիրներ	Պատասխանատուներ					
		Նախագահ	Կառավարություն	Ազգային ժողով	Քաղաքապետարան	Թաղապետարան	Հասարակություն
1	Աղբահանության խնդիրը	3.3	5.9	0.0	21.3	53.2	7.7
2	Խաղահրապարակների բացակայությունը	5.8	4.2	0.5	26.5	51.3	7.4
3	Ճանապարհաշինության	3.0	4.2	0.6	24.4	52.4	6.0
4	Բնակելի շենքերի անբարեկարգ վիճակը	1.8	6.0	0.0	13.9	61.4	6.0
5	Աշխատանքի բացակայություն, գործազրկություն	22.8	33.1	5.5	10.3	14.5	2.1

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Երևանի առաջնային հինգ հիմնախնդիրներն ըստ հիմնական պատասխանատուների (%-ով)

№	Երևանի հիմնախնդիրներ	Պատասխանատուներ					
		Նախագահ	Կառավարություն	Ազգային ժողով	Քաղաքապետարան	Թաղապետարան	Հասարակություն
1	Աշխատանքի բացակայություն, գործազրկություն	34.9	41.6	4.3	6.2	1.0	3.3
2	Աղբահանության խնդիրը	5.0	13.5	0.9	46.5	14.0	11.1
3	Տրանսպորտի հետ կապված խնդիրները խցանումներ,	8.0	26.6	1.1	41.0	5.9	8.0
4	Կանաչապատման խնդիրներ	7.5	16.5	1.5	54.1	7.5	3.0
5	Թանկացումներ, գնաճ	27.6	50.5	1.9	3.8	2.9	1.9

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Երևանի հիմնախնդիրները -1

(փորձագիտական կարծիք)

- Քաղաքի **կենտրոնի բեռնաթափման** մեխանիզմներից մեկը ագլոմերացիաների կառուցումն և ֆունկցիոնալ վերաբաշխման իրականացումն է: Հիմնական ադմինիստրատիվ և կրթական գործառույթներ ունեցող հաստատությունները կարող են տեղափոխվել շրջակա քաղաքային բնակավայրեր՝ Աբովյան, Վաղարշապատ, Աշտարակ: Նմանատիպ ծրագրերն ունեն երկակի նշանակություն. մի կողմից բեռնաթափվում է Երևանը, մյուս կողմից տնտեսապես զարգանում են շրջակա բնակավայրերը:

- **Կանաչապատումը**, ըստ բնակիչների և փորձագետների, կարևորագույն խնդիրներից մեկն է: Հատկապես ուշադրության են արժանի այն կանաչ տարածքները, որտեղ իրականացվում են շինարարական աշխատանքներ: Կանաչ տարածքների վերականգնման համար հատկապես կարևորվում են ծառատունկները, չնայած դրանց արդյունավետությունը կարող է նկատելի դառնալ տասնամյակների ընթացքում: Ըստ փորձագետների՝ Երևանում մեկ բնակչին ընկնում է 4-9մ^2 կանաչ տարածք, իսկ 60-80-ականներին այդ տարածքները կազմում էին առնվազն 12մ^2 մեկ բնակչի հաշվով:

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Երևանի հիմնախնդիրները -2

(փորձագիտական կարծիք)

- **Աղբահանությունը** Երևանի ամենակարևոր խնդիրներից է: Իրավիճակը հատկապես հրատապ է արվարձաններում: Փողոցների աղտոտվածության խնդիրը մասամբ կարող է ազդել Երևանի տուրիստական իմիջի վրա: Այս առումով նպատակահարմար է մշակել փողոցային մաքրության մշակույթ երևանյան միջավայրում: Մյուս խնդիրը, որին անհրաժեշտ է ուշադրություն դարձնել, շինարարական աղբն ու փոշին են:

- Բնակչության կողմից **աղտոտվածության նվազեցման** համար անհրաժեշտ է մշակել և կիրառել սանկցավորման մեխանիզմ՝ տուգանքների տեսքով:

- Ըստ փորձագետների՝ Երևանում առկա է **ջրային ավազանների** պակաս: Միևնույն ժամանակ խնդիր է ջրահեռացումը, անձրևների ժամանակ:

- Սոցիալական շփումների համար կարևոր է **լոկալ հանրային հավաքատեղիների ստեղծումը**, որտեղ քաղաքացիները կարող են անցկացնել իրենց ժամանցը: Այսպիսի տարածքները կարող են լինել տաղավարներ, որտեղ կարող են հավաքվել բնակիչները: Այսպիսի ծրագրերը կնպաստեն համայնքային ինքնության և սոցիալական պատասխանատվության ձևավորմանը, որը ներկայումս ցածր մակարդակի վրա է:

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Երևանի հիմնախնդիրները -3

(փորձագիտական կարծիք)

- Բազմաբնակարան **շենքերի նկուղների հիմնախնդիրն** աստիճանաբար դառնում է հրատապ, քանի որ խնդիրները կուտակվում են: Անմխիթար վիճակն ունի ոչ միայն օբյեկտիվ, այլ նաև սուբյեկտիվ պատճառներ: Բնակիչները հաճախ վերափոխում են նկուղները՝ համաձայն իրենց կենցաղային պահանջների, որի արդյունքում նվազում է շենքերի սեյսմիկ կայունությունը:

- Քաղաքի **արտաքին տեսքի վերահսկողության մեխանիզմները** չեն գործում կամ չկան: Եթե կառուցվող շինությունների դեպքում հնարավոր է կիրառել որոշակի սոցիալական կամ իրավական մեխանիզմներ, ապա ալեհավաքների տեղադրման և այլ փոքրածավալ շինարարական գործունեությունը դուրս է մնում վերահսկողությունից, որը հանգեցնում է շենքերի տեսքի փոփոխությանը և այլ խնդիրների:

- **Սեյսմիկ վիճակի** նկատառումներով անհրաժեշտ է գնահատել բոլոր վտանգները ոչ միայն ըստ թաղամասերի, այլև ըստ բնակելի շենքերի:

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Երևանի հիմնախնդիրները -4

(փորձագիտական կարծիք)

Ըստ փորձագետների, Երևանի հիմնախնդիրների մեջ առանցքային նշանակություն ունեն էկոլոգիական հիմնական հետևյալ խնդիրները.

- **Նուբարաշենի աղբանոցի** հիմնախնդիրը և էկոլոգիա-սանիտարական վիճակը. հատկապես վտանգավոր են ծանր մետաղների բաց նետումները;
- **Գետառի** և մյուս գետերի **աղտոտվածությունը**. Գետառի փակելը, որը հանգեցնում է օդի չորացմանը;
- **Շինարարական աղբը և փոշին**, որը հատկապես նկատելի է Կենտրոն համայնքում;
- Անօրինական **շինությունները կանաչ տարածքներում**;
- **Կամայական ծառահատումները.** դրանք իրականացվում են ինչպես տնտեսվարող սուբյեկտների, այնպես էլ՝ բնակիչների կողմից;
- **Օդի մաքրության և փոշու** խնդիրը;
- **Ձրային ավազանների** սակավությունը;

Փորձագետները նշում են, որ էկոլոգիական խնդիրների լուծման մեջ անհրաժեշտ է նաև բնակչության գիտակցության փոփոխություն, այլապես, բնապահպանական խնդիրներին ուղղված և կիրառվող մեխանիզմներն արդյունավետ չեն լինի:

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

4. Երևանի սոցիալ-տնտեսական վիճակը. ներկան և հեռանկարները

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Վերջին տարիների ընթացքում մարզի/Երևանի սոցիալ-տնտեսական վիճակի փոփոխության գնահատականը

Ինչպե՞ս է փոխվել Ձեր մարզի/Երևանի սոցիալ-տնտեսական վիճակը վերջին մեկ տարվա ընթացքում (%-ով):*

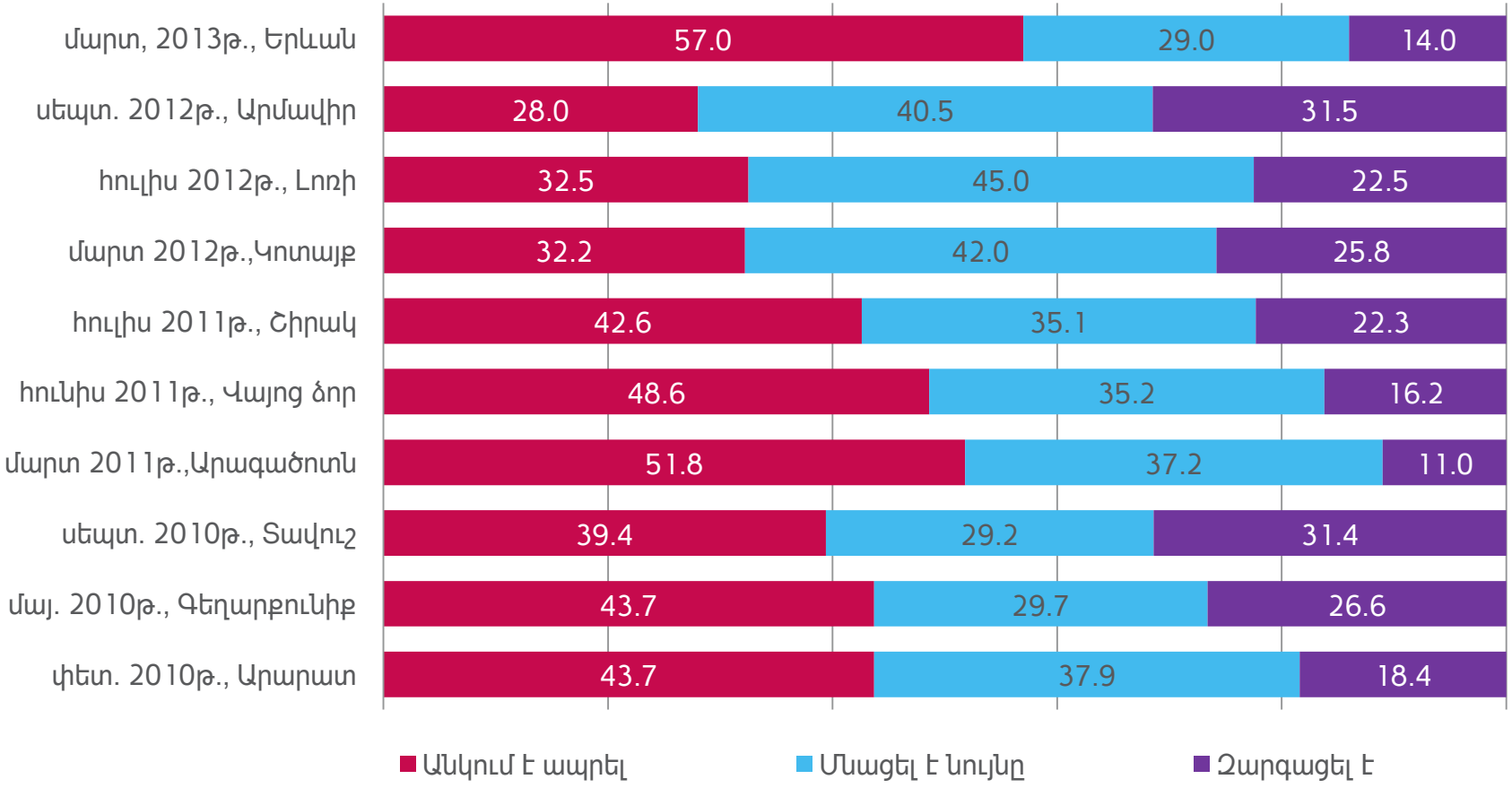

N=886

*Երևանի դեպքում հարցվել է 3-4 տարվա կտրվածքով:

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Երևան քաղաքի արդիական խնդիրները

Որքանո՞վ են արդիական/ակտուալ նշված հիմնախնդիրները Ձեզ համար (փակ հարց,%-ով):

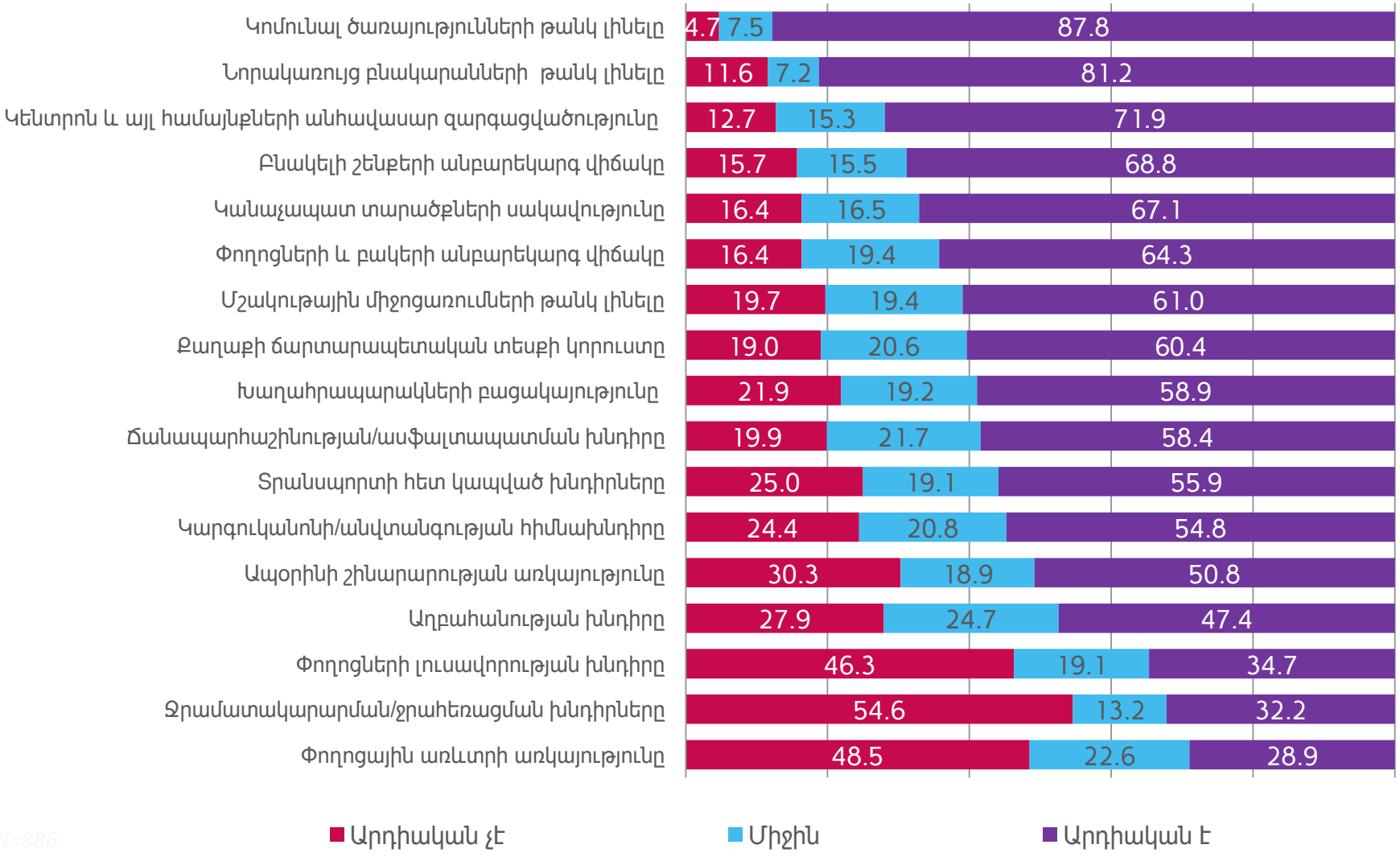

N=886

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Հիմնախնդիրների վիճակի փոփոխությունը

Ինչպե՞ս է փոխվել Երևանի նշված հիմնախնդիրների վիճակը վերջին տարիների ընթացքում (%-ով):

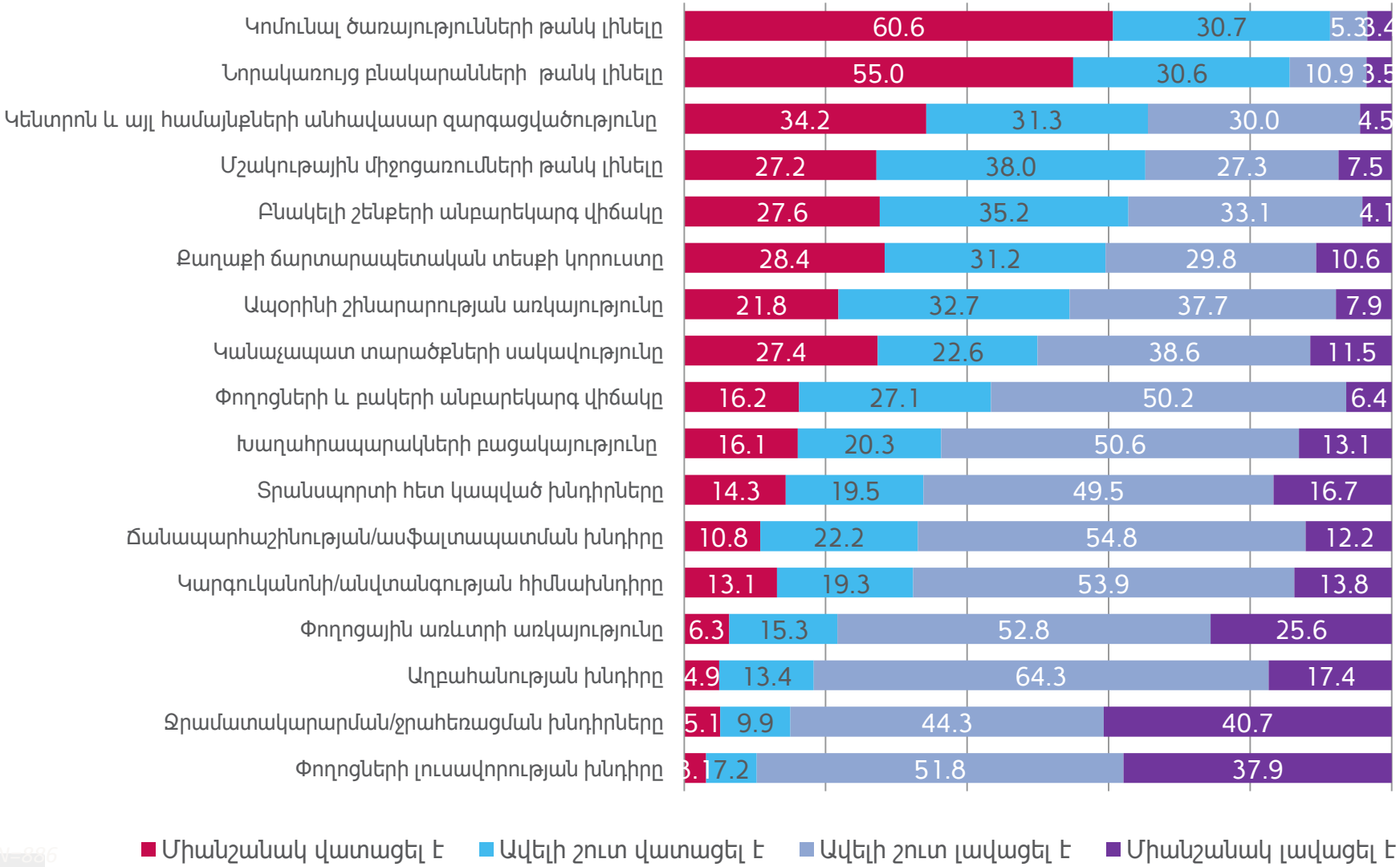

N=886

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Ենթակառուցվածքներ – 1

(փորձագիտական կարծիք)

- **Ներհամայնքային ճանապարհների և բակերի վիճակը** Երևանի կարևորագույն խնդիրներից մեկն է: Չնայած նկատվում է առաջընթաց, բայց հատկապես բակային ճանապարհները կազմում են երևանյան սոցիալ-մշակութային միջավայրի բացասական մասը: Գոյություն ունի սոցիալական երևույթ, որը կոչում են ***«կոտրված լուսամուտի ֆենոմեն».*** այն վայրերում որտեղ կա անմխիթար արտաքին վիճակ, ապա այդ վիճակը միտում ունի ավելի ու ավելի խորանալու:

- Բակերի առումով կարևոր է շեշտել **ազատ տարածությունների անհրաժեշտության մասին** սեյսմիկ վտանգի դեպքում: Երևանյան ճարտարապետական միջավայրում կառուցված խիտ բազմահարկ շենքերի շուրջ անհրաժեշտ է ապահովել համապատասխան ազատ տարածքներ ինչպես ժամանակավոր տարհանման, այնպես էլ կարիքի դեպքում նաև բնակության համար:

- Կարևորագույն խնդիրներից է կայանումը ինչպես Երևանի համայնքներում, այնպես էլ՝ Կենտրոնում: Հատկապես խնդիրը դժվարանում է սուպերմարկետների և առավել բանուկ ճանապարհների շրջակայքում: Մյուս կողմից անհրաժեշտ է ձևայնացնել **կայանատեղիների աշխատակիցների** ինստիտուտը՝ ստեղծելով որոշակի նորմատիվներ:

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Ենթակառուցվածքներ – 2

(փորձագիտական կարծիք)

- **Տրանսպորտի խնդիրն** ընդհանուր առմամբ դիտարկվում է որպես վերջին ժամանակների արդյունավետ գործունեության օրինակ: Նոր ավտոբուսների առկայությունը ինչպես փորձագետների, այնպես էլ բնակչության կողմից դիտարկվում է բացառապես որպես խնդրի մեղմացմանն ուղղված լուծում: Միևնույն ժամանակ քաղաքային տրանսպորտային հոսքերին զուգահեռ առաջանում է օդի աղտոտվածության և աղմուկի խնդիր: Որպես այլընտրանքային տարբերակ առաջարկվում է վերազարգացնել էլեկտրական տրանսպորտային միջոցները՝ մետրոն և տրոլեյբուսները:

- **Տրանսպորտի սահմանափակման մեխանիզմի** մշակումը կարևորագույն խնդիրներից մեկն է հատկապես առավել բանուկ ուղիներում: Մեխանիզմը կարող է լինել ինչպես ժամային, այնպես էլ ավտոմեքենայի համարանիշով պայմանավորված տարբերակների տեսքով:

- Անհրաժեշտ է Երևան քաղաքը շրջանցող **լրացուցիչ ճանապարհների ստեղծում** ՝ մարզային տրանսպորտի հոսքը կրճատելուն միտված:

- Դավիթաշենի կամրջի կառուցման ազդեցությունը կարող է օրինակ հանդիսանալ համայնքի զարգացման առումով: Նմանատիպ ծրագրերը կնպաստեն ծայրամասային համայնքների զարգացմանը՝ կապելով դրանք Կենտրոնին: Մյուս մոտեցման համաձայն՝ համայնքները պետք է զարգացնել՝ **12 «քաղաք»՝ 12 անկախ** ենթակառուցվածքներով:

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Ճարտարապետական հիմնախնդիրները – 1

(փորձագիտական կարծիք)

Փորձագետների առկա է երկու մոտեցում՝ կապված քաղաքի ճարտարապետական խնդիրների հետ.

- **Հին ճարտարապետական կառույցների պահպանություն՝** թամանյանական մտահղացման շրջանակներում: Տվյալ մոտեցումը հիմնավորում է շինությունների պատմամշակութային արժևորմամբ: Որպես ավանդական արժեքների և մոտեցումների օրինակ ներկայացվում է ԳԱ լեզվի ինստիտուտի ոչնչացումը, Փակ շուկայի վերակառուցման հիմնախնդիրը:

- **Քաղաքի ճարտարապետության մոդեռնիզացում**, քանի որ հին ճարտարապետական լուծումները չեն համապատասխանում ներկային ժամանակակից պայմաններին: Տվյալ մոտեցումը փաստում է, որ նախկին մոտեցումները ձևավորվել են այլ սոցիալ-տնտեսական պայմաններում, իսկ ներկայիս տեխնոլոգիական, ճարտարապետական նվաճումները կարող են նոր դիմագիծ տալ Երևանին: Որպես ժամանակակից ճարտարապետության մոտեցման օրինակ ներկայացվում է Հյուսիսային պողոտայի կառուցումը, որը հիմնված լինելով դասական մոտեցման վրա հանդիսանում է ժամանակակից Երևանի դիմագծերից մեկը: Այս մոտեցման կողմնակիցները հերքում են Երևանի «հին» զարգացման մոդելը: Որպես դրական նմուշներ են դիտարկվում Երևանում տեղակայված արձանները՝ Ալ. Մանթաշով, Վ.Սարոյան, Կասկադ համալիրի արձանները և այլն:

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Ճարտարապետական հիմնախնդիրները – 2

(փորձագիտական կարծիք)

Առանցքային ճարտարապետական խնդիրներն են.

- **Սրճարանների կառուցումը կանաչ գոտիներում**: Որպես ակնառու օրինակ սրճարանները և ժամանցի հաստատությունները զբաղեցրել են Օղակաձև զբոսայգու տարածքի զգալի մասը:

- **Պատմական նշանակության շենքերի քանդումը**, քանդելու վտանգը կամ վերակառուցումը առանց նախկին տեսքի պահպանման: Օրինակ՝ Երիտասարդական պալատ, Սևան հյուրանոց, ԱԳՆ շենքը և այլն:

- Բնակելի շենքերի **կամայական և անօրինական շինարարությունը** բնակիչների կողմից, այդ թվում՝ նկուղների, լրացուցիչ սենյակների կառուցումը և այլն:

- **Սեյսմիկ ռիսկերը** հաշվի չառնող շինությունների կառուցումը, ինչպես նաև սեյսմիկ վտանգի ներկայացնող շենքերի հիմնախնդրի լուծումը՝ հատկապես Աջափնյակի խրուշչյովյան շենքերի համար:

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

5. Երևանի պետական մարմինների և պաշտոնյաների գործունեությունը

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Երևանի պետական մարմինների աշխատանքի գնահատականը

Ասացեք, խնդրեմ, որքանո՞վ է Ձեզ գոհացնում հետևյալ պետական մարմինների աշխատանքը Երևանում (%-ով):

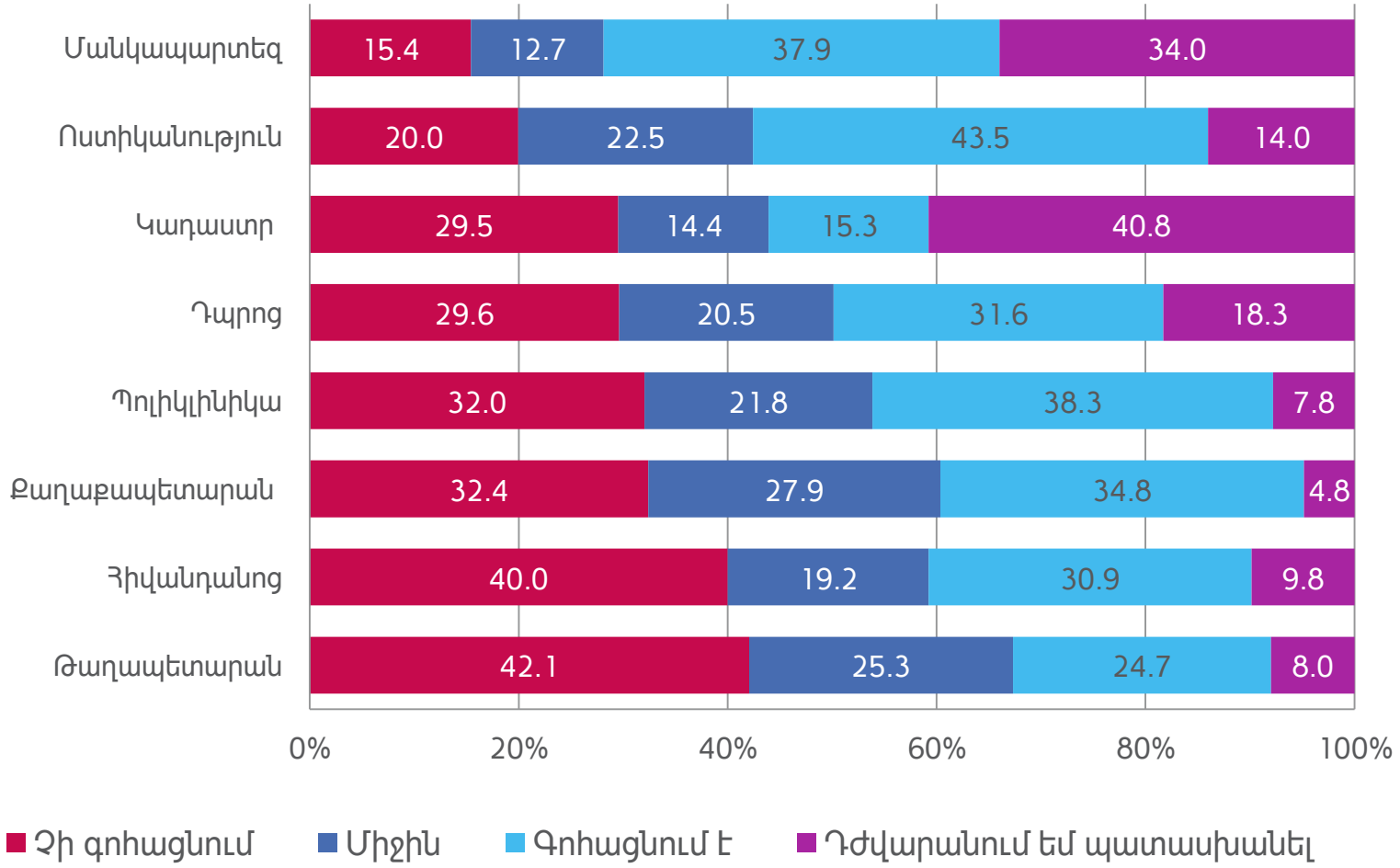

N=897

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Պետական մարմինների աշխատանքի միջին գնահատականը

Որքանո՞վ է Ձեզ գոհացնում հետևյալ պետական մարմինների աշխատանքը Երևանում (Գնահատվել է 0-10 սանդղակով, որտեղ 0-ն՝ բոլորովին չի գոհացնում, 10-ը՝ լիովին գոհացնում է):

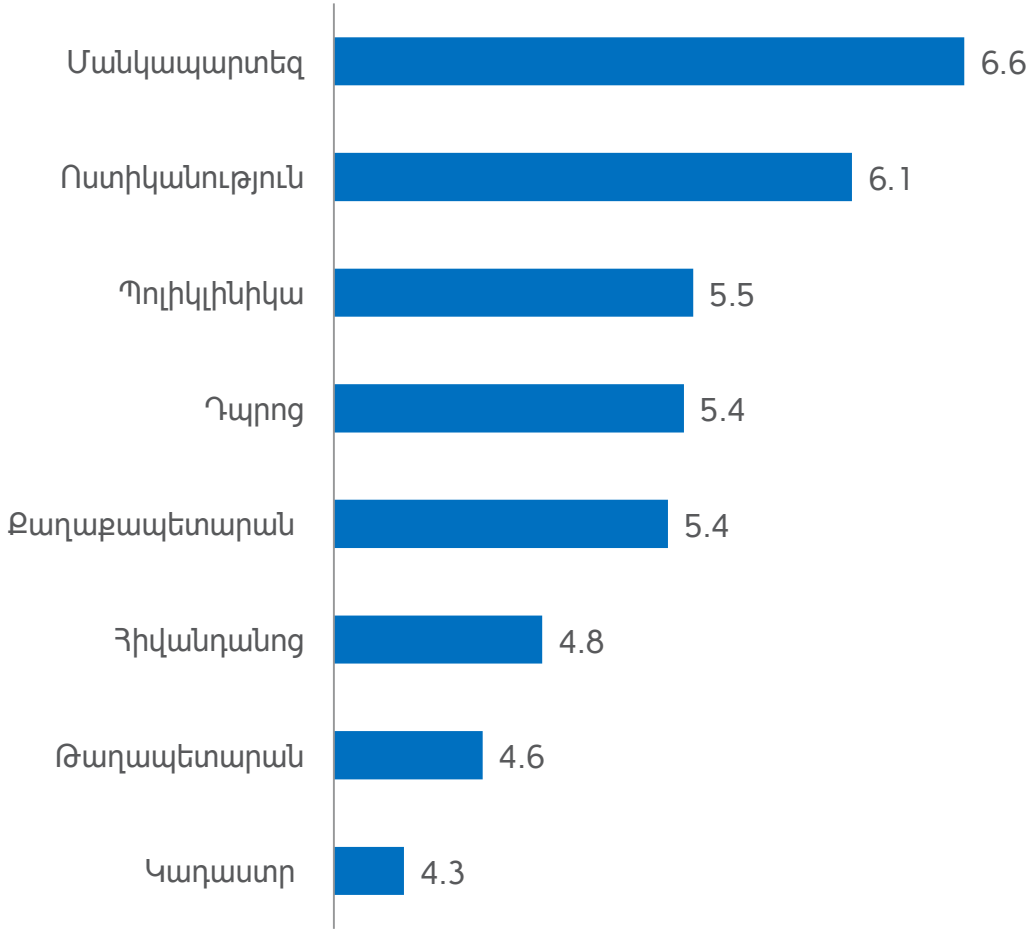

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Բնակիչների՝ պետական մարմիններին դիմելու հաճախականությունը

Դուք կամ Ձեր ընտանիքի անդամները որքա՞ն հաճախ եք որևէ խնդրով դիմել / առնչվել այդ պետական մարմիններին վերջին մեկ տարվա ընթացքում (%-ով):

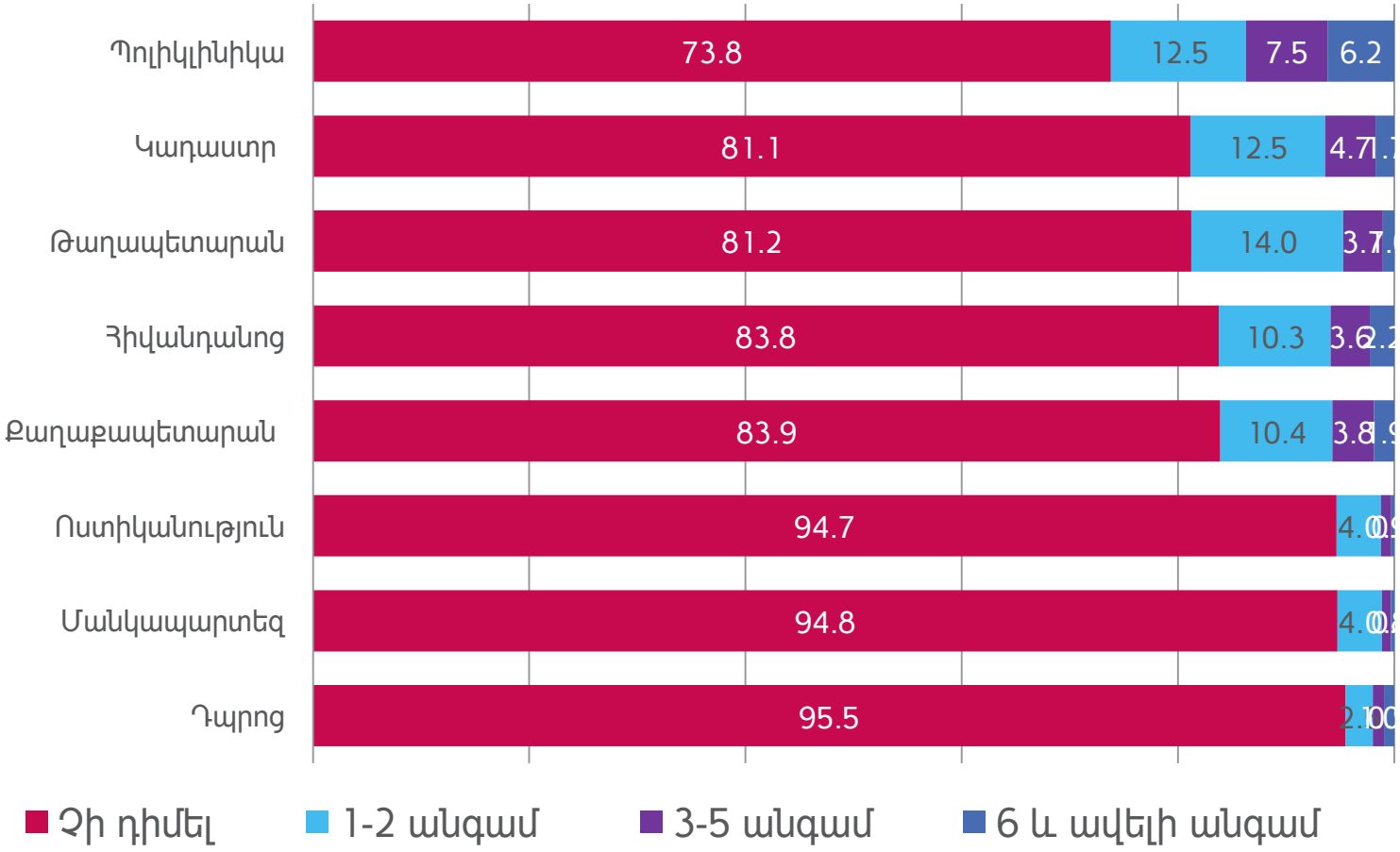

N=897

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Պետական մարմինների արձագանքը բնակիչների դիմումներին

Ինչպիսի՞ն է եղել արձագանքը, երբ դիմել եք որևէ խնդրով (%-ով):

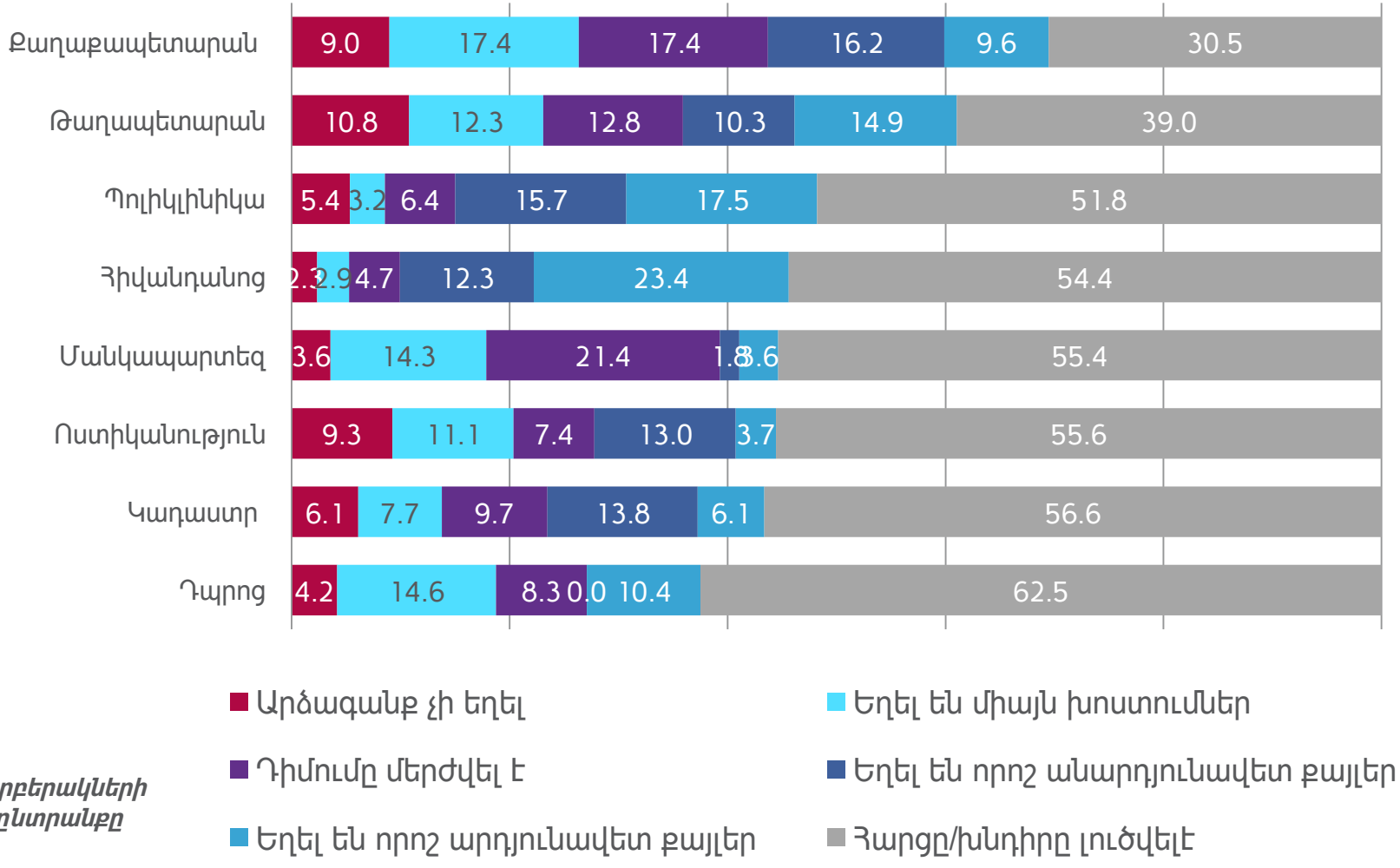

Որոշ տարբերակների դեպքում ընտրանքը փոքր է:

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Քաղաքապետարանի աշխատանքների բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

Ի՞նչ առաջարկներ ունեք քաղաքապետարանի աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

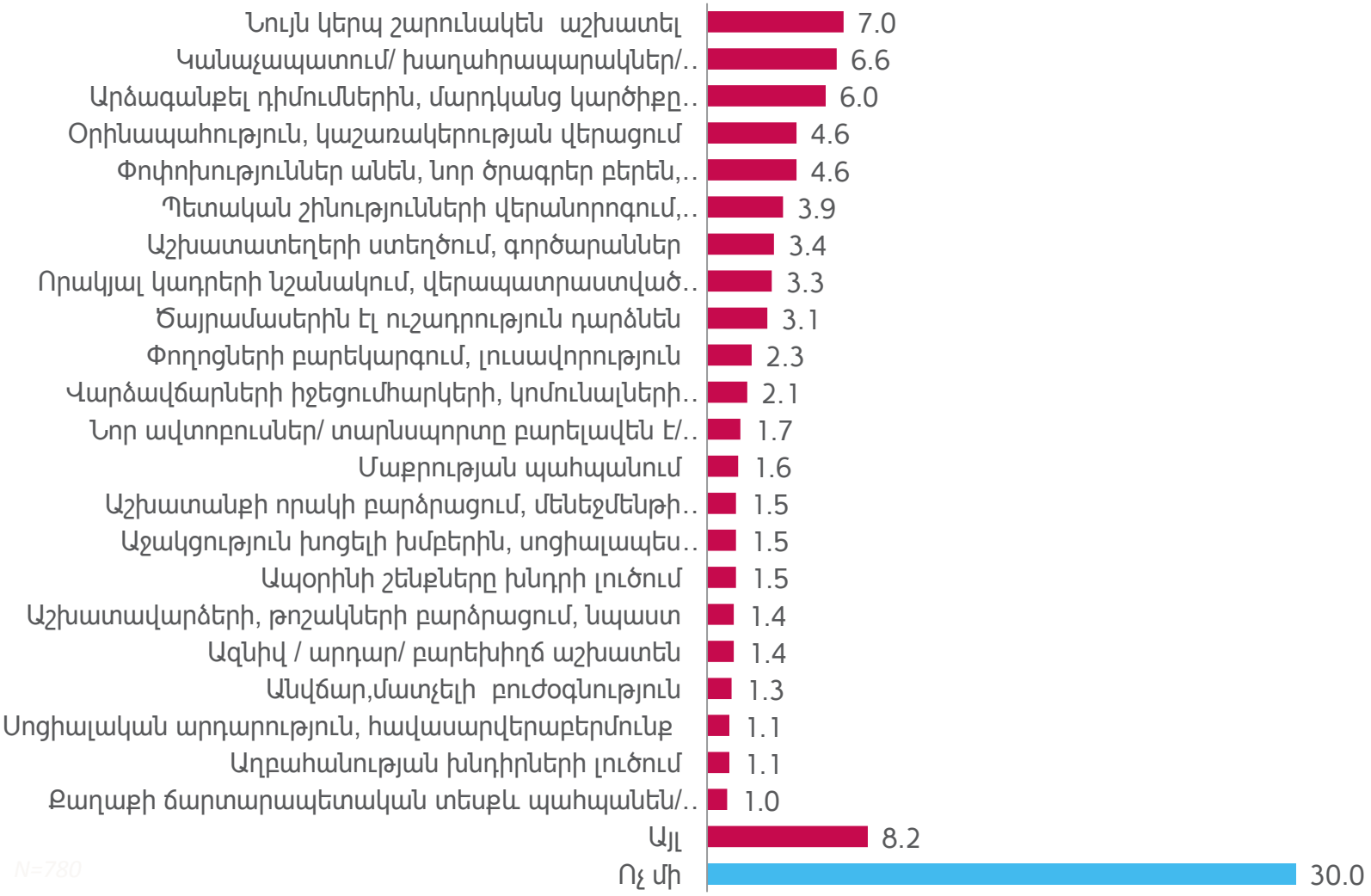

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Թաղապետարանի աշխատանքների բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

Ի՞նչ առաջարկներ ունեք թաղապետարանի աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

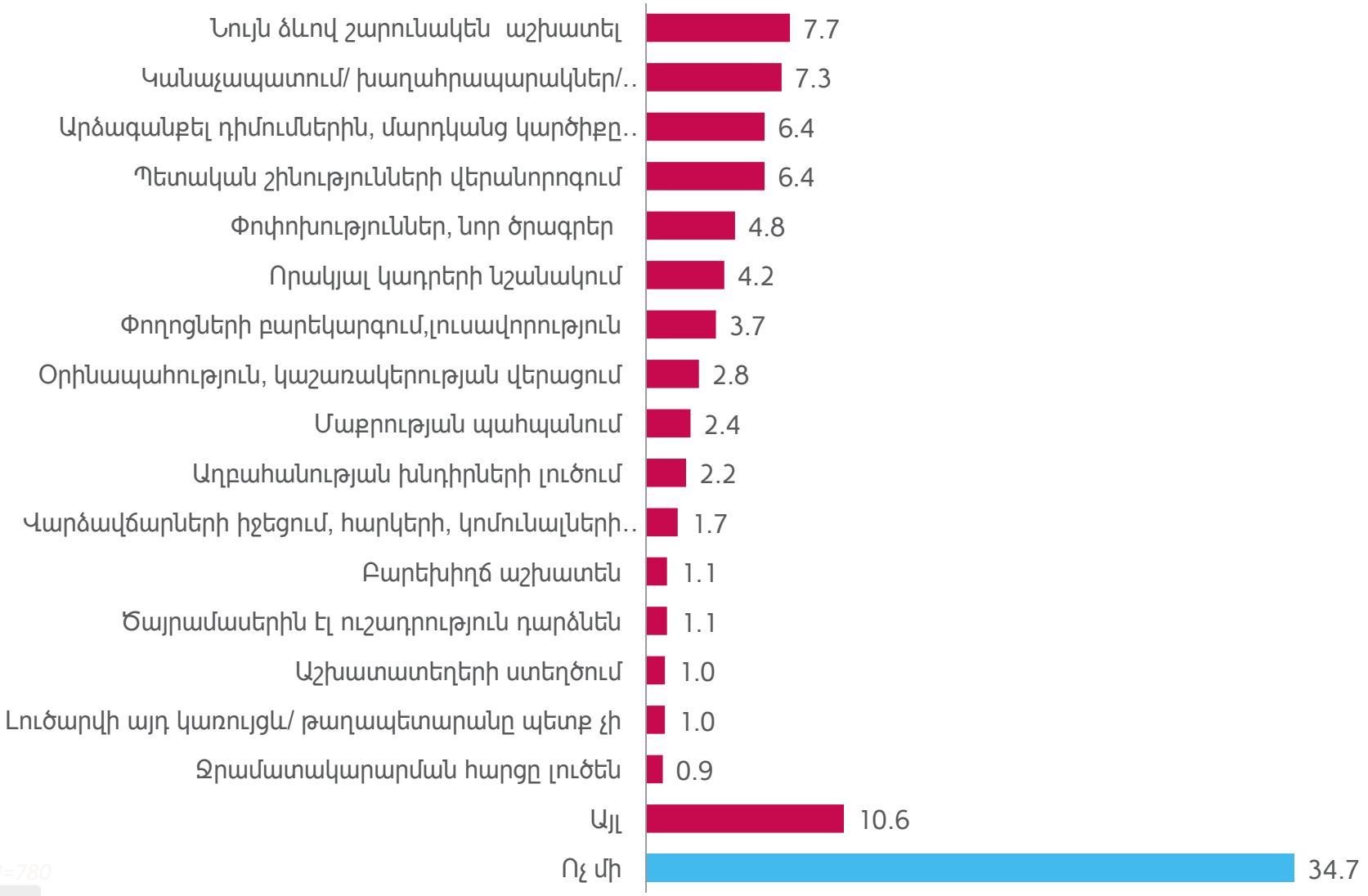

N=780

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Կադաստրի աշխատանքների բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

Ի՞նչ առաջարկներ ունեք կադաստրի աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

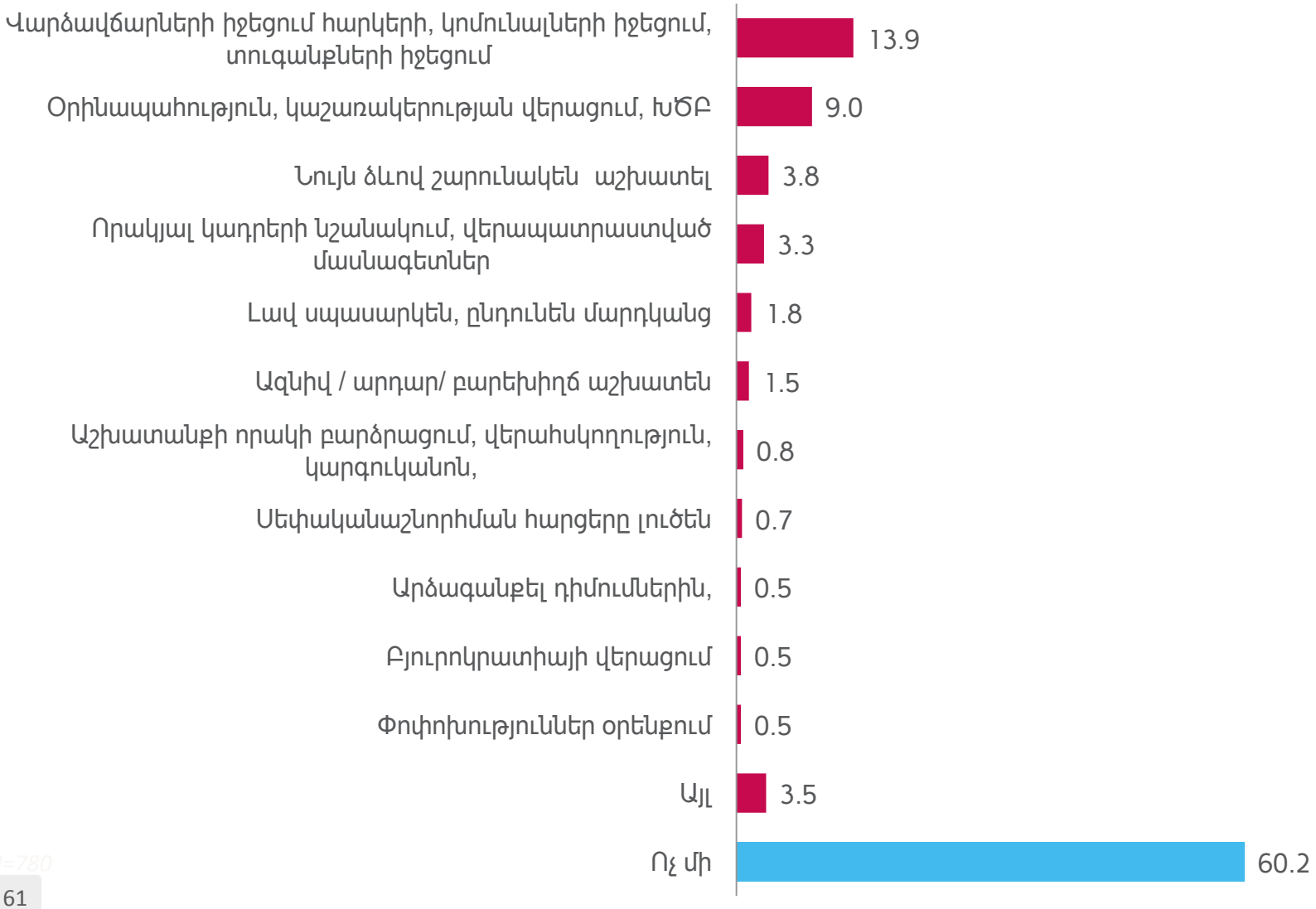

N=780

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Ոստիկանության աշխատանքների բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

Ի՞նչ առաջարկներ ունեք ոստիկանության աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

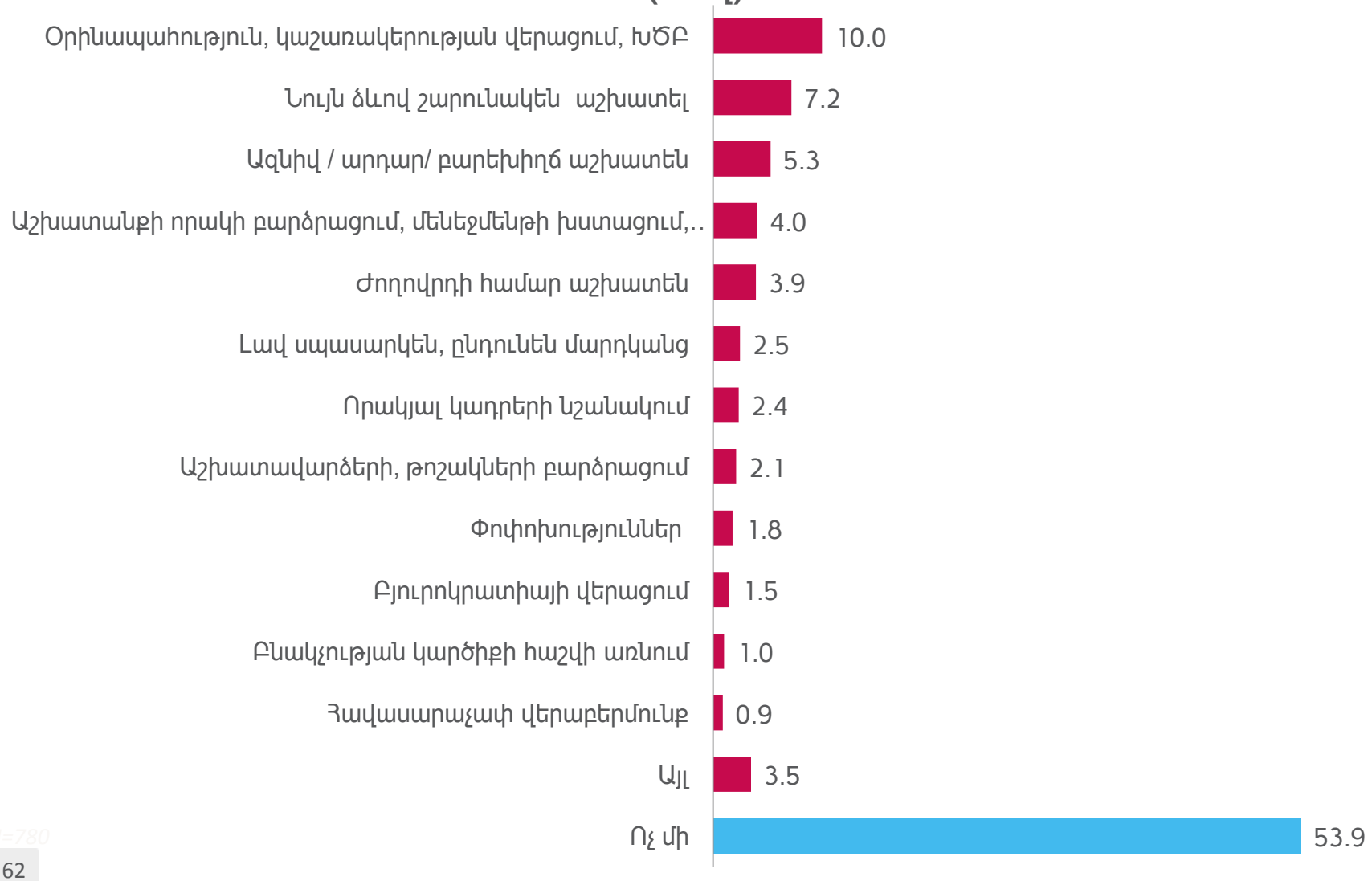

N=780

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Պոլիկլինիկայի աշխատանքների բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

Ի՞նչ առաջարկներ ունեք պոլիկլինիկայի աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

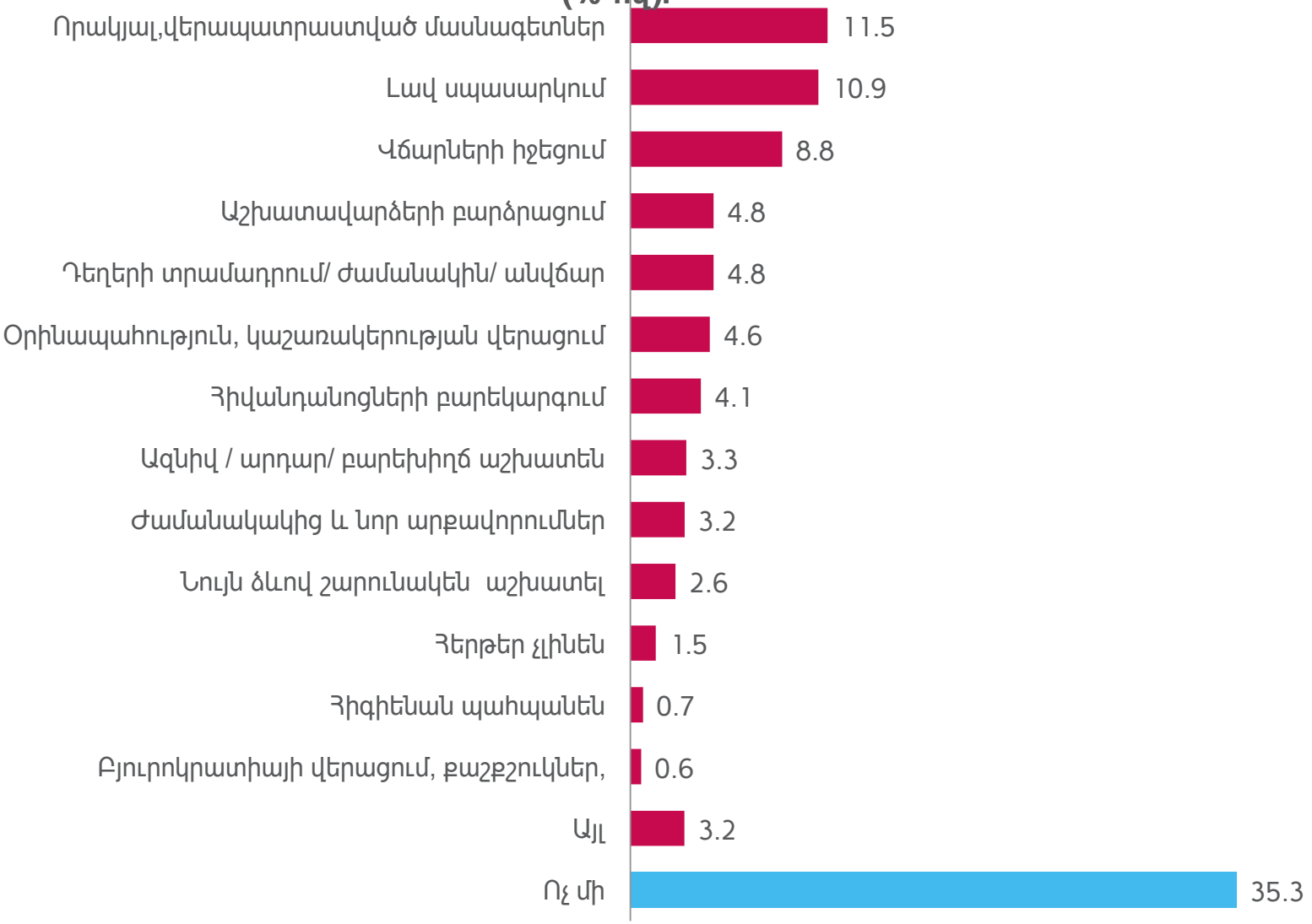

N=780

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Հիվանդանոցի աշխատանքների բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

Ի՞նչ առաջարկներ ունեք հիվանդանոցի աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

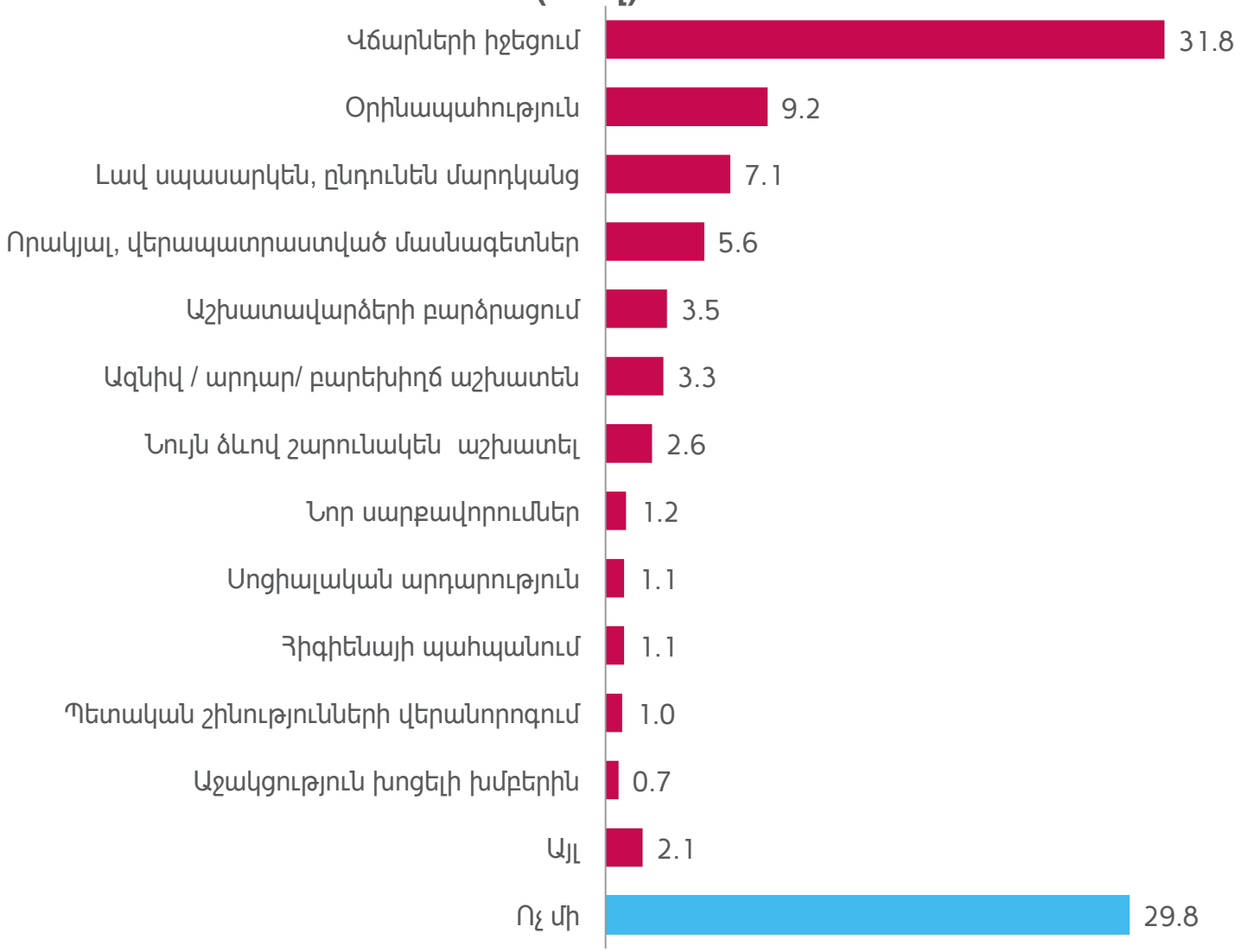

N=780

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Դպրոցի աշխատանքների բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

Ի՞նչ առաջարկներ ունեք դպրոցի աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

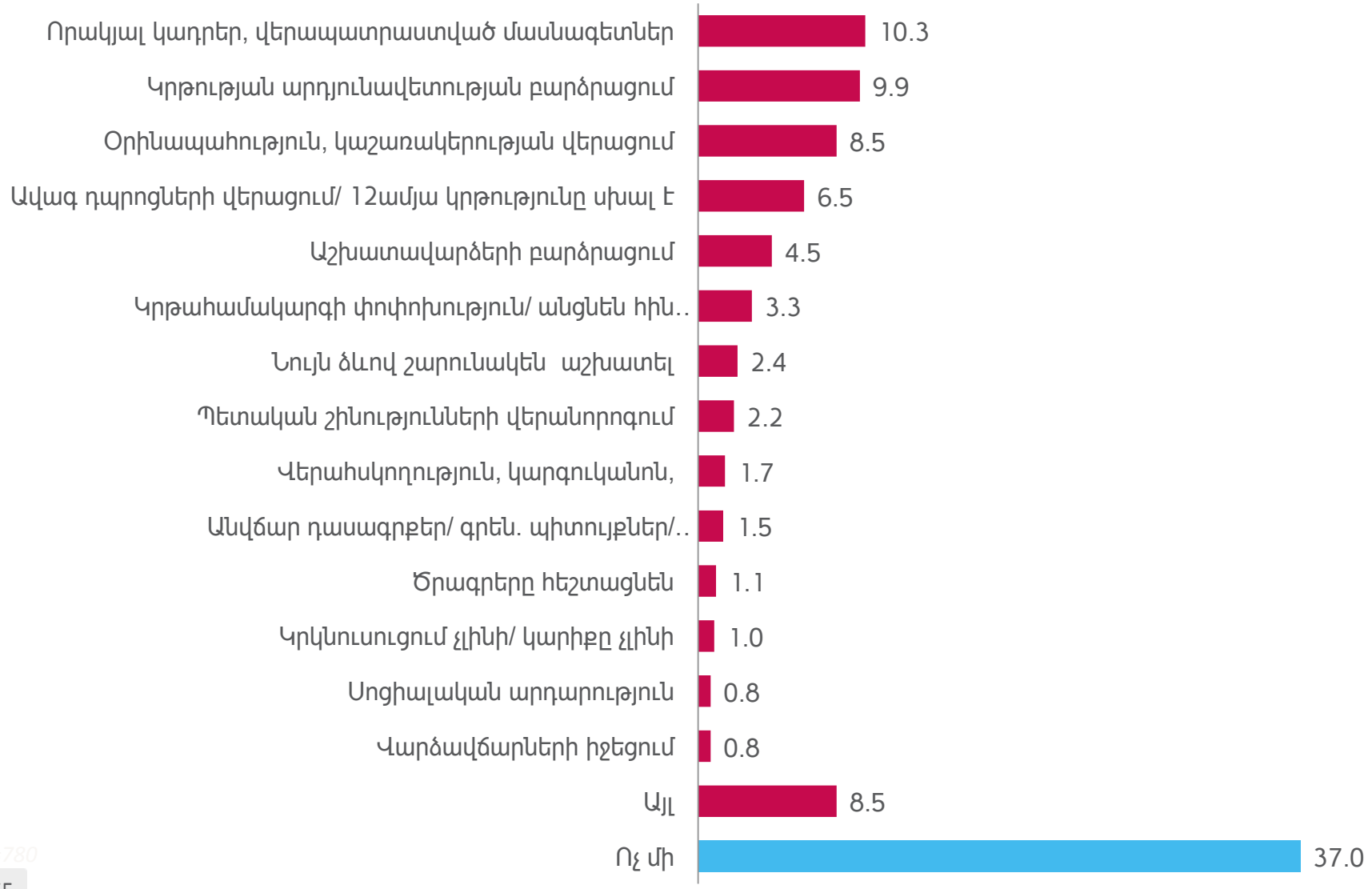

N=780

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Մանկապարտեզի աշխատանքների բարելավմանն ուղղված առաջարկներ

Ինչ առաջարկներ ունեք մանկապարտեզի աշխատանքի լավացման համար (%-ով):

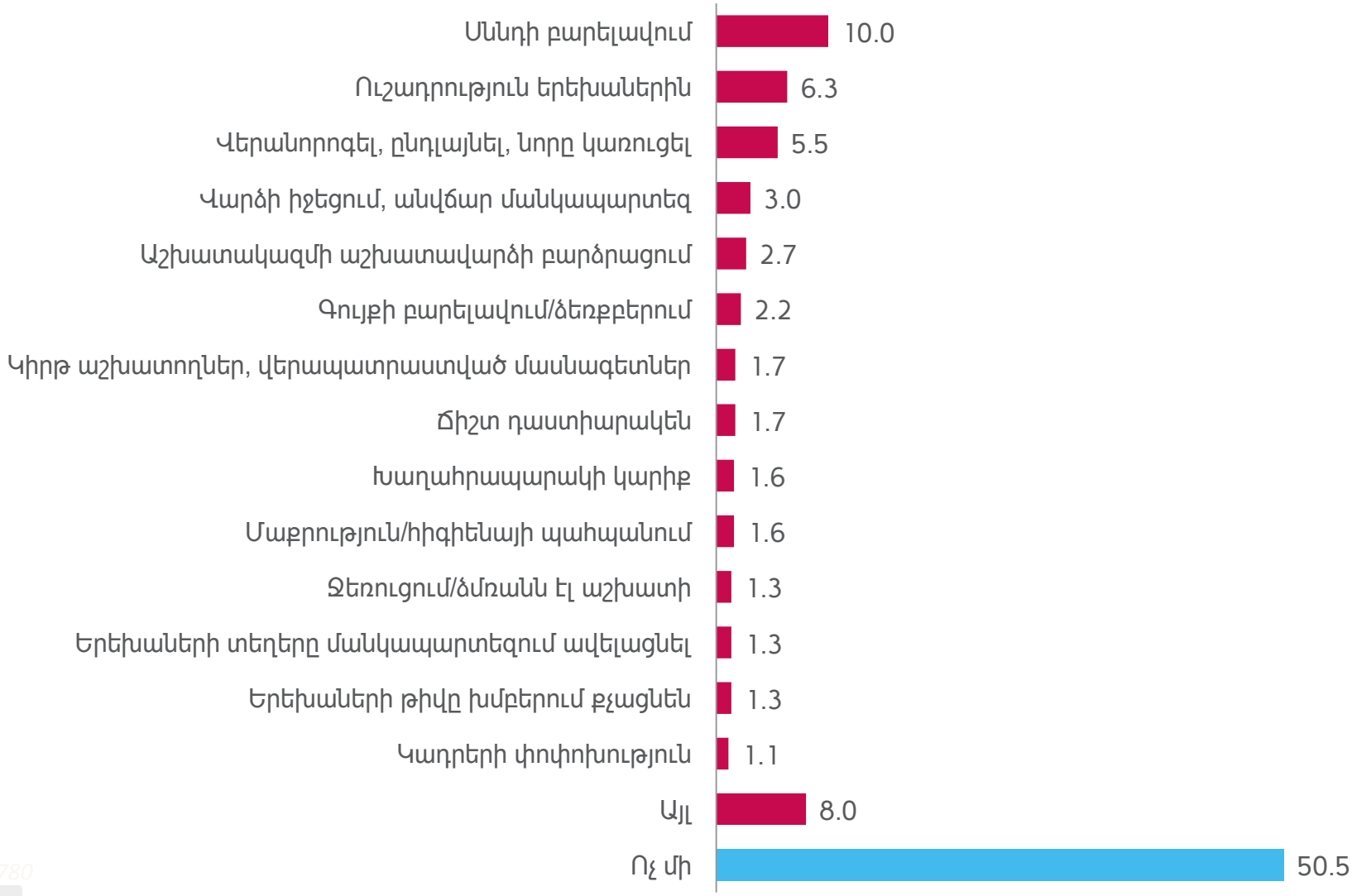

N=780

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Երևան քաղաքում իրականացված ծրագերը

Վերջին երեք տարիների ընթացքում Երևան քաղաքի կամ Ձեր համայնքի զարգացմանը ուղղված ինչ աշխատանքներ են տարվել: (%-ով):

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Երևան քաղաքում իրականացված աշխատանքների ընդհանրացված գնահատականը

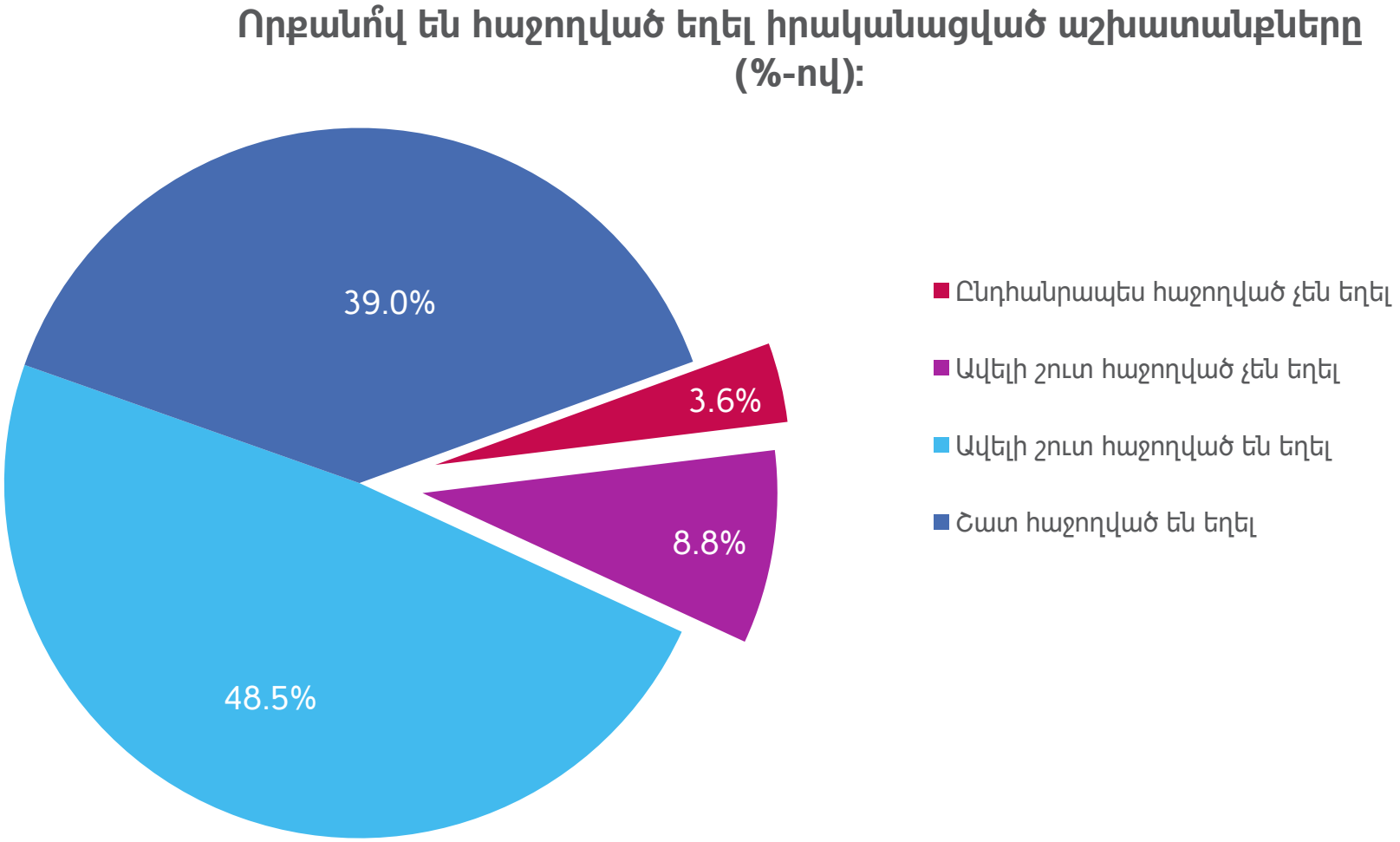

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Իրականացված աշխատանքների համեմատական գնահատականը

Որքանո՞վ են հաջողված եղել իրականացված աշխատանքները (%-ով):

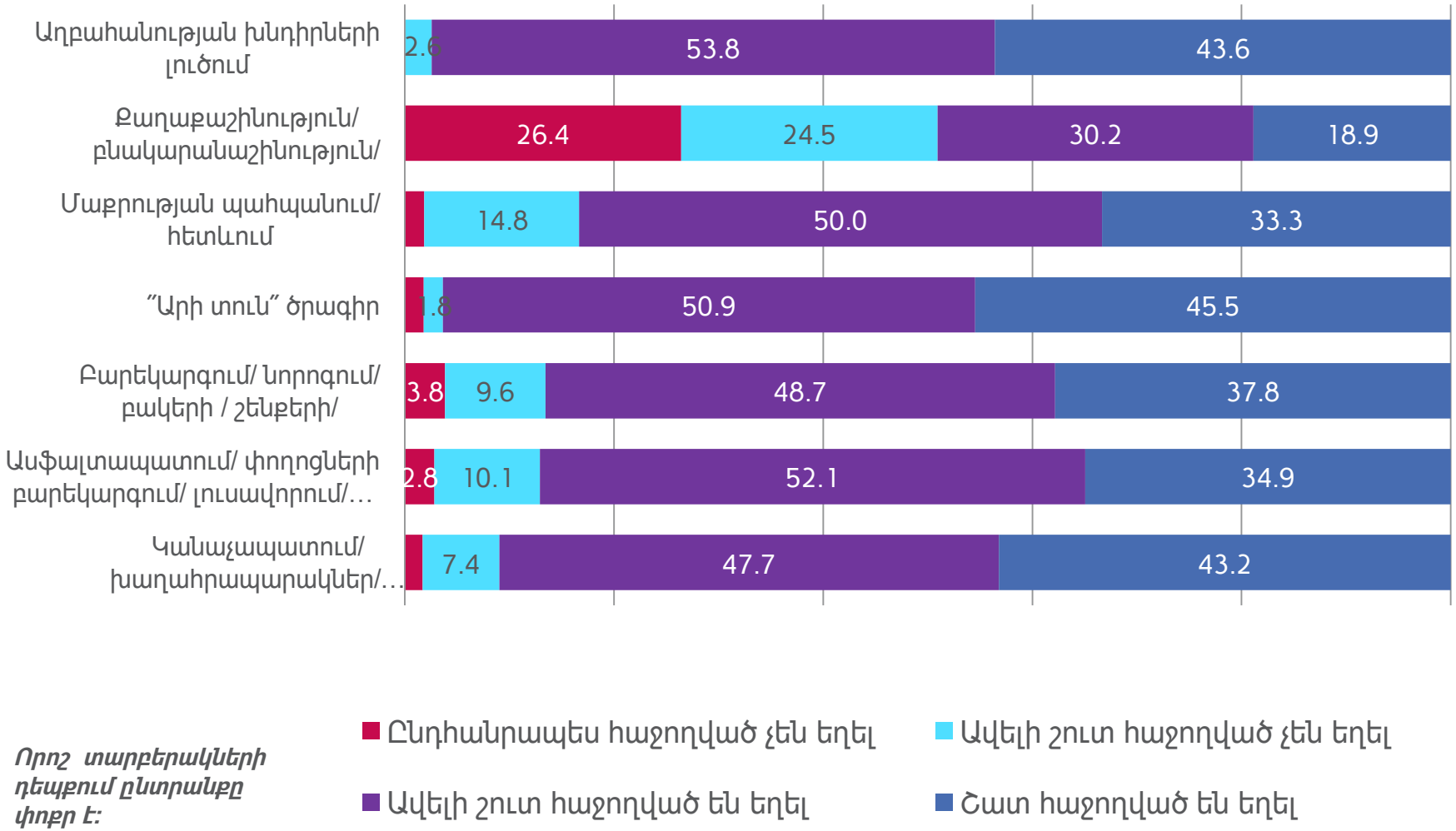

Որոշ տարբերակների դեպքում ընտրանքը փոքր է:

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

6. Միգրացիա

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Հարցվողների բնակության տևողությունը Արմավիրի մարզում

Ո՞ր թվականից եք բնակվում այս համայնքում (%-ով):

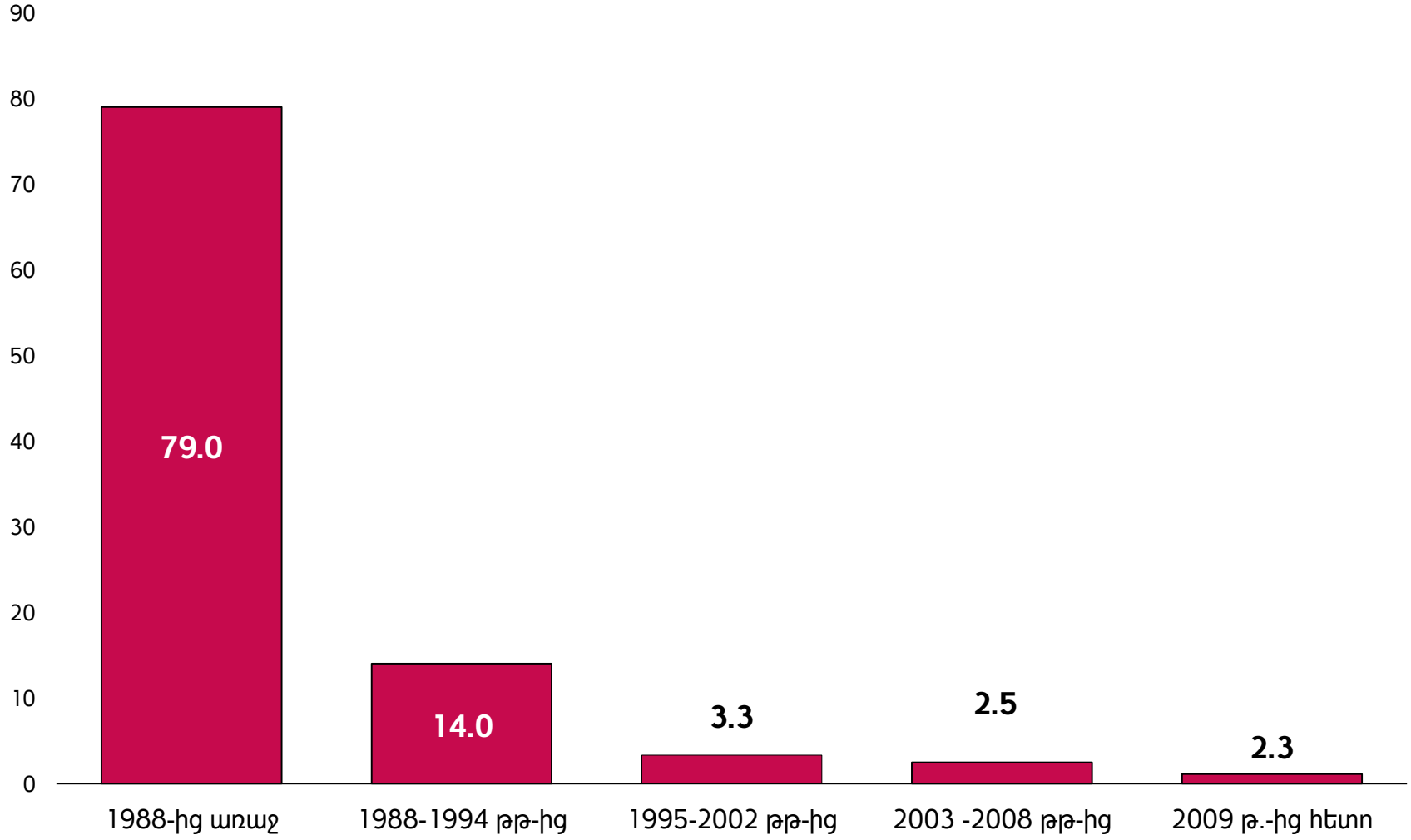

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Ընտանիքում արտագնա աշխատողների և արտասահմանում երկարատև բնակվողների թիվը – Երևան

Արտագնա սեզոնային աշխատողների առկայությունն ընտանիքում (%-ով):

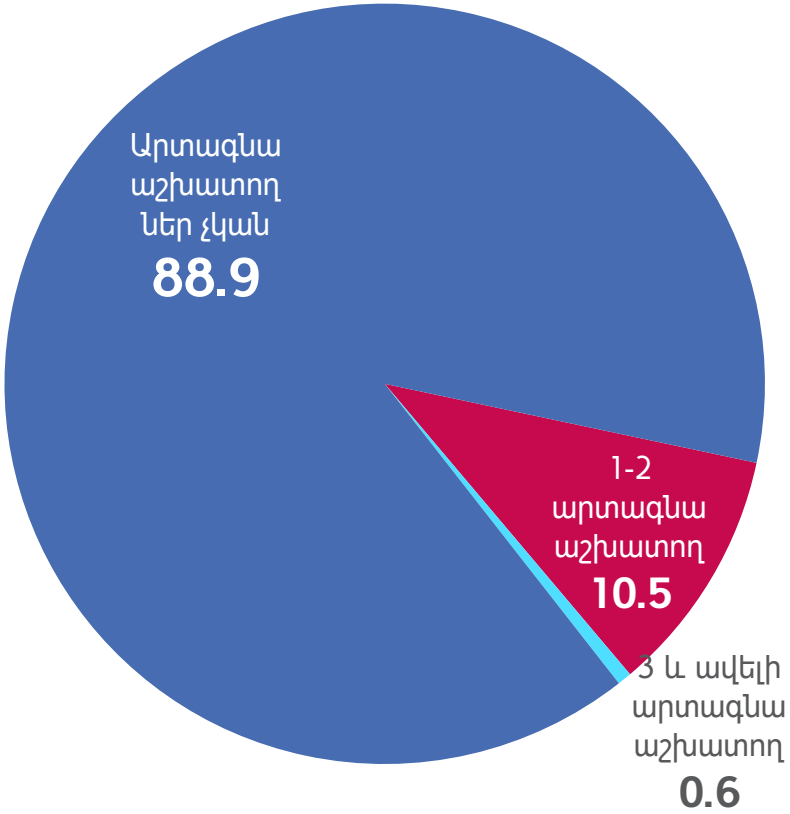

Արտասահմանում երկարատև բնակվող ընտանիքի անդամների առկայությունը (%-ով):

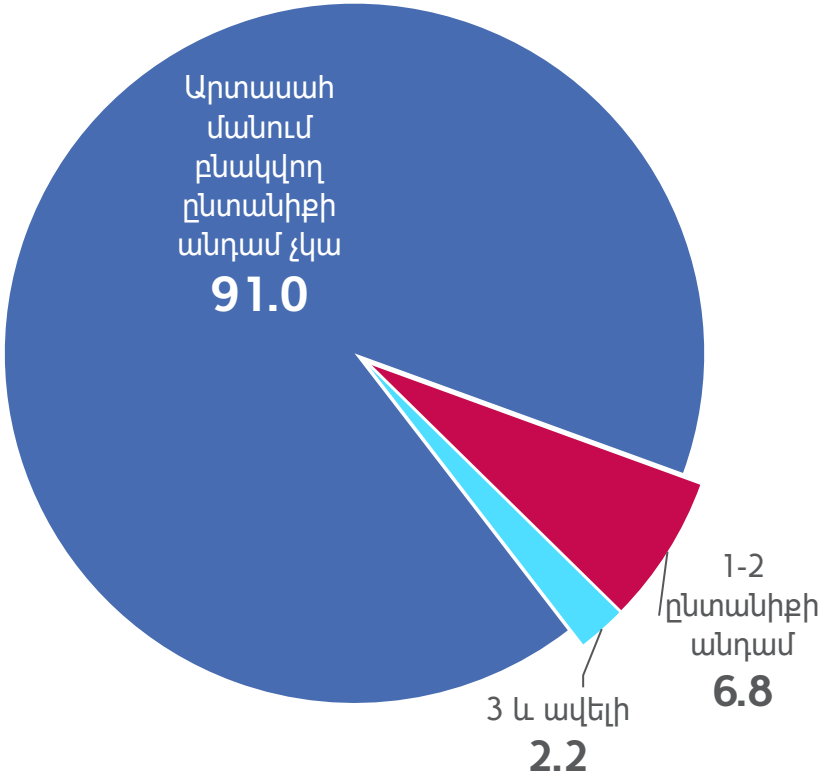

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Բնակության վայրը փոխելու մտադրությունը

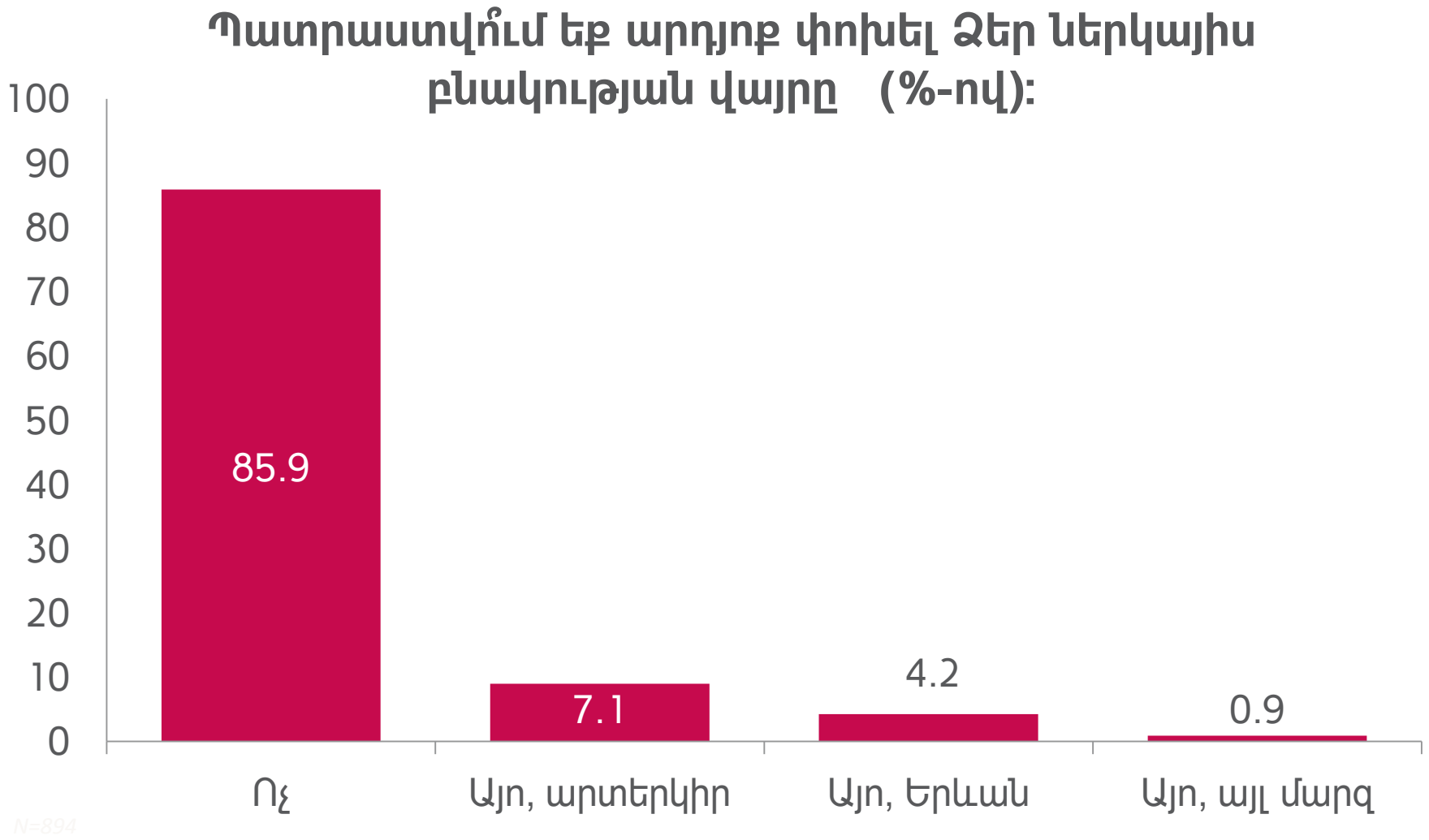

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Սոցիալ-հոգեբանական կապիտալ – 1

(փորձագիտական կարծիք)

Փորձագետները գնահատականներ են տվել ներքաղաքային միգրացիայի երևույթին: Ընդհանուր առմամբ, միգրացիոն գործընթացները բնորոշ են Երևանին, քանի որ այն հանդիսանում է ՀՀ մարզերից արտագաղթելու (ներքին միգրացիայի) հիմնական թիրախը, ինչպես նաև ինքն է հանդիսանում դեպի արտասահման միգրացիայի հիմնական աղբյուրը:

- Փորձագետները մտահոգվում են երևանցու կերպարի կորստով: «**Երևանցու» ինքնության կորուստը** բերում է **քաղաքի տիրոջ** բացակայության ընկալմանը: Այս առումով կարևորվում է հին ավանդույթների վերականգնումը՝ երևանցու կերպարի վերաստեղծումը: Փորձագետները նշում են, եր երևանցու կերպարը հիմնականում վերաբերվում էր Կենտրոն համայնքի մի մասին, որի հին բնակիչների զգալի մասը տեղափոխվել է քաղաքի ծայրամասեր, իսկ նորերի մոտ դեռևս չի ձևավորվել երևանցու ինքնություն:

- Առկա է դեպի Երևան ներգաղթի երկակի գործընթաց: Մարզային բնակավայրերից դեպի Երևան միգրացիան դիտարկվում է որպես **դեպի արտասահման արտագաղթի այլընտրանք**: Մյուս կողմից մարզային և հատկապես հարակից քաղաքների բարեկեցիկ բնակչությունն աստիճանաբար տեղափոխվում է Երևան:

- Գոյություն ունի յուրահատուկ մեխանիզմ, երբ **արտերկիր գաղթած մարզային բնակչի սոցիալական վիճակը** լավանում է, նա Հայաստան վերադառնալուց հետո բնակություն է հաստատում, ոչ թե հայրենի բնակավայրում, այլ՝ Երևանում: Ըստ փորձագետների սրան նպաստում է ավելի զարգացած սոցիո-մշակույթային միջավայրի մաս կազմելու ձգտումը:

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.

Սոցիալ-հոգեբանական կապիտալ – 2

(փորձագիտական կարծիք)

- Սովետական շրջանում Երևանում ձևավորվել էր թաղամասերի որոշակի «մասնագիտացում»: Գոյություն ունեին մտավորականներով բնակեցված թաղամասեր, բանվորների, գիտաշխատողների, դասախոսների շենքեր: Եթե դեռևս 1990-ականների սկզբներին կային որոշակի սոցիալական շերտերի կոմպակտ բնակության շրջաններ (օրինակ «Չերյոմուշկան»), ապա 1990-ականների կեսերից միգրացիոն հոսքերի հետևանքով քաղաքի սոցիալ-ժողովրդագրական և սոցիալ-մշակութային պատկերն աստիճանաբար փոխվում է: Փորձագետները ժամանակակից Երևանը նկարագրում են որպես «սոցիալ-մշակութային խառնուրդ» և «անդեմ»: Եթե նախկինում ներգաղթյալներն ինտեգրվում էին և յուրացնում քաղաքային ապրելակերպի կաղապարները, ապա ներկայումս նկատվում է միտում, երբ սոցիալ-մշակութային միջավայրն է փոխվում և հարմարվում նոր պայմաններին:

- Փորձագետները նշում են, երևանյան ավանդական բակերի վերացման մասին: Մարդկանց միջև շփումները սահմանափակվում են, անձնական կոնտակտները հասնում են մինիմումի, որի արդյունքում մարդիկ սկսում են իրար չճանաչել՝ **բակային մթնոլորթը վերանում է**:

Copyright © 2013, IPSC LLC. All rights reserved.